

Eivind Å. Skille

Idrettslaget som helseprodusent

- andre refleksjon om perspektiver
- første tanker om presentasjon av empiri

Høgskolen i Hedmark

Notat nr. 10 – 2007

Fulltekstutgave

Utgivelsessted: Elverum

Det må ikke kopieres fra rapporten i strid med åndsverkloven og fotografiloven eller i strid med avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.

Forfatteren er selv ansvarlig for sine konklusjoner. Innholdet gir derfor ikke nødvendigvis uttrykk for Høgskolens syn.

I notatserien fra Høgskolen i Hedmark publiseres f.eks. milepældokumentasjon av et forsknings- og/eller utviklingsprosjekt, eller annen dokumentasjon på at et arbeid er i gang eller utført.

Notatet kan bestilles ved henvendelse til Høgskolen i Hedmark.
(<http://www.hihm.no/>)

Notat nr. 10 - 2007

© Forfatteren/Høgskolen i Hedmark

ISBN: 978-82-7671-644-3

ISSN: 1501-8555

Høgskolen i Hedmark

Tittel: Idrettslaget som helseprodusent – andre refleksjon om perspektiver – første tanker om presentasjon av empiri			
Forfatter: Eivind Å. Skille			
Nummer: 10	Utgivelsesår: 2007	Sider: 122	ISBN: 978-82-7671-644-3 ISSN: 1501-8555
Oppdragsgiver:			
Emneord: Idrettslag, helse, teori, metodologi			
<p>Sammendrag: Dette er andre notat i studien ”Idrettslaget som helseprodusent”. Det er en videreføring av refleksjoner påbegynt i et tidligere notat (Skille, 2006). Notatets første del består av refleksjonskapitler. Det første av disse tar med utgangspunkt i Bourdieus feltteori (Bourdieu, 2007) presentasjon og vurdering av felt som er relevante for innværende studie, herunder idrett versus helse. Neste kapittel inneholder refleksjoner om hvordan kunnskapsdannelse skjer i spenningen mellom det akademiske felt og praksisfeltet. Tredje refleksjonskapittel presenterer kort fenomenologi, deretter hermeneutikk, og ikke minst Ricoeurs perspektiv på kunnskapsdannelse. Fjerde refleksjonskapittel er en redegjørelse for de metoder som er anvendt i studien. Andre del av notatet består av et kapittel som inneholder ’Refleksjoner om presentasjon av empiri’.</p>			

Høgskolen i Hedmark

Title: Critique of the Hospital reform			
Author: Eivind Å. Skille			
Number: 10	Year: 2007	Pages: 122	ISBN: 978-82-7671-644-3 ISSN: 1501-8555
Financed by:			
Keyword: Sport club, health, theory, methodology			
<p>Summary: This is the second working paper in the study "The sport club as health producer". It is a continuation of a former working paper (Skille, 2006). The working paper's first part comprises chapters of reflection. The first of these is based upon Bourdieu's field theory (Bourdieu, 2007) and presents and evaluates fields relevant for the study, including sport versus health. The next chapter comprises reflections on how knowledge is created in the tension between the academic field and the field of practice. The third reflection chapter presents phenomenology (briefly), hermeneutics, and not least the perspectives of Ricoeur. The fourth reflection chapter outlines the methods applied in the study. The second part of the working paper comprises one chapter, where thoughts about 'Reflection about presentation of empirical results' are presented.</p>			

INNHold

Innledning	9
Notatet videre.....	11
Kunnskap	13
Bourdieu's feltteori.....	13
Idrettsfeltet og sentral idrettspolitik	15
Idrettsfeltet og helsefeltet	17
Idrettslaget og frivillighetsfeltet	18
Kunnskapsdannelse	21
Forskningsfeltet og idrettsfeltet.....	21
Fenomenologisk-hermeneutisk perspektiv	27
Fenomenologi.....	27
Hermeneutikk.....	29
Ricæurs syntesehermeneutikk.....	33
Case studie design med flere metoder	41
Metodene.....	42
Forberedelser.....	51
Analyse.....	59
Kvalitetsvurdering.....	63
Refleksjoner om presentasjon av empiri	69
Artikkel 1.....	69
Artikkel 2.....	70
Artikkel 3.....	71
Referanser	73

Vedlegg	77
Vedlegg 1: Teoripaper (EGOS 2007).....	79
Vedlegg 2: Metodepaper (EASM 2007).....	101
Vedlegg 3: Resultatpaper (ISSA 2007).....	115

INNLEDNING

Dette er andre notat i ”Idrettslagsstudien”, med formell prosjektittel ”Idrettslaget som helseprodusent” (i søknad om internt FoU stipend ved Høgskolen i Hedmark), og med følgende overskrift på prosjektbeskrivelsen: ”Idrettslagets roller og funksjoner: en studie med fokus på helsemessige/-politiske forventninger”. Det første notatet var ”Idrettslaget som helseprodusent: Introduksjon, teori og metoder i studiet av idrettslag og sentral idrettspolitik med fokus på helse” (Skille, 2006). Inneværende notat er en kontinuering av det forrige, der refleksjoner som er påbegynte, fraværende eller mangelfulle i forrige notat forsøkes utviklet. Problemstillingene som danner utgangspunkt for studien er (enda):

- 1) *Hvilke roller og funksjoner mener ulike idrettslag at de har?*
- 2) *Hva konstituerer idrettslagets mål, midler og praksis?*
  - a) *Hvordan forholder ulike idrettslag seg til offentlige idrettspolitiske mål og midler?*
  - b) *Hvordan forholder ulike idrettslag seg til NIF sentralt sine idrettspolitiske mål og midler?*
- 3) *Hvilke intenderte og uintenderte konsekvenser har de konstituerte mål, midler og praksis?*
  - a) *Hvordan påvirker offentlige mål og midler ulike idrettslags roller og funksjoner?*
  - b) *Hvordan påvirker NIF sentralt sine mål og midler ulike idrettslags roller og funksjoner?* (Skille, 2006: 10, original kursiv).

Forrige notat (Skille, 2006) tok som sitt utgangspunkt at de fleste nordmenn har et forhold til idrettslag. Inneværende notat tar som utgangspunkt den sentrale politikk som omhandler fysisk aktivitet og helse (jf. nedenfor). Bakgrunnen for et helse-/helsepolitisk perspektiv på studien av idrettslag var todelt. For det første er det en fortsettelse av min interesse for at idrett betraktes instrumentelt (også), som har sin bakgrunn i min studie av idrett som sosialpolitikk (Skille, 2005; se også Skille innsendt).¹ For det andre er debatter om helse og fysisk aktivitet (også, som idrettslag) allestedsnærværende.

Allestedsnærværelsen inkluderer statlige dokumenter og sentrale manuskripter fra Norges idrettsforbund. For det første er følgende sitat sakset fra stortingsmeldingen om idrett:

Idrettens nytteverdi er fra statens side særlig knyttet til helseperspektivet. Den positive effekten som fysisk aktivitet har for det forebyggende helsearbeidet, bidrar til å styrke berettigelse for statlig støtte. Bedret fysisk og psykisk overskudd som følge av trening er viktig, ikke bare for den enkeltes opplevelse av glede og velvære, men også i form av en samlet helsegevinst for samfunnet (St. meld. nr. 14, 1999-2000: 36).

For det andre er følgende målformulering sakset fra Norges idrettsforbund (NIF) sitt idrettspolitiske dokument, som ble vedtatt på siste idrettsting i mai 2007 og som skal være førende for all virksomhet innenfor NIF-systemet i perioden 2007-2011: 'Å arbeide for at idretten skal kunne få økte ressurser over statsbudsjettet til helsefremmende tiltak' (NIF, 2007a: 13).² Under idrettstinget ble sogar følgende resolusjon vedtatt (enstemmig):³

---

1 Til et seminar om offentlig politikk og frivillig sektor, arrangert av Enjolras og Waldahl ved Institutt for samfunnsforskning, her jeg sendt et manuskript der jeg (i) ser de to fenomenene sosialpolitikk og helse sammen, og (ii) der jeg bruker to tilsynelatende motstridende perspektiver, nemlig policy tools perspektivet (hentet fra governance-tradisjonen) og oversettelsesperspektivet (hentet fra ny-institusjonalismen).

2 Man kan til denne formuleringen stille det kritiske spørsmål om målet er å få økte ressurser eller om målet er å implementere helsefremmende tiltak. Det blir ikke diskutert videre her, men inngår i min forforståelse når analysene av empiri starter (se 'Refleksjoner om presentasjon av empiri', særlig artikkel 1).

3 Personlig observasjon under idrettstinget.

Norsk idrett er klar til å ta et utvidet samfunnsansvar. Norsk idrett inviterer myndighetene til samarbeid for å fremme god helse i befolkningen. Vi foreslår at det ... settes av tilsvarende 1 % av dagens helsebudsjett til frivillige organisasjoner som jobber med helsefremmende tiltak. En samlet norsk idrettsorganisasjon har god kompetanse og gode verktøy for å jobbe med helsefremmende tiltak, og vi er beredt til å gjøre vår del av jobben sammen med myndighetene til beste for samfunnet (NIF, 2007b).

Det første poenget med å sitere sentrale idrettspolitiske dokumenter, fra henholdsvis offentlig og frivillig sektor, er å påvise og bevisstgjøre at det finnes en politikk omkring temaet idrett og helse. Den er til og med nedskrevet og vedtatt i de høyeste organer i de respektive sektorer, nemlig Storting og Idrettsting. Det andre og for denne studien viktigste poenget, er å avdekke hvorvidt og/eller hvorledes idrettslaget som implementerende organ forholder seg til den sentrale politikken.

Notatet videre

Forrige notat inneholdt for det første et kapittel om sentral politikk (Skille, 2006: 13-33), og to kapitler om idrettslaget, henholdsvis et om definisjoner og kontekst (ibid: 35-46) og et om tidligere forskning (ibid: 47-56). Forrige notat inneholdt for det andre det teoretiske rammeverket for idrettslagsstudien (ibid: 57-83; se også vedlegg 1). Forrige notat inneholdt for det tredje et metodologisk perspektiv og konkrete metoder (Skille, 2006: 85-111). Forrige notat inneholdt for det fjerde pilotrefleksjoner, der tidligere papere ble refortolket ved hjelp av det refleksive rammeverk som idrettslagsstudien bygger på (ibid: 113-128).

Første del av inneværende notat er en fortsettelse av refleksjoner fra forrige notat, og funderes på refleksiv sosiologi (Bourdieu & Waquant, 1992; Bourdieu, 2007) og refleksiv metodologi (Alvesson & Sköldberg, 2000), samt Ricoeurs hermeneutikk (se 'Fenomenologisk-hermeneutisk perspektiv'). Jeg kaller derfor den første del av notatet for en samling med refleksjonskapitler. Første refleksjonskapittel, 'Kunnskap', inneholder først en kort

presentasjon av et rammeverk for refleksjon som vil bli anvendt i alle de tre refleksjonskapitlene, nemlig Bourdieus feltteori (Bourdieu, 2007). Kapitlet inneholder for det andre en tematisk presentasjon av de kunnskapsbolkene som er relevante for innværende studie med en tilhørende vurdering av disse. Delkapitlet om idrett versus helse vil bli vektlagt. Andre refleksjonskapittel, 'Kunnskapsdannelse', inneholder refleksjoner om hvordan kunnskapsdannelse skjer, i spenningen mellom det akademiske felt som forskeren er en del av på den ene siden, og det såkalte praksisfeltet som skal studeres på den andre siden. Tredje refleksjonskapittel, 'Fenomenologisk-hermeneutisk perspektiv', består av tre deler. Den første presenterer kort fenomenologi. Den andre presenterer hermeneutikk. Og den tredje delen presenterer Ricoeurs hermeneutikk som betraktes som en syntese av den nevnte fenomenologi og hermeneutikk, og som danner det vitenskapsteoretiske grunnlaget for de videre metodepresentasjoner. Fjerde refleksjonskapittel, 'Case studie design med flere metoder', er en redegjørelse for de metoder som er anvendt i studien, og som bygger på de perspektiver som er presentert og diskutert i foregående kapittel. Det sistnevnte er et poeng som gjør at metodekapitlet i innværende notat skiller det fra tilsvarende kapittel i forrige notat (Skille, 2006: 85-112.) Case studie design og de konkrete metoder (dokumentanalyse, observasjon og intervju) presenteres, forberedelse og gjennomføring av datainnsamling skisseres, og analyse og presentasjon redegjøres for. Sist, men ikke minst, foretas en kvalitetsvurdering av studiens design og metoder.

Andre del av innværende notat består av ett kapittel, som inneholder 'Refleksjoner om presentasjon av empiri'. Publiseringen av notatet overlapper med den siste og mest intensive delen av datainnsamlingen. Andre del av notatet består av tre underkapitler, som samsvarer med problemstillingene (jf. prosjektbeskrivelsen, se Skille, 2006, vedlegg), som siden skal rapporteres i separate artikler. Hvert underkapittel presenterer ideer om hvordan empirien skal anvendes i de enkelte artikler. Artikkel 1 skal belyse problemstilling 1: *Hvilke roller og funksjoner mener idrettslaget at det har?* Artikkel 2 skal belyse problemstilling 2: *Hva konstituerer idrettslagets mål, midler og praksis?* Artikkel 3 skal belyse problemstilling 3: *Hvilke intenderte og uintenderte konsekvenser har de konstituerte mål, midler og praksis?*

KUNNSKAP

All forskning beror i større eller mindre grad på forskerens interesser. Mine interesser som anses som mest relevant for inneværende studie kan skisseres under følgende overskrifter:

- 1) idrettsfeltet og sentral idrettspolitik,
- 2) idrettsfeltet og helsefeltet, og
- 3) idrettslaget og frivillighetsfeltet.

Jeg vil i dette kapitlet gi korte presentasjoner og fyldigere refleksjoner av forskning omkring de nevnte temaer. Forskningen er til dels den samme som er mer deskriptivt presentert i forrige notat (Skille, 2006: 13-56). Refleksjonskapitlene vil alle bygge på en analytisk tilnærming hentet fra Bourdieu sin feltteori. Jeg gjennomgår derfor den – relativt kort – innledningsvis i kapitlet, før de ulike temaer behandles suksessivt.

Bourdieu's feltteori

Et felt er et spesifikt og relativt autonomt virksomhetsområde, der det foregår en kamp mellom etablerte og utfordrere; den handler om posisjoner i feltet; og den handler om tilegnelse og akkumulering av feltspesifikk kapital. På den ene siden er et felt selvstendig, med sin spesielle kjennetegn. På den annen side er det bundet sammen med og er en del av det sosiale rom. Det

er en forutsetning for feltets eksistens at dets aktører (organisasjoner eller individer) har felles interesser. De som deltar i kampen bidrar dermed til feltets reproduksjon gjennom felles tro på gevinstenes fordeler (Bourdieu, 1993). Interesser kan kun artikuleres av aktører som besitter kunnskap som er mulig å adaptere til det aktuelle feltet. Slik kunnskap er både en forutsetning for og et produkt av feltets virksomhet. En nykommer må, for å komme inn på feltet, underlegge seg reglene for feltets spill. Et felts struktur defineres av distribusjonen, aktørers mengde og komposisjon, av kapital. Herunder sorterer både økonomisk, sosial, kulturell, symbolsk og feltspesifikk kapital.

Historien forklarer altså feltets nåtidshегemoni. Kampen på feltet handler om å komme godt ut i distribusjonsprosessen når kapital deles ut, og om opparbeidelse av monopol på legitim makt innen feltet, feltets hegemoni. Med hegemoni følger retten til å definere hva som er kriterier for fremtidig kapitaldistribusjon. Det er alltid en kamp om konfliktløs bevaring, endring, eller bevaring etter kamp, som kan benevnes Doxa, Heterodoksi og Ortodoksi (Bourdieu, 1991). Doxa er en modus der feltets aktører er stilltiende enige om tingenes tilstand, og feltets maktforhold ikke er gjenstand for refleksjon eller debatt. Heterodoksi inntreffer når det stilles spørsmålstejn ved tingenes tilstand, og forhold i feltet debatteres. Det er et forsøk på å rokke ved maktbalansen i feltet. Ved gjeninnføring av hegemoniet etter en tid med ubalanse og debatt, inntreffer Ortodoksi. Ortodoksi blir aldri like sterk som den opprinnelige doxa, fordi ortodoksisk makt er oppnåelse av hegemoni fordi det ikke fremtrer bedre alternativer, og ikke (lenger) fordi det er ”naturlig.”

For å definere et felt må vi definere hvilke goder kampen står om, og hvilke interesser som finnes (Bourdieu og Waquant, 1992). (i) Man finner posisjonene i et gitt felt, forholdet til maktfeltet og feltets utvikling over tid. Så (ii) skisserer man de objektive relasjonsstrukturer mellom posisjonene av aktører som kjemper om den feltspesifikke kapital og feltets hegemoni på et gitt historisk punkt; det vil si at man analyserer feltets struktur, samt dets regler for funksjon og endring. Og (iii) man analyserer agentenes habitus, dvs. hvilke disposisjonssystemer man har på bakgrunn av objektive sosiale betingelser, og subjektive interesser, for derigjennom å bestemme agentenes plassering i feltet.

Som nevnt må et felt besettes av individer som bærer en bestemt kunnskap om og følelse for feltets virksomhet, eller spillet. Det benevnes av Bourdieu med termen *habitus*, et sett strukturerte og strukturerende strukturer som danner grunnlaget for handling og fortlokning. *Habitus* formes først i oppveksten på bakgrunn av materielle vilkår og kultur, og siden restruktureres den livet gjennom. Individer struktureres og plasseres i posisjoner i det sosiale rom, en plassering som fører til mer eller mindre tilpasning til ulike felt. Den mening et individ tillegger feltets spill avhenger av når og hvordan det er lært, hvordan og i hvilken kontekst det spilles, samt hvor ofte man spiller eller hvor stor involvering man investerer i spillet (Bourdieu, 1986). Med *habitus x tenderer* man altså, men er ikke determinert til, å delta i felt x.

Idrettsfeltet og sentral idrettspolitikk

Med sentral idrettspolitikk menes i denne studien både statlig idrettspolitikk og NIF sentralt sin idrettspolitikk. I forrige notat presenterte jeg min versjon av statens idrettspolitikk, delvis med basis i idrettshistorien, men primært gjennom en analyse av stortingsmeldinger der idrett er behandlet. Disse er to kulturmeldinger fra 1970-tallet, to kulturmeldinger fra 1980-tallet, samt to idrettsmeldinger fra 1990-tallet (se Skille, 2006: 25-8). Jeg skal i det videre (i) belyse sentrale trekk ved norsk idrettshistorie og (ii) norsk idrettspolitikk i dag, ved hjelp av feltteorien.

Jamfør feltteorien er det norske idrettsfelts historie (basert på Goksøyr, 1992; Goksøyr et al., 1996; Olstad, 1987; Tønnesson, 1986) avgjørende for dagens struktur og maktforhold. Ved opprettelsen av *Centralforeningen for Utbrædelse af Legemsøvelser og Vaabenbrug* i 1861, og ikke minst ved at statlige myndigheter gikk inn med økonomisk støtte (først [fra 1863] over forsvarsbudsjettet), ble skissen av dagens ordning av symbiosen og/eller kampen mellom offentlig og frivillig sektor tegnet. I 1924 ble *Arbeidernes idrettsforening* (AIF) dannet, i opposisjon til den borgerlige profilen på daværende *Landsforeningen for Idræt*. Denne kampen ser vi igjen i dagens kamp mellom de to linjene innen NIF-systemet, nemlig den såkalte særforbundslinja og den såkalte NIF-linja.

Like etter krigen var det tre hendelser som er viktige for å forstå dagens norske idrettsfelt. For det første gikk Arbeidernes idrettsforening og Landsforeningen sammen til *Norges idrettsforbund* i 1946. For det andre ble *Statens idrettskontor* opprettet. Og for det tredje ble *Norsk tipping AS* etablert. Spillemiddeloverskuddet går utenom statsbudsjettet, og er således fritatt for behandling i Stortinget; det gir implisitt mye makt til Idrettsavdelingen (etterkommer av Statens idrettskontor) i Kultur- og kirkedepartementet (KKD), som i dag forvalter idrettens andel av overskuddet fra Norsk tipping AS. I 1996 ble NIF og Norges olympiske komité (NOK, opprettet 1912) slått sammen.⁴ For staten innebærer det et pragmatisk byråkratisk poeng å ha én organisasjon å forholde seg til. For den frivillige idrettens side symboliserte sammenslåingen at topp og bredde bygger på en gjensidig avhengighet og at det er to sider av samme sak; det er mye symbolsk makt i å kalle seg *idretten*.

Kampen på dagens norske idrettsfelt er på mange måter en gjenklang av denne historien; for det første internt i NIF-systemet, mellom de to linjene; for det andre mellom den offentlige idrettsforvaltning (Idrettsavdelingen) og den frivillige idrettsorganisasjonen (NIF), knyttet til forholdet mellom økonomisk kapital og rettighetene til 'idrettens penger' og symbolsk kapital som definisjonsrettigheter for idrett; og for det tredje en balansegang knyttet til enhetstanken, en visjon som bygger på at interne motsetninger innen NIF ikke må bli for tydelige når idretten i bestemt form singularis skal påberope seg legitimitet i samfunnet, og øve press mot offentlige myndigheter og andre samfunnsaktører.

På utøvernivå finnes en heterogen masse individer og et stort utvalg spesialidretter. Tross dette skal det gjøres et forsøk på å definere den idrettsfelt-spesifikke kapitalen, og en habitus som er kompatibel med idrettsfeltet. Idrett utøves og organiseres frivillig på fritiden. Idrett er individuelt medlemsbasert, i lokale klubber som er tilknyttet et nettverk av overordnede organisasjoner (idrettskretser og særforbund). Idrett er konkurranseorientert, på alle nivå. I følge Tangen er idrettens primære binærkode vinne/tape og sekundære binære kode framgang/tilbakegang. 'All informasjon i form av hendelser og

---

⁴ Norge deltok i 1904, -06 og -08, men ikke før forberedelsene til 1912-lekene ble det opprettet en olympisk komité med utspring i paraplyleddet, den gang Norges Riksforbund for Idrett (Olstad, 1987: 157-61).

handlinger i idrettssystemet tilordnes denne binære koden' (Tangen, 2004: 75). En person med en idrettshabitus er således en som har preferanser for konkurranse, og som etter hvert som en blir eldre er villig til å investere mye tid og krefter i idrett. Å akkumulere idrettskapital handler om å forbedre ferdigheter som kan gi seier eller forbedring i en idrettskonkurranse, mens en idrettshabitus da er å ha evne og vilje til å tilegne seg dette gjennom den nødvendige trening. Forskning viser at det er en del strukturelle kjennetegn som samsvarer med disse subjektive preferansene (se for eksempel Skille, 2005: 1-3 for en oversikt).

For å oppsummere den feltteoretiske tilnærmingen til idrettsfeltet, og som en overgang til diskusjonen om helse og idrett, vil jeg anvende Bergsgards (2005: 80) modellskisse som fremstiller idrettsfeltet med tre poler: en frivillighetspol, en økonomisk pol og en velferdspolitisk pol. Et poeng for Bergsgard er følgende: 'Idrettslogikken kan verken reduseres til markedslogikken, den politiske logikk eller frivillighetslogikken' (Bergsgard, 2005: 79-80). Disse anses alle som eksterne hierarkiprinsipper. 'En slik lokalisering av idrettsfeltet understreker at det ikke er noen indre sammenheng mellom idrett og frivillighet. I Bourdieus forstand er det nettopp avstanden til de tre polene ... som definerer idrett som eget felt' (Bergsgard, 2005: 79).

Idrettsfeltet og helsefeltet

Etter gjennomgangen av sentral idrettspolitik og idrettsfeltet, kan man antyde at idrett og helse (som kan anses som et delfelt av velfredsfeltet) er forskjellige felt. Konseptene helse og idrett og deres mulige sammenhenger vil her angripes analytisk, ved hjelp av feltteorien til Bourdieu. I forrige notat presenterte og diskuterte jeg hvorledes '... helse og idrett – og ikke minst kombinasjonen helse og idrett [er] tillagt varierende vekt' (Skille, 2006: 15) i generell norsk historie, samt i idrettshistoriske og til dels i helsehistoriske verker (Skille, 2006: 15-23). Gjennomgangen av faghistoriske, idéhistoriske, idrettshistoriske og helsehistoriske verker gir et tvetydig bilde av sammenhengen mellom idrett og helse. På den ene siden er det ingen tvil om det har vært kontakt mellom mektige personer i helsefeltet og mektige personer i idrettsfeltet. Det er heller ingen tvil om at troen på idrettens bidrag til folkehelsen, som i dag kanskje er sterkere enn noen gang, har dype

historiske røtter. På den andre siden gir historien, og kanskje spesielt idé-historien, lite støtte til en eventuell tanke om at idrett og helse er felt med stor overlapping (Eriksen et al., 2003). Kanskje kan man få et annet resultat, om man legger analysen om frivillighetsfeltet.

Idrettslaget og frivillighetsfeltet

Idrettslag er lokale organisasjoner som er medlemmer og eiere av Norges idrettsforbund (sammen med særforbundene). I forrige notat ble forskning om idrettslag (Skille, 2006: 47-56), og en teoretisk definisjon av idrettslag presentert (Skille, 2006: 42-6; Ibsen, 1992). Den teoretiske definisjonen av idrettslag fokuserer på idrettslag som en lokal frivillig organisasjon, et perspektiv som i inneværende videreføres, ved å søke til generell frivillighetslitteratur. Det antydete perspektiv vil, som jeg skal avslutte med i dette kapitlet, og som jeg vil komme tilbake til i neste kapittel, få konsekvenser for valg av teori.

Ved å ta utgangspunkt i et feltteoretisk perspektiv, og ved samtidig å betrakte idrettslag som frivillige organisasjoner, kan idrettslag anses som del av et organisasjonsfelt, eller et frivillighetsfelt, altså et felt der aktørene er frivillige organisasjoner. Utfordringen blir derfor i første omgang å definere hva som kjennetegner frivillighetsfeltet. I følge stortingsmeldingen om frivillighet (St. meld. nr. 39, 2006-2007: 24) baserer statens definisjon seg på følgende: frivillige organisasjoner (i) har et allmenntilgitt formål, (ii) bygger på medlemskap (av individer eller organisasjoner), og (iii) har en demokratisk styringsstruktur. Spesifikt om idrett (og frivillighet) sier frivillighetsmeldingen blant annet: 'Det er det frivillige fundamentet som kjennetegner den organiserte idretten i Norge' (St. meld. nr. 39, 2006-2007: 111); 'Frivillig innsats i lokale lag og foreninger er en forutsetning for den aktiviteten som skapes i norsk idrett' (St. meld. nr. 39, 2006-2007: 112); 'En sentral målsetting i den statlige idrettspolitikken er å styrke det frivillige, lokale idrettsarbeidet' (St. meld. nr. 39, 2006-2007: 112).

Et forskningsprosjekt som skulle utrede den norske frivillighetssektoren (som en del av et internasjonalt prosjekt), la disse kriteriene til grunn for at organisasjoner skulle defineres inn i frivillig sektor (Sivesind et al., 2002: 31-

34): For det første skulle de skulle være organisert, det vil si institusjonalisert eller formalisert på noe vis. I praksis hadde alle organisasjoner som ble registrert i studien et navn, statutter, og et valgt lederskap. For det andre skal organisasjonen være privat, det vil si uavhengig av det offentlige. For det tredje skulle organisasjonen ikke distribuere profitt. For det fjerde skulle organisasjonen være selvstyrende (og kan således relateres til første og andre punkt). For det femte skulle organisasjoner, for å kunne defineres som frivillig, være frivillig. (Det siste virker opplagt, men må ses i sammenheng med andre og fjerde punkt.) Poenget her er at idrettslaget tilfredsstiller alle disse kriteriene, og således kan defineres inn i frivillighetsfeltet.

Selv om idrettslaget kan betraktes som del av den frivillige sektor, er det viktig å påpeke at frivillige organisasjoner varierer med hensyn til alle de fem kriterier, og at frivillighetsfeltet er heterogent. 'Dessutan vert det påkravt å skilja mellom frivilligdom på ulike nivå, det vil sia mellom frivillig sektor samla, frivillige organisasjonar innanfor ulike samfunnsfelt ("fields"), den einskilde frivillige organisasjonen, og den einskilde i organisasjonen ... Frivillige organisasjoner har eller kan ha mykje ulike roller innanfor dei ulike samfunnssektorane, og av den grunn også ulike relasjonar til det offentlege' (Selle & Øymyr, 1995: 43). Selle og Øymyr (1995) slår således til lyd for en kontekstuell tilnærming til studiet av organisasjoner, som her kan betraktes som et supplement eller en nyansering av det feltteoretiske perspektivet.

Jeg vil forsøke å slutte sirkelen, som i denne omgang har handlet om en diskusjon om idrettslag som en del av frivillighetsfeltet, ved å ta også helsefeltet inn i debatten. Jeg gjør det ved å vende tilbake til stortingsmeldingen om frivillighet. Frivillighetsmeldingen kommenterer nemlig Idrettsforbundets initiativ om å påta seg et større samfunnsansvar vedrørende helseutfordringen som i stor grad kjennetegnes av et behov for å få folk i fysisk aktivitet. På den ene siden finner Regjeringen '... det positivt at NIF i den senere tid har signalisert at idretten ønsker å påta seg et ytterligere samfunnsansvar i tilknytningen til arbeidet med å få befolkningen i bevegelse' (St. meld. nr. 39, 2006-2007: 121). På den andre siden anses det imidlertid som '... viktig å understreke at det ikke er idrettens oppgave å løse offentlige oppgaver' (St. meld. nr. 39, 2006-2007: 122). Det presiseres at Idrettsforbundets bidrag må ta utgangspunkt i aktivitet for barn og unge, som er frivillig drevet og finner sted i lokalsamfunnet. 'Den beste måten idretten kan bidra til å

bedre folkehelsen er å bygge videre på de innarbeidede grunnverdier og det frivillige fundament som har gitt idretten en så sentral posisjon blant den norske befolkning' (St. meld. nr. 39, 2006-2007: 122).

Legger vi forståelsen fra Frivillighetsmeldingen til grunn, kan man oppsummerende si at idrettsfeltets bidrag på helsefeltet, skal gå via frivillighetsfeltet. Tar man i tillegg innover seg Selle og Øymyrs (1995) understreking av at frivillighetsfeltet er heterogent, både mellom samfunnssektorene (hvorav idrett eller kultur kan være en sektor og helse en annen), og mellom de enkelte organisasjoner, vil et teoretisk og analytisk perspektiv som tar den enkelte (studerte) organisasjon som utgangspunkt virke nærliggende å anvende. Det vil jeg gjøre ved å anvende oversettelsesperspektivet innefor nyinstitusjonalisme (se vedlegg 1; Skille, 2006: 71-83).

KUNNSKAPSDANNELSE

Forskningsfeltet og idrettsfeltet

Mitt studiefelt er idrett, og mitt fokus er om/hvorledes sentral politikk (med fokus på helse) influerer de utøvende organer i idrettsfeltet, nemlig idrettslagene. Bakgrunnen for studien av idrettslag var fleredelt. For det første var det en naturlig fortsettelse av en tidligere studie, nemlig avhandlingsarbeidet om Storbyprosjektet (Skille, 2005). I studien av Storbyprosjektet fokuserte jeg på statlig idrettspolitik, forholdet mellom staten som initierte, formulerte mål for og finansierte prosjektet på den ene siden, og den frivillige idretten som implementerte prosjektet på den andre siden. Den frivillige idretten ble studert på sentralt, idrettskrets- og idrettsrådsnivå. Jeg hadde således etter studien av Storbyprosjektet forholdsvis inngående kunnskap om idrettsfeltet fra regionalt nivå og oppover. Det aktivitetsutøvende leddet i kjeden, nemlig idrettslaget, ble ikke tillagt større vekt i den studien.⁵ For det andre er idrettslaget et fenomen de fleste i Norge har et forhold til, som tidligere utøver, nåværende utøver, og/eller frivillig forelder. Idrettsforbundet er uten sammenligning den største

---

⁵ Fra studien om Storbyprosjektet hadde jeg 7 intervjuer av idrettslagsledere og trenere på bånd, som var med å danne grunnlag for en generell forståelse da, men som aldri hadde blitt transkriberte og som dermed ikke var blitt benyttet til eksplisitt analyse. De har senere dannet den empiriske basis for et manuskript som belyser idrettslagsrepresentanternes opplevelse og forståelse av det å være et instrument for statlig politikk (i det tilfelle sosialpolitikk). Se Skille (innsendt).

frivillige organisasjonen i Norge, med om lag en tredel av befolkningen som medlemmer. Det finnes altså få – om noen – sosiale fenomener som er mer kjent for den norske befolkning enn norsk idrett. Samtidig finnes det lite forskningsbasert kunnskapsdannelse om idrettslag.⁶

Den praktiske kunnskapen og nærheten til fenomenet som finnes i befolkningen skal ikke undervurderes. Idrett er et felt med mye, men trolig overveiende doksisk form for kunnskap i den gjennomsnittlige nordmann. Det bør være og er et mandat for statlig ansatte forskere, og et vitenskapelig ideal, å problematisere den doksiske kunnskap og dermed gjøre den tilgjengelig for allmenn debatt. Dermed åpnes det for løsrivelse fra makt og tilrettelegging for eventuelle endringer. Men man kan problematisere hvorvidt det faktum at man tilhører et felt for forskning gjør at man distanserer seg fra idrettsfeltet. Bourdieu (2007) påpeker i sitt 'program for en sosiologisk analyse av vitenskap' noen interessante poenger, og han gjør det ved hjelp av sine kjente begreper felt og habitus.

For det første innebærer feltbegrepet at det finnes et vitenskapelig felt som igjen impliserer at en enhetlig vitenskap ikke er mulig, nettopp fordi et felt består av aktører med ulike interesser. Aktørene har, ut fra logikken om felt, det felles at de ønsker vitenskaplig anerkjennelse, men at de ikke kan enes om hva det er og hvordan man oppnår det. For det andre innebærer habitusbegrepet at forskere har inkorporerte fortolknings- og handlingsmønstre som i stor grad er doksiske, det vil si de tas for gitt og reflekteres ikke over (Bourdieu, 2007). En slik påminnelse – som Bourdieu her gir meg – framprovoserer refleksjon omkring hva som er målet med den inneværende studie (problemstilling), hvilke forutsetninger jeg har for å nå målet (forforståelse) og hvordan jeg har tenkt å nå målet (metodologi).

Målet med inneværende studie er å danne vitenskapelig kunnskap om idrettslag, noe som innebærer i alle fall to ting. For det første må en vitenskapelig tilnærming anvendes; det innebærer at en på bakgrunn av tidligere (vitenskapelig og annen) kunnskap utvikler en problemstilling, det impliserer anvendelse av relevant vitenskapelig (her sosiologisk) teori, at datainnsamling og ana-

---

6 Thomas Hylland Eriksen påpekte i sin tale ved Norges idrettshøgskoles immatrikulering høsten 2005 at idrett tas for gitt. Idrett i det norske samfunn er som vann for fisk: det oppleves så naturlig at fisken neppe er klar over det, før fisken bringes opp av vannet og plutselig blir intenst opptatt av å komme seg tilbake.

lyser skjer etter vitenskapelige metodiske prinsipper, og at vitenskapelige publiseringer er sluttproduktet. For det andre må nærheten til praksisfeltet opprettholdes gjennom forskningsprosessen, slik at studien av et i det norske samfunn allestedsnærværende sosialt fenomen ikke fremstår som verken et laboratorieeksperiment, en intervensjon, eller et teoretisk skrivebordsprosjekt. Disse tilsynelatende motstridende krav er forsøkt løst ved å ta utgangspunkt i det praksisfelt som finnes, og å anvende et fenomenologisk-hermeneutisk perspektiv og fenomenologisk-hermeneutiske metoder i denne studien av idrettslag. (Se de to påfølgende kapitler: 'Fenomenologisk-hermeneutisk perspektiv' og 'Case studie design og flere metoder'.) Det betyr at jeg i studien av idrettslag må anvende den "idrettsekspertisen" og "felterfaringen" jeg har som tidligere utøver, tidligere trener, tidligere periodevis "idrettsenkemann", frivillig far og generelt idrettsinteressert, uten at det skal gå på bekostning av de vitenskapelige idealer som kreves i jobben som forsker.

Et fundamentalt poeng for å kunne nå målet med studien, er for det første å påberope seg å tilhøre forskningsfeltet (for å kunne si at studien er vitenskapelig og dermed nå målet om å danne vitenskapelig kunnskap om det aktuelle fenomen). Et annet, like fundamentalt, poeng er å få tilgang til praksisfeltet som skal studeres. Med Bourdieus vokabular må man ha tilstrekkelig mengde og riktig komposisjon av ulike kapitalformer, tilpasset det aktuelle felt, for å få tilgang til feltet. Men det er ikke tilstrekkelig med kapital; 'Det er også det at man må ha det inkorporert, transformert som en praktisk sans for spillet ... Inngangsretten er altså ... en teoretisk-eksperimentell ressurs gjort om til kroppsliggjort kompetanse' (Bourdieu, 2007: 93).

Et annet element som skiller de to feltene, forskningsfeltet og det feltet som forskes på (idrettsfeltet), er forholdet til illusio. Illusio refererer til troen på at det feltet tilbyr av kapital, som i symbolsk form er knyttet til status og anerkjennelse, er verdt å kjempe om/for (Bourdieu, 2007). Det ene feltet, idrettsfeltet, kan ha en kapital som jeg etter min analyse ikke synes det er verdt å kjempe om/for. En sosiologisk studie skal jo nettopp være kritisk til illusio i det feltet en studerer; det er en implikasjon av ovennevnte utsagn om at forskeren skal avdekke maktstrukturer i det studerte felt, inkludert de doksiske relasjonene. Det andre feltet, forskningsfeltet, er et felt jeg i åpenbart ønsker å kjempe om/for kapital i. Det kan blende meg for forskningsfeltets strukturer, inkludert maktstrukturer, som, om jeg hadde fått dem presentert, kunne blitt betraktet

som svakheter. I tillegg kan det hende feltene har ulike og sogar motstridende interesser.⁷ Jeg tenker her på følgende konkrete eksempel. Forskningens verdi for idrettsfeltet kan begrenses av logikker i forskningsfeltet, fordi reglene – i alle fall insentivene – innenfor forskningsfeltet tilsier andre formidlingsformer (artikler i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter med fagfellevurdering, som gjør at man gjerne skriver på engelsk og i en komplisert form og bruker lang tid på å få publisert) enn det som er lettest tilgjengelig for det studerte praksisfelt (som trolig heller ville foretrekke norske artikler i en enkel og teoriløs form og med fersk relevans). Etisk er det ingen tvil om at kunnskap som dannes gjennom forskning i og med et praksisfelt skal tilbakeføres til praksisfeltet.

Utgangspunktene nevnt over impliserer noen vitenskapsteoretiske perspektiver og konkrete metodiske valg, knyttet til utvalg, datainnsamling, analyse og valideringsprosedyrer. Før inngangen til det mer filosofiske kapitlet om kunnskapsdannelse om norske idrettslag, kan man dermed kortfattet si at utgangspunktet for valg av perspektiv og metode var et forsøk på å finne den metode eller de metodene som samlet kunne gi mest mulig kunnskap om norsk idrett, innenfor rammene av et en manns forskningsprosjekt med 60-75 % forskningstid i tre år (se vedlegg 2). Løsningen ble, som jeg kommer til, 1) en bevisstgjort bruk av tidligere forskning, begrunnet med det hermeneutiske perspektiv, 2) observasjon av et levende praksisfelt i den nære virkelighet, basert på et fenomenologisk perspektiv, samt – som en konsekvens av de to foregående poenger: 3) en case studie med strategiske utvalg som kunne gi tykke beskrivelser og stor forståelse for det studerte fenomen, begrunnet med case studie designets og kvalitative metoders styrker.

Til slutt i kapitlet om kunnskapsdannelse vil jeg komme med noen betraktninger som på sett og vis oppsummerer både forrige kapittel (om kunnskap om de aktuelle felt) og inneværende kapittel (om kunnskapsdannelse). I tillegg til kunnskap om de aktuelle felt, og refleksjoner om forskerens forhold til feltet/feltene, både forskningsfeltet som forskeren nødvendigvis tilhører og de utforskede felt som forskeren mer eller mindre tilhører, må en vitenskapelig analyse basere seg på ett eller flere teoretiske perspektiver. Jeg har annetsteds gått gjennom ulike teorier som kunne tenkes å være aktuelle, og argumentert

---

⁷ For en tilsvarende refleksjon omkring en tidligere studie, der idrettsfeltet og ungdomsfeltet, samt forskerens forhold til disse diskuteres, se Skille (2006c: 85-90).

med hvorfor oversettelsesperspektivet anses som det mest fruktbare for denne studien. Se vedlegg 1. Som nevnt avslutningsvis i forrige kapittel, og som utredet i større grad i forrige notat (Skille, 2006), vil jeg basere analysen av idrettslag på oversettelsesperspektivet innenfor nyinstitusjonalismen.

FENOMENOLOGISK-HERMENEUTISK PERSPEKTIV

I denne delen skal den mer filosofiske delen av fenomenologisk-hermeneutisk kunnskapsdannelse presenteres og diskuteres. I tillegg til en innledning som antyder en bearbeidet arv etter Husserl, vil jeg med utgangspunkt i Gadammers hermeneutikk, Habermas' kritikk og nyansering av Gadamer, arbeide meg videre til Ricoeurs hermeneutikk. Jeg skal vise hvorledes Ricœur overvinner en tilsynelatende konflikt mellom hermeneutikken som fortokning og sannhetssøken på den ene siden (Gadamer) og metode på den annen side (Habermas), ved å forbinde dem med semantikk og refleksjon. I tillegg viser Ricœur en forbindelse til fenomenologi (Husserl), og slutter på den måten sirkelen (Ricœur, 1999: 72).

Fenomenologi

Fenomenologi bygger på Husserls ide om å la fenomenene selv eller folks livsverden, slik de oppfattes i individers bevissthet, være utgangspunktet for vitenskapelig analyse. Husserls fenomenologi kan således betraktes som '... et systematisk forsøk på å forene "filosofi, vitenskap og liv"' (Fløistad, 1991: 330), der det allmenne transendentale jeget er det punktet disse (filosofi, vitenskap og liv) integreres. For Husserl konstitueres verden i bevisstheten, og det konstituerende for bevisstheten er dens intensjonalitet. Det vil si at bevisstheten alltid er rettet mot noe. Som jeg skal komme tilbake til, er dette

perspektivet et fundamentalt utgangspunkt for den fortolkende og metodiske hermeneutikken som Ricœur skisserer. Ricœur gir Husserl rett i at man må gå bakom objektiviseringen, tilbake til individets livsverden og tilbake til meningen slik individet uttrykker den, om man skal få grep om fenomenene. Men, som jeg skal komme tilbake til, ser Ricœur enkelte begrensninger ved Husserls fenomenologi som utgangspunkt for en fortolkende metodologi/metode.

Med et fenomenologisk perspektiv, basert på Alfred Schütz som har fått æren av å gjøre fenomenologien sosiologisk eller innføre fenomenologi til sosiologi, betraktes livsverden som både en personlig og en intersubjektiv verden, men den betraktes alltid fra individets ståsted. Et individ bærer på både en unik individuell biografisk kunnskapsmengde og en felles delt kunnskapsmengde. Den individuelle kunnskapen representerer den enkeltes perspektiv på verden, er lært gjennom sosial interaksjon, og inkluderer store deler av den felles kunnskapen. Den delte kunnskapen er tatt for gitte forventninger som gjør at man fungerer i sosiale situasjoner, og betraktes ofte som synonymt med kultur. Ens livsverden påvirkes direkte og indirekte påvirkes av ens kategorielle og sosiale identitet. Kategoriell identitet er tilskrevet av for eksempel kjønn og etnisitet, mens sosial identitet utvikles i ansikt til ansikt relasjoner med andre.

Teoretisk kan man derfor si at, når en innvandrerkvinnne ikke er med i et idrettslags styre (se Seippel, 2003), er det fordi hun ikke opplever idrett som en del av den kunnskapen hun besitter. Idrett og organisasjonsliv er ikke en del av hennes sosiale identitet, fordi hun ikke har relasjoner til mennesker som kunne lært henne å drive idrett eller å lede idrett, slik at det blir en del av hennes unike biografiske kunnskap. Fordi hun aldri har lært verken idrett eller organisasjonsliv, betrakter hun seg heller ikke personlig som idrettsmenneske eller organisasjonsmenneske. Det blir en selvpoppfyllende profeti (jf. Fleming, 1994). Et eksempel på bruk av livsverdenperspektiv i norsk idrettsforskning er Anderssons (2000, 2002) studie av et idrettslag i indre Oslo øst, der det bevisst fokuseres på individets livsverden, og ikke på kategoriell identitet, som for eksempel at man er pakistaner eller muslim. Ved å nedtone forskjellene innad i idrettslaget, og profilere idrettslaget som multikulturelt utad, åpnet man for deltakelse for de som kanskje i utgangspunktet ikke så idrettslaget som en del av sin livsverden. Men for noen

innvandrere kunne idrettsdeltakelse føre til en forhandling om hva som inngår i ens livsverden og en konflikt mellom den sosiale identiteten man har i idrettslaget versus den kategorielle identitet man har til sin etniske gruppe. Jentene var bevisst sin egen bakgrunn og forhandlet sine identiteter i sin livsverden. Livsverdenperspektivet øker forståelse ved å fokusere på det enkelte individs opplevelse av sine muligheter og barrierer for eksempelvis idrettsdeltakelse og valg av idrett, uten at man glemmer at et individs livsverden er konstituert i en kulturell kontekst.

Hermeneutikk

Ideelt sett skulle man kunne legge til side all forforståelse og beskrive fenomenene slik de er. Det greske ordet for sannhet betyr da også ikke-skjulthet (Gadamer, 2003: 19). 'Sannhet er ikke-skjulthet' og tale er ifølge Gadamer – og jeg vil tilføye tekst og handling (jf. Ricoeur under) – sann når 'tale svarer til virkeligheten' (Gadamer, 2003: 20). Virkeligheten slik vi kan fortolke og presentere den, er derimot alltid betinget av vår forforståelse og vårt språk. Hermeneutikken, særlig etter Gadamer, erkjenner at det ikke bare er umulig å tilsidesette forforståelse, men også at forforståelse er fundamentalt for å komme til ny erkjennelse. Disse – et fenomenologisk og et hermeneutisk – enkle bakgrunnstepper danner grunnlaget for en studie som så langt kan gi følgende oppskrift. På den ene siden er det et mål å identifisere og presentere de fenomenene idrettslaget faktisk er. På den andre siden er det fundamentalt å tilegne seg og bevisstgjøre den forkunnskapen som finnes om fenomenet idrettslag allerede, for dermed å påvise betingelsene for de fortolkninger som ligger til grunn for de empiriske resultater som presenteres i senere artikler og rapport.

Som nevnt er forforståelse fundamentalt for erkjennelse av ny viten, eller det som her refereres til som kunnskapsdannelse. 'Den som prøver å forstå, blir villedet av formeninger som ikke holder stand mot saken selv ... Det finnes her ingen annen "objektivitet" enn det å utvikle den formening som blir stående' (Gadamer 2003: 37). Den mening som blir stående er resultat av gjentatte runder i den hermeneutiske sirkel. Det vil jeg vende tilbake til, etter noen betraktninger om for-meningen, for-forståelsen, for-dommen eller forståelseshorisonten som forskeren går inn i fortolkningsprosessen med.

Ifølge Gadamer kan ingen gå inn i en forskningsprosess uten forforståelse, og det er kun bevisstgjøring av forforståelsen sammen med åpenhet overfor andres mening og det foreliggende fenomen som muliggjør ny erkjennelse. En åpenhet for andres mening betyr '... at man setter dem i sammenheng med sine egne meninger og setter sine egne meninger i sammenheng med dem' (Gadamer, 2003: 37).

Det er da også det normale innen vitenskap, og det har det vært siden Aristoteles, at man som en del av innledningen til et hvert vitenskapelig verk, redegjør for tidligere forskning innen feltet man forsker i. I diskusjonsdelen kontrasteres egne resultater med tidligere forskning og/eller teori, og man destillerer således ut det som er ens eget bidrag til kunnskapsdannelse innenfor aktuelle felt, disiplin eller vitenskap. Til slutt oppsummerer man med hvilken ny erkjennelse den aktuelle studien har bidratt med, og hvilke kunnskap som ikke er dannet og dermed påpekes et behov for videre forskning. Poenget er at man ikke kunne destillert ut hva som er ny erkjennelse, uten å bevisstgjøre forforståelsen. Måten bevisstgjøringen foregår på, avhenger av den '... fremste av alle hermeneutiske betingelser', som ifølge Gadamer (2003: 43) er at: 'all forståelse begynner med at noe taler til oss'. Når noe taler til oss, utfordres vår forforståelse, og det er når forforståelsen utfordres at vi kan se den og dermed anvende den. Gadamer (2003: 59) hevder at '... fordommer, forstått bokstavelig, er forutsetninger for at vår evne til å erfare fra første stund er rettet mot noe', og '... nettopp gjennom det som inntar oss, er vi åpne for det nye, det andre, *det samme*' (min kursiv). Det er altså når vi vet hva vi vet, og noe nytt oppleves, vi kan forstå det nye og gjøre det til vår viten.

Summen av de ulike forforståelser utgjør ens forståelseshorisont. To viktige poenger med Gadamers konsept forståelseshorisont er, for det første at den kan aldri fås full oversikt over. Man kan aldri bevisstgjøre hele sin forståelseshorisont, men man kan, bør og skal bevisstgjøre de mest relevante forforståelser. For det andre endres ens forståelseshorisont med nye erkjennelser.

På den andre siden, utsiden (ettersom forforståelse har handlet om innsiden av forskeren), finnes noe mer universelt men like abstrakt og vanskelig å bevisstgjøre som fordommer, nemlig det Gadamer (2003: 44, 63-4, 79) kaller

(fenomenets) virkningshistorie. At et fenomen har sin virkningshistorie betyr at det – for eksempel ”norsk idrett” – influerer på alle som tilhører den kontekst der fenomenet finnes. Det vil for eksempel være vanskelig å forestille seg at noen i det norske samfunn ikke har et forhold til ”norsk idrett” på en eller annen måte. I konseptet norsk idrett finnes således et mer eller mindre eksplisitt maktforhold over individene som konstituerer det norske samfunn (se Tangen, 1997). Om det var teoretisk mulig for forskeren å frigjøre seg fra egne forforståelser – med Husserls vokabular: oppnå epoché – vil tradisjonen i konteksten forskeren skal studere likevel påvirkes av det aktuelle fenomenets virkningshistorie, nettopp fordi det (fenomenet) er en del av denne tradisjonen i denne konteksten. Virkningshistorien til for eksempel ”norsk idrett” er dermed del av en norsk idrettsforskers forforståelse,⁸ og alle informanters kontekst.

Den horisonten som skal forstås lever videre gjennom sin virkningshistorie. Et eksempel fra mitt eget fag kan være følgende. I 1946 gikk Norges landsforbund for idrett og Arbeidernes idrettsforbund (AIF) sammen til Norges idrettsforbund (NIF) (se Tønnesson, 1986). De hadde hver sin organisatoriske løsning som begge ble beholdt i sammenslåingen, og resulterte i den såkalte linjedelingen som i dag finnes i NIF systemet (se for eksempel Skille, 2006: 38-41). Den ene linjen er basert på Landsforbundets organisering i forbund for de enkelte sær idretter, den såkalte særforbundslinja. Den andre linja er basert på AIFs organisering i idrettskretser hvor det finnes en for hvert fylke, den såkalte NIF-linja. Når jeg, med min forståelseshorisont, som er basert på oppdragelse i det norske samfunn på 1970- og 80-tallet, og utdanning innen idrett på 1990- og 2000-tallet, skal forske på idrett i det norske samfunn, som for eksempel NIFs organisering, vil jeg nødvendigvis forstå hendelsen i 1946 ut fra det jeg vet om linjedelingen i dagens NIF, selv om det jeg kanskje søker er det motsatte: forståelse for dagens konsekvenser av linjedelingen, basert på den historiske hendelsen i 1946. Tekst/fenomen og leser/forsker utgjør således to (historisk) forskjellige horisonter. Ved å tilpasse seg hverandre (forskeren må tilpasse sin horisont til det aktuelle fenomenets virkningshistories horisont) utvikles ny innsikt gjennom det Gadamer (1975/2004: 305) kaller en

---

⁸ Det er en av grunnene til at det interessant og fruktbart å diskutere idrett med forskere som ikke er utdannet innen idrett, men som betrakter det som et hvert annet fenomen i det norske samfunn. De har en annerledes horisont fordi de har et annet forhold til ”norsk idrett” og dens virkningshistorie enn de fleste idrettsforskere.

horisontsammensmelting. Horisontsammensmelting er således det endelige resultatet av den hermeneutiske sirkel, der forståelse er oppnådd.

Når forståelse i Gadamer's termer er en tilnærming av ulike horisonter, dukker et vesentlig spørsmål opp: hvordan kan en forsker smelte sin horisont med en annen, og dermed oppnå forståelse? Svaret er, så kvalitativt korrekt som det kan bli: det kreves både empatisk innlevelse og kritisk avstand. På den ene side er forståelse bare mulig ved å være en del av den tradisjonen som forbinder oss med fortiden og dermed vårt studiefenomens virkningshistorie. På den annen side er kreves det opparbeidelse av avstand for å klare å betrakte et fenomen med kritisk refleksjon. Det Gadamer vil, slik jeg leser ham, er å få forskeren til å bevisstgjøre den forforståelse han har, og den virkningshistorie forskningsfenomenet har. Bare på den måten kan refleksiv viten dannes.

Gadamer har fått kritikk for måten han betrakter hermeneutikken på. Habermas sitt utgangspunkt for kritikken av Gadamer er sistnevntes påstand '... om at den filosofiske hermeneutikken ikke bare hadde gyldighet for humanvitenskapene, men universelt' (Jordheim, 2003: 102), mens Habermas betrakter den som et grunnlag for sosialvitenskapelig metode. For Gadamer kommer hermeneutikken forut for all metode; hermeneutikk er altså ikke metode for Gadamer. Det store problemet for Habermas, derimot, som med sin kritiske teori vil frigjøre legfolk og forskere fra den makt tradisjonen bærer med seg, er Gadamer's positive behandling av begreper som fordom, tradisjon og autoritet: 'En hermeneutikk som bygger på en positiv forståelse av disse begrepene, kan aldri bli "universell"', hevder Habermas ifølge Jordheim (2003: 103). Habermas selv skriver om Gadamer's hovedverk: 'konfrontasjonen av "sannhet" og "metode" burde ikke ha forledet Gadamer til å sette den hermeneutiske erfaring opp mot den metodiske erkjennelse' (Habermas, 2001: 307). For Habermas fører Gadamer's perspektiv til at '... tradisjonen ... og hermeneutisk forskning smelter sammen til ett eneste punkt' (Habermas, 2001: 308), som dermed betyr at man ikke klarer å være kritisk til tradisjonen og autoriteten den representerer.

For Habermas er målet med den kritiske teori '... at den reflekterte tilegnelse av tradisjonen bryter opp overleveringens opprinnelige substans og forandrer subjektets stilling i den' (Habermas, 2001: 308). (Er det ikke det som

skjer ved å følge Gadamer's råd om bevisstgjøring av egne fordommer og fenomenets virkningshistorie? Se under.) Habermas plasserer således 'vitenskapelig refleksjon' over 'forståelsens strukturelle tilhørighet til tradisjonen' (Habermas, 2001: 309), som Gadamer forfekter med begreper som fordom og virkningshistorie. Ved å betone tradisjon og overlevering slik Gadamer gjør, blir i følge Habermas autoritet nettopp det: autoritet, og '... refleksjonen ville bare kunne bevege seg innenfor grensene for overleveringens faktisitet' (Habermas, 2001: 310). Ifølge Habermas forskyver '... klokskapens metodiske utvikling i de hermeneutiske vitenskaper ... balansepunktet mellom autoritet og fornuft. Gadamer undervurderer kraften av den refleksjon som utfolder seg i forståelsen' (Habermas, 2001: 309). Gadamer's svar er at om man klarer å bevisstgjøre både sin egen forforståelse og fenomenets virkningshistorie, dannes grunnlaget for å betrakte (den i utgangspunktet filosofiske) hermeneutikken som sosialvitenskap, fordi '... hermeneutikken lærer oss å gjennomskue den dogmatiske motsetningen mellom en levende, "naturlig" tradisjon og en refleksiv tilegnelse av denne tradisjonen' (Gadamer, 2003: 80).

Selv om Gadamer ikke så på hermeneutikk som metode, snakker forskere (inkludert undertegnede) om at en hermeneutisk metode, som knyttes an til en veksling mellom å forstå helhet ved hjelp av deler og deler ved hjelp av helhet, gjennom flere runder i det som benevnes hermeneutisk sirkel, eller 'den hermeneutiske regel' (Gadamer, 2003: 33). For stadig å utvikle ny erkjennelse eller oppnå større forståelse må forskeren '... utvide enheten av forstått mening i konsentriske sirkler. At alle deler faller sammen til en helhet, er i hvert tilfelle kriteriet for at man har forstått riktig' (Gadamer, 2003: 33). Utover prinsippet om den hermeneutiske sirkel, foreskriver ikke Gadamer noen metode for hermeneutisk forskning. Ricœur skisserer noe som ligner mer på en konkret metode. Det skal jeg komme tilbake til, etter en omvei om Ricœur's filosofiske inngang til hermeneutikk, som blant annet tar utgangspunkt i Husserl's fenomenologi.

Ricœur's syntesehermeneutikk

Mitt vitenskapsteoretiske utgangspunkt er todelt. Det er basert på fenomenologi og hermeneutikk, der det siste er vektlagt. I den forbindelse velger jeg å kalle Ricœur's bidrag en syntesehermeneutikk, fordi perspektivet først og

fremst er fortolkende (hermeneutisk), men eksplisitt podet på fenomenologien. Hermeneutikken kan i følge Ricæur (1999) forankres i fenomenologien på to måter, nemlig gjennom en kort og en lang vei. Den korte veien er forståelsens ontologi (jf. Heidegger), og impliserer et brudd med metode, et brudd også Gadamer (i alle fall ifølge Habermas, se ovenfor) står for. Det er dermed ikke en erkjennelsesmåte, epistemologisk og metodologisk, men det er en væremåte. Men 'Heideggers Dasein-analytikk tvinger oss til å velge ett av to: enten en forståelsens ontologi eller en fortolknings epistemologi' (Ricæur, 1999: 62-3). Likevel/derfor foreslår Ricæur en lengre vei for å forankre hermeneutikken i fenomenologien, en omvei '... med ambisjon å anbringe refleksjonen på et ontologisk nivå ... ved å følge semantikken og refleksjonens ... suksessive anmodninger' (Ricæur, 1999: 63).

Utgangspunktet for Ricæur er, som antydnet ovenfor, at hermeneutikken er podet på fenomenologien, og Ricæur ser to fruktbare bidrag fra Husserls fenomenologi, som han kan anvende i sin egen hermeneutikk. For det første støtter Ricæur Husserls fenomenologis kritikk av objektivismen,⁹ en kritikk som igjen er todelt. 'Objektivismekritikken angår det hermeneutiske problem ...', først, '... ved å bestride den naturvitenskapelige epistemologis pretensjon om å skaffe humaniora den eneste gyldige metodologiske modell', og dernest, '... ved å stille spørsmål ved ... å skaffe [åndsvitenskapene] en metode like objektiv som naturvitenskapen' (Ricæur, 1999: 64). For det andre mener Ricæur at Husserls fenomenologi baner vei for en forståelsens ontologi, med begrepet 'livsverden'. Samtidig påpeker Ricæur at fenomenologien er utilstrekkelig som utgangspunkt for fortolkende metode og at den tidlige Husserl gjorde galt i å betrakte livsverden og intensjonalitet som deler av 'et idealistisk subjekt som er innestengt i sitt betydningssystem', mens den sene Husserl nærmet seg et hermeneutisk perspektiv etter oppdagelsen av 'et levende menneske som bestandig har hatt en verden, vår verden, som horisont for sine hensikter' (Ricæur, 1999: 65).

Den horisont som Ricæur nevner, som for Gadamer er summen av de enkelte

---

⁹ For en nyansert kritikk av kritikken av objektivisme, se McNamee (2005) som påpeker objektivismekritikernes oversette sammenheng mellom objektive og observerbare fakta. På den ene siden kritiseres objektivistene for å tro på det observerte som objektivt sant. På den annen side baserer all empiriske forskning – også den utført av objektivismekritikerne – av ulike former for observasjon i sin empiriske forskning.

forforståelser, må altså kartlegges og dermed bevisstgjøres. 'Det innebærer at man tar utgangspunkt i selve det plan hvor forståelse utøves, det vil si språkets plan' (Ricœur, 1999: 65); første etappe i omveien som Ricœur foreskriver for å pøde hermeneutikken på fenomenologien, er således bevisstgjøring av språket. Ved å erstatte den korte vei med den lange, '... vil vi hele tiden beholde kontakten med de disipliner som søker å praktisere fortolkning på metodisk vis, og vi vil motstå fristelsen til å skille sannheten, som hører forforståelsen til, fra den metodiske' (Ricœur, 1999: 67). Ricœur har tilsynelatende en løsning på konflikten mellom Gadamer og Habermas, en løsning som bare kan finnes med utgangspunkt i '...en semantisk belysning av det fortolkningsbegrep som er felles for alle hermeneutiske disipliner' (Ricœur, 1999: 67), nemlig språket.

Språket er således for Ricœur, som for Gadamer (2003) og Habermas (2001) fundamentalt for deres perspektiver på fortolkning,¹⁰ der et poeng er at symbol og fortolkning defineres i forhold til hverandre. Et symbol '... er en betydningsstruktur hvor direkte, primær, bokstavelig mening gjennom et overskudd utpeker en indirekte, sekundær, figurlig mening som bare kan forstås gjennom det første', mens fortolkning '... er det tankearbeid som består i å dechiffre den skjulte mening i den åpenbare, å folde ut de betydningsnivåer den bokstavelige betydning bærer i seg' (Ricœur, 1999: 69). At symbol og fortolkning defineres relasjonelt, fører til at de '... problemer symbolet reiser, reflekterer ... fortolkningsens metodologi' (Ricœur, 1999: 71), og impliserer et mangfold av metoder. Mens for eksempel religionsfenomenologien ser på helhet som omfatter religiøse objekter, ritualer, myter og tro, ser psykoanalysen ene og alene etter det Ricœur (1999: 71) kaller 'begjærets semantikk'. Som jeg skal komme tilbake til, må hver metode gi uttrykk for en teori, hvis fordel først og fremst er å holde sannhet og metode sammen (og ikke fra hverandre, slik Habermas påstår at Gadamer gjør).

I tillegg til et semantisk plan i sin hermeneutikk, forfekter Ricœur et refleksivt plan, som er andre etappe på omveien som skal pøde hermeneutikken på fenomenologien. Mens semantikken impliserer mangfoldige fortolkninger (og dermed en avvisning av den entydighet som impliseres av den tidlige

---

¹⁰ Det vil bære for langt å gjøre en sammenligning av Gadamer, Habermas og Ricœur vedrørende deres perspektiver på språk. Jeg forholder meg her til Ricœurs betraktninger om språk, semantikk, symbol og fortolkning.

Husserls fenomenologi), skal refleksjonen knytte (det mangfoldige) språket til eksistens. Det kan skje, fordi språket kan betraktes som '... betydning-givende omgivelse' (Ricœur, 1999: 73), og fordi en ved å fortolke det meningsbærende i omgivelsene kan forså egen eksistens.¹¹ 'Gjennom forståelse av det annet søker en altså en utvidelse av sin egen selvforståelse. All hermeneutikk er – eksplisitt eller implisitt – en selvforståelse som går veien om forståelse av det annet' (Ricœur, 1999: 74). Refleksjon er således '... tilegnelse av vår eksistenshandling gjennom kritikk av de verker og handlinger som er tegn på denne eksistenshandling. Dermed er refleksjonen en kritikk ... i den betydning at cogito bare kan fastholdes ved å gå veien om en dechiffrering av dets livsdokumenter' (Ricœur, 1999: 75, original kursiv). Med 'livsdokumenter' forstår jeg observerbare og objektifiserte handlinger og tekster, og med det nærmer vi oss en hermeneutisk metode.

En metodenær hermeneutikk som kan anvendes bredt, det vil si både på tekst og på sosial handling, skisseres av Ricoeur (1991) idet han betrakter sosial handling som tekst. Poenget er at hermeneutikk kan anvendes som grunnlaget for metode eller som metode på sosiale fenomener, et poeng Geertz fremhever: 'I det vi hopper fram og tilbake mellom helheten uttrykt gjennom delene som aktualiserer den og delene gjennom helheten som motiverer dem, prøver vi med en slags intellektuell vedvarende bevegelse å omgjøre dem til forklaringer på hverandre. Alt dette er selvsagt bare den ... hermeneutiske sirkel, og mitt argument her er kun at den er like sentral for etnografisk forskning ... som den er for [humaniora]' (Geertz, 2001: 303-304).

Ved å betrakte sosial handling som tekst kan fortolkning av sosial handling analyseres på samme måte som tekst. Det innebærer at teksten/handlingen (ved å bli gjenstand for analyse) objektiveres, fra intensjonen som lå til grunn hos forfatteren/aktøren som produserte teksten/handlingen, og fra de forhold hvor teksten/handlingen ble produsert (Ricoeur, 1991). Et poeng er at talen muliggjør dialog, og at teksten på den måten skiller seg fra talen (Ricœur, 2001), i en objektiverende retning. Ut av objektiveringen springer behovet for fortolkning. Betrakter man det som skal fortolkes som tekst, er det '... nettopp i lesingen ... at de to holdningene ... forklaring og fortolkning, tørner sam-

---

11 Se van Manen (1997: 127-9; 'Presentasjon' under 'Analyse'): Fenomenologisk forskning og tilhørende forfatterskap innebærer distansering fra og tilnærming til egen livsverden på samme tid.

men' (Ricœur, 2001: 64). Ricoeurs utgangspunkt er her en kritikk av Diltheys påpeking av forskjellen mellom forklaring og forståelse (Ricoeur, 1991); '... hvis denne motsetningen er ekskluderende, så er det fordi disse to termene hos Dilthey peker ut to virkelighetssfærer som de har til oppgave å dele mellom seg', nemlig '... den til naturvitenskapen og den til åndsvitenskapen' (Ricœur, 2001: 64). For Ricœur er ikke det hermeneutiske mål – som det er for Dilthey – å gjenskape forfatterens mening med produksjonen av teksten; Ricœurs mål er å forstå og forklare teksten i seg selv.

Forklaring for Ricoeur er dermed ikke det samme som forklaring i naturvitenskapelige termer, der fokus på sammenhenger mellom årsak og virkning er basert på objektive og observerbare fakta.¹² Ricoeurs utgangspunkt for en fortolkende analyse er at teksten/handlingen (som skal analyseres) er objektifisert mening, og ut fra denne springer muligheten og behovet for forklaring (Ricoeur, 1976, 1991). På den ene siden må teksten/handlingen forstås som et resultat av forfatterens/aktørens intensjon (med å produsere teksten/handlingen). På den andre siden må den forklares, da den objektiverte tekst/handling inngår i og gjenspeiler objektive strukturelle forhold. Ricoeur beskriver innholdet i forståelse/forklaring ved å vise til to bevegelser eller prosesser, først fra forståelse til forklaring, deretter fra forklaring til forståelse, og kan dermed relateres til den hermeneutiske sirkel (jf. Gadamer, over; se Alvesson og Sköldbberg, 2000: 98-100).

For på en enkel måte å begripe forholdet mellom forklaring og forståelse, tenk på en vanlig samtale mellom to personer (Ricœur, 1976: 72). Det som gjerne skjer, er at den ene forklarer et fenomen, slik at den andre skal forstå det. Nå den andre har forstått det, kan han igjen forklare det til en tredje person, osv. Når første person forklarer fenomenet, redegjøres det ofte ved hjelp av fenomenets detaljer, mens den andre som skal forstå forsøker å samle trådene fra kjeden av partielle meninger ved å syntetisere til en helhet. Forklaring er altså mer orientert mot den analytiske strukturen av en tekst (Ricœur, 1976) eller handling (Ricœur, 1991), mens forståelse er mer orientert mot fenomenets intensjonale helhet. Fortolkning er ikke en tredje vei i tillegg til eller mellom forklaring og forståelse; det er en spesiell del av forståelse, som referer til anvendelse på skriftlige uttrykk (Ricœur, 1976) eller handling (Ricœur, 1991).

---

¹² Dette perspektivet er av Durkheim adoptert til sosiologien (se Skille, 2006: 59-61).

Første bevegelse i Ricæurs fortolkningsprosess er å ”gjette” meningen med den objektiverte tekst/handling. Den første gjetningen baseres på inspirasjon og intersubjektivitet, og fokuserer på å se teksten/handlingen som en helhet (Ricoeur, 1976, 1991). Man må gjette meningen i teksten, fordi den er objektivert og løsrevet fra forfatterens tilstedeværelse; en dialog med forfatteren om hans intensjon med teksten er derfor utenfor tekstfortolkerens rekkevidde. Den dialog som kan føres, er den som oppstår i det asymmetriske forholdet mellom leser og tekst, der den ene snakker for begge. Når leseren konstruerer sin mening med teksten, gjøres en gjetning. Det finnes i følge Ricæur ingen regler for hvordan gjettingen skal gjøres (men, jeg vil si: bevisstgjøring av de fordommer som utgjør for fenomenet relevante deler av ens forståelseshorisont er en god start), men det finnes valideringsprosedyrer.

Jeg kommer tilbake til validering etter en diskusjon, i tre punkter, om hva som skal gjettes på. For det første innebærer det å gjette på noe en vurdering av hva en anser som viktig. Da det ikke finnes retningslinjer for hva som er viktig i en tekst, er selve vurderingen av hva som er viktig i seg selv en gjetning (Ricæur, 1976: 77). For det andre gjøres konstruksjonen av en helhetlig mening i en tekst individuelt av leseren. Selv om en tekst kan forstås fra flere sider, basert på ulike forståelseshorisonter, kan den aldri ses fra flere side samtidig. Hvordan individet lokaliserer eller posisjonerer seg i forholdet til fenomenet er også en gjetning (Ricæur, 1976: 77). For det tredje aktualiseres tekstens potensielle meningshorisonter på flere måter, og referer i følge Ricæur (1976: 78) til metaforiske og symbolske meninger (se Ricæur, 1976: 45-69).

Ovenfor er bevegelsen fra forståelse (basert på en første gjetning) til forklaring beskrevet. Når vi har en forståelse, kan vi også forklare den til andre (jf. samtalemetaforen).

Andre bevegelse/prosess i Ricoeurs dialektiske fortolkning, er den fra forklaring til forståelse. Objektiviseringen av tekst/handling tillater at en isolerer denne fra enhver annen referanse, at leseren oppholder seg på ”tekstens sted” og i dette stedets ”innleiring” (Ricæur, 2001: 67), og dermed betrakter den utelukkende med referanse til dens interne struktur. ’Ut fra dette er en forklarende fremgangsmåte ... mulig’, og den ’... er ikke på noen måte lånt

fra et annet kunnskapsfelt eller en annen epistemologisk modell enn språkets egen' (Ricoeur, 2001: 67). Ricoeur eksemplifiserer dette med strukturalisme, som anser språk som strukturerte systemer der strukturen kan identifiseres uten referanse til noen konkret kontekst. Dermed kan man med strukturalisme forklare en myte, eller i alle fall mytens struktur, '... uten på noen måte' å forstå 'det som myten vil si, dens filosofiske eller eksistensielle innhold' (Ricoeur, 2001: 69). 'Vi kan gjerne si at vi har forklart myten, men ikke at vi har fortolket den' (Ricoeur, 2001: 70).

For å gå videre med eksemplet om fortolkning av myter, viser Ricoeur (1976) til at det neste Levi-Strauss gjorde (for eksempel i analysen av myten om Ødipus), var å lage fire kategorier eller kolonner, hvor ulike typer setninger ble plassert. Deretter ble setningene i hver kolonne fortolket slik at en helhet innenfor hver kategori fremsto. Den sammenfattede mening for hver kategori ble så sammenholdt med sammenfattede meninger fra andre kategorier, og en ny helhet fremsto. Den nye (den sistnevnte) helheten/forståelsen ble altså skapt via en omvei om forklaring.

Ricoeur understreker på den ene siden at en hver teksts/handlings-multifaseterte karakter muliggjør flere fortolkninger og konstruksjoner. Han understreker på den andre siden at enhver gjetning ikke nødvendigvis er like god som en annen, og validering må gjøres ved å argumentere for sin fortolkning, der argumentasjonen er basert på tilgjengelig kunnskap. Ricoeur understreker at denne valideringen ikke må sammenlignes med empirisk verifisering, men at valideringen følger en logikk basert på usikkerhet og kvalitativ sannsynlighet (Ricoeur, 1976, 1991). Til valideringsprosedyrene hører også invalidering, som ligner på Poppers konsept falsifisering. Men for Ricoeur handler ikke falsifisering om å avvise en fortolkning som sådan, men om å påvise motstridende eller konkurrerende fortolkninger. Det er ikke tilstrekkelig at en fortolkning er sannsynlig, den må være mer sannsynlig en konkurrerende fortolkninger. Kvalitativ sannsynlighet kan utdypes med Geertz (1973) sitt konsept om tykke beskrivelser (se Alvesson og Sköldbberg, 2000: 95-8). Med tykke beskrivelser forstås en kontekstualisering av en av det fortolkede fenomen, gjennom systematisering av data som er samlet gjennom forskningsprosessen. Hva som er en god tolking, avhenger av hvorledes konteksten håndteres.

Ricoeurs perspektiv vil appliseres i kunnskapsdannelsen om idrettslag. Hvordan vil analyseprosessen fra forståelse til forklaring og bevegelsesprosessen fra forklaring til forståelse virke inn på min analyse av idrettslag? Jeg vil ta utgangspunkt i Ricæurs to måter å lese – og dermed for meg i denne rapporten å skrive – på (2001: 72). For det første er den strukturelle analysen '... en etappe – en nødvendig etappe – mellom en naiv og en kritisk fortolkning, mellom en overfladisk og en dyp fortolkning'. Da blir det for det andre '... mulig å plassere forklaringen og fortolkningen langs en eneste hermeneutisk bue og integrere de motsatte posisjonene til forklaringen og forståelsen i en helhetlig oppfatning av lesingen som gjenerobring av meningen' (Ricæur, 2001: 76). Med Ricæurs ord forsøker jeg å gå fra semantikk til refleksjon for å danne mer helhetlig kunnskap.

CASE STUDIE DESIGN MED FLERE METODER

I denne delen skal de enkelte metoder og konkrete analyser presenteres, og diskuteres i forhold til ovennevnte perspektiv. Som nevnt ovenfor, og i tråd med den vitenskapsteoretiske forankring som er skissert over, baserer valg av metode seg på følgende: Hvordan kan mest mulig kunnskap om norske idrettslag dannes (innenfor gitte rammebetingelser)? (Se vedlegg 2.) I sin oversiktsartikkel over norske idrettslag, skriver Skirstad: 'For å øke innsikten i hvordan idrettslag fungerer trenger en casestudier av ulike idrettslag for å få en dypere forståelse av det enkelte lag' (Skirstad, 2002: 249). Case studie er egnet i innværende studie, fordi jeg vil undersøke samtidige sosiale fenomener samtidig som jeg ikke vil manipulere atferden til de som skulle undersøkes. I tillegg impliserer case studier et bredt metodetilfang (Yin, 2003), et poeng som nyttiggjøres i denne studien. For det første presenteres og reflekteres det over hver enkelt metode som er anvendt i studien. For det andre presenteres de metodiske forberedelsene til studien, herunder utvalg, verktøy og formalia. For det tredje beskrives gjennomføringene av datainn-samlingene. Det impliserer en oppdatering av og utvikling fra den teoretiske idealmodellen som ble presentert i forrige notat (Skille, 2006). For det fjerde beskrives analyseprosessen og presentasjonen. For det femte foretas en kvalitetsvurdering, herunder diskusjoner om studiens validitet. Og for det sjette foretas en refleksjon over etiske aspekter ved studien.

Metodene

Case studie som design impliserer, uten at det er lovmessig slik, noen metodiske valg vedrørende utvalg, datainnsamling og analyse. For eksempel seiler feltarbeid opp som en nærliggende metode. Men feltarbeid assosieres ofte med lengre opphold i kontekster og ved fenomener en ønsket å danne kunnskap om, som en sosialantropologs måneders eller års opphold i en fremmed og fjern (eller, som etter hvert har blitt mer vanlig, kjent og nær) kultur. I denne studien referer derimot feltarbeid til observasjon i idrettslags styremøter, samt intervjuer med idrettslagsrepresentanter. Jeg vil i det videre referere til følgende konkrete metoder: dokumentanalyser, observasjon og intervjuer (jf. Easterby-Smith m. fl., 2002; Yin, 2003). De ulike metoder som anvendes i case studiene av idrettslag, gjennomgås under.

Dokumentanalyser

Dokumentanalysen baserte seg på skriftlige kilder. Et poeng som skiller de kildene som er gjenstand for dokumentanalyse fra de andre kildene som er basis for de andre metodene som behandles nedenfor, er at de er skriftlige i utgangspunktet (se neste avsnitt). Hermeneutikken som er presentert ovenfor har sitt utgangspunkt i analyse av skriftlige kilder; alt som er skrevet om hermeneutikk ovenfor kunne således stått i denne delen. Grunnen til at hermeneutikk er behandlet generelt, er for det første at det er en vitenskapsteoretisk vel så mye som en metodisk refleksjon. Det er for det andre at hermeneutikk gjelder for alle de konkrete metoder som behandles, da de alle baserer seg på fortolkninger av skriftlig materiale.

Kvale (1996: 51) nevner følgende forskjeller på litterære tekster og intervju-transkripter. For det første er intervju-transkripter resultat av en situasjon som er initiert og temastyrt av forskeren, og delvis produsert av forskeren. For det andre er intervju-transkripter resultat av konkrete mellommenneskelige situasjoner, mens litterære tekster er skrevet nettopp for å leses og fortolkes utenfor den situasjonen de skapes. Som en forlengelse av punkt to, er litterære tekster for det tredje eminente, da de kan være bearbeidet om omskrevet mange ganger slik at teksten faktisk uttrykker de forfatteren vil uttrykke. (Et intervju har selvsagt en muntlig form, og det tekstlige resultat av et intervju ser selvsagt ut deretter.) De skriftlige kildene som er basisen for den

hermeneutiske fortolkning i de andre metodene, er ikke skriftlige i utgangspunktet, men er produkter av forskerens virke.

Dokumenters bidrag i en case studie som denne er at de kan initiere annen datainnsamling, samt bekrefte eller korrigere andre kilder. Fordelene med dokumenter som kilde er for det første, at de når de først er innsamlet alltid er tilgjengelige og stadig kan konsulteres. For det andre er de autentiske i den forstand at de ikke er påvirket av eller generert som en del av innværende studie. For det tredje er de presise og eksakte med hensyn til navn og formuleringer om organisasjoner og hendelser. På den annen side kan dokumenter være ufullstendige og fortelle bare halve sannheten om en organisasjon eller hendelse, rapporteringen kan være selektiv eller skjev i presentasjonen av en organisasjon eller hendelse. Det siste kan grunnes på forfatterens preferanser, og kan være bevisst eller ubevisst (Yin, 2003: 86), noe som kan valideres ved intervjuer i de tilfeller forfatteren er tilgjengelig.

Det finnes mange typer skriftlige kilder (se Hammersley & Atkinson, 1996: 183-201). Med skriftlige kilder menes her for det første dokumenter (rapporter, planer og annet) som er produsert av idrettslaget og primært for idrettslaget, og som kan fortelle noe om idrettslagets virke (hva idrettslaget er, hvordan idrettslaget fungerer, og hvorfor idrettslaget finnes). Det var stor variasjon mellom idrettslagene, i det en kan kalle skriftlig kultur, noe som i seg selv et fortolkningspoeng.

Med skriftlige kilder menes for det andre politiske dokumenter fra offentlig eller frivillig sektor. Dermed blir politiske analyser av tekst relevant. Hovdenak (2006) refererer til tre kontekster – eller nivåer slik jeg leser det – i diskusjon om politisk tekstanalyse. For det første er det ”context of influence”, som handler om begrunnelser for politikk som blant annet kan finnes i stortingsmeldinger og offentlige utredninger. For det andre er det ”context of policy text production”, som handler om de underliggende drivkrefter som kommer til uttrykk i skriftlige kilder som stortingsmeldinger og offentlige utredninger. Et empirisk eksempel kan være å analysere flere dokumenter i forhold til hverandre (Hovdenak, 2006). En annen empirisk mulighet for å utforske denne konteksten, er å snakke med dem som var del av prosessen som endte i det aktuelle politiske dokument. Første del av avhandlingsarbeidet baserte seg på en slik tilnærming, der jeg møtte og

snakket med de som hadde vært med å forfatte idrettsmeldingen (St. meld. nr. 41, 1991-1992), som var det formelle initiativet for det politiske fenomenet jeg studerte, nemlig Storbyprosjektet (Skille, 2005). For det tredje er det "context of practice", som handler om målgruppers opplevelser av den politikken som er dannet i de to første kontekstene. For eksempel kan elevens opplevelse av skolepolitikk være en empirisk studie på tredje nivå (Hovdenak, 2006: 76). De to første kontekstene er overlappende og på et makronivå. De kan for eksempel ta utgangspunkt i problemstillinger som 'Hva vil staten med idrett?' og 'Hvilken rolle vil NIF-ledelsen at idrett skal ha i folkehelsepolitikken?'. Den tredje konteksten er på et mikronivå, og kan ta utgangspunkt i spørsmål som inneværende studies problemstillinger. En annen fortolkning av de tre kontekster kan være at de to makrokontekstene kan være idrettslagets politikk og politikkdannelse, og at det tredje nivået (kun) er de idrettsutøvende ledd av idrettslaget; særlig kan det være relevant i store idrettslag med en tydelig hierarkisk struktur. .

En spesiell type dokument som må vurderes er et idrettslags jubileumsbok. En jubileumsbok har trolig som mål å gi et innblikk i idrettslagets historie, på en selektiv og positiv måte, ved blant annet å fokusere på idrettslagets positive bidrag til det lokalsamfunnet det er den del av. Et jubileumsskrift blir således noe i nærheten av 'biografiske og selvbiografiske beretninger ... [som] har sine ssærtrekk' (Hammersley & Atkinson, 1996: 186): man ønsker å presentere seg selv i et best mulig lys, man ønsker trolig å overse eller dysse ned eventuelle svin på skogen, og man kan ved hjelp av etterpåklokskap farge den nedskrevne historien slik at den fremstår som best mulig lesning for det forventede publikum. Sistnevnte er, mest sannsynlig for et idrettslag, tidligere og dagens medlemmer.

Observasjon

Observasjon innebar tilstedeværelse i fora der dokumenter behandles og valg for idrettslaget fattes (årsmøte, styremøter, evt. gruppemøter etc.), og enkelte andre settinger (premieutdeling, åpning av nye anlegg og jubileumsmarkeringer). Observasjon, her det Yin (2003) kaller direkte observasjon for å distingvere fra deltakende observasjon, sitt bidrag til case studien er følgende. For det første betrakter man den virkeligheten som utgjør forskningsfenomenet direkte og i virkelig tid. For det andre betrakter man forskningsfenomenet

i sin naturlige kontekst. Utfordringer med direkte observasjon er at det er tidkrevende, den kan være selektiv eller deltids (Fangen, 2004: 92-4; se neste avsnitt), og man står i fare for å påvirke fenomenet – og dermed miste noen av de fordelene som er nevnt ovenfor – ved sin tilstedeværelse. Jeg forsøkte derfor å gjennomføre en passiv observasjonen, da jeg ikke ville påvirke min forskningskontekst og mine informanter for mye (jf. Yin, 2003).

Det jeg bedrev kan karakteriseres deltidsobservasjon (jf. Fangen, 2004: 92-4). Det betyr at en ikke lever i det samfunn eller en subkultur man studerer men at man studerer en spesifikk kontekst, for eksempel i sitt eget nærmiljø. Det finnes åpenbare muligheter for mangler ved en slik tilnærming, basert på det faktum at man ikke får med seg alt eller mister helhetsforståelse ved å være til og fra. På den annen side er det en del kontekster som konstitueres og oppløses regelmessig, som for eksempel styremøtene i et idrettslag. De idrettspolitiske diskurser jeg er opptatt av, foregikk stort sett i styremøtene, og i mindre grad i andre i andre kontekster. Slik sett var observasjonen tilstrekkelig, da det var der jeg observerte det fenomenet jeg var opptatt av utspilte seg. En fordel med slik til-og-fra observasjon, er at jeg hver gang jeg trekker meg tilbake til kontoret, skjer det en mer reflektert fortolkning omkring siste observasjon og om hvilket bidrag den observasjonen gir for helhetsbildet.

Målet var å være så 'fullstendig observatør' som mulig, det vil si at forskeren har 'overhodet ingen kontakt med det han observerer' (Hammersley & Atkinson, 1996: 125). Det er selvsagt ikke mulig når tilstedeværelse i møter er metoden. 'De fleste tilfeller av feltforskning krever roller som ligger et sted mellom disse ytterposisjonene' (Hammersley & Atkinson, 1996: 135), altså fullstendig deltaker på den ene siden og fullstendig observatør på den andre siden. Følgende utgangspunkt ga retningslinjer for min praktiske gjennomføring av observasjonsdelen av studien.

Jeg ønsket eller kunne ikke være fullstendig deltaker, ved for eksempel å påta meg å bekle allerede eksisterende roller i idrettslagene jeg studerte, av flere grunner. En grunn er at jeg ønsket en viss distanse til forskningsfenomenet mitt. Jeg anså det som best for min egen analyse at jeg til enhver tid kunne trekke meg tilbake fra feltet for å gå inn i mitt studiekammer for refleksjon. En annen grunn er basert på praktiske hensyn. Det ville være uoverkommelig å sitte med forskjellige verv i forskjellige idrettslag samtidig. Jeg ønsket eller

kunne heller ikke være fullstendig deltaker, i betydningen totalt løsrevet fra kontakt med de jeg studerte, også det av flere grunner. En grunn er det etiske aspektet. Det tilsier at jeg skal spille med åpne kort og tilkjennegi meg og min intensjonen med forskningsprosjektet og formidlingsplaner av resultatene. Det var ingenting ved dette prosjektet som tilsa at jeg skulle holde noe av denne informasjonen skjult. En annen grunn er igjen basert på praktiske hensyn. Det finnes ikke enveis glasspeil i noen av de styrerommene jeg observerte i.

En viktig del av observasjonen er å ta feltnotater. Flere tips til huskeliste for feltnotater finnes (se for eksempel van Manen, 1997: 64-5); her presenteres Fangens (2004: 78-91) følgende retningslinjer for feltnotater. For det første skal feltnotarene være '... beskrivende og grundige' (Fangen, 2004: 79). Beskrivelsene skal gi leseren mulighet til selv å tre inn i og forestille seg og dermed bedømme situasjoner. Bedømmende ord, som for eksempel sint eller stygg, bør derfor unnlates. Beskriv heller atferd eller klær, som leseren selv kan bedømme til sint eller stygg. En avveining mellom detaljer og seleksjon. For det andre bør feltnotater '... også referere hva folk sier. ... Slike sitater er avgjørende for å kunne gripe det emiske perspektiv, det vil si innsiderens perspektiv' (Fangen, 2004: 80). For det tredje må personlige opplevelser og erfaringer presenteres og reflekteres over. 'Sist, men ikke minst, må feltnotater bestå av fortolkninger og begynnende analyser' (Fangen, 2004: 81). Det er følgelig viktig å reflektere over hva som skal noteres, hvordan det gjøres, når (Hammersley & Atkinson, 1996: 204), og eventuelt hvor notatene skrives. Jeg vil her reflektere over de tre siste, da de er av mer praktisk karakter som diskuteres her. Det første elementet, hva som skal noteres, skal reflekteres over noe senere. Håndskrevne feltnotater er tatt fra alle møter jeg har deltatt i. Det ble praktisk gjennomført i møtene, sittende ved møtebordet, og notatene er dermed tatt i sanntid. Min rolle ved møtebordet var tilbaketrasket observatør, og noteringen ble – så langt jeg selv kan bedømme – ikke negativt oppfattet av informantene. Uansett er det slik at feltnotater, korte eller lange, gode eller dårlige, må '... bearbejdes, utfylles og videreutvikles' (Hammersley & Atkinson, 1996: 206). Det skjer primært i det jeg kaller hovedanalysen, som presenteres og diskuteres senere. En løpende mellomversjon av feltnotater tatt i sanntid og analytiske manuskripter ble benyttet, nemlig refleksjonsnotater.

Maskinskrevne refleksjonsnotater ble laget mer sporadisk på kontoret eller hjemme etter spesielle hendelser. Hendelser som kunne igangsette refleksjon og dermed utløse forfattering av refleksjonsnotater, kunne være: kontakt med idrettslag via e-post eller telefon, og/eller samtaler med andre. Hammersley og Atkinson (1996: 219-20) kaller det analytiske notater eller kommentarer. 'Proessen med å lage analytiske notater og kommentarer utgjør ... nettopp den type intern dialog, eller høyttanking, som er slevne kjernen i refleksiv feltforskning' (Hammersley & Atkinson, 1996: 219). Her kommer jeg igjen tilbake til verdien av forforståelse, også den som ikke kan redegjøres for i et akademisk teoreikapittel. 'Det foregår et kontinuerlig samspill mellom det personlige og følelsesmessige på den ene siden, og det intellektuelle på den andre siden. Personlige reaksjoner bør omdannes til potensiell offentlig kunnskap, i form av refleksjon og analyse' (Hammersley & Atkinson, 1996: 220).

Feltnotatene og refleksjonsnotatene fikk en dobbel funksjon. For det første ble mye observasjon gjennomført før intervjuene tok til; feltnotatene og refleksjonsnotatene dannet sammen med intervjuguiden (se Skille, 2006, vedlegg) den materialiserte og dermed dokumenterte forberedelse til intervjuene. Observasjonene, gjennom flere møter med de samme idrettslagene og de samme folkene, var en måte å bli kjent med informantene på som også ble en forberedelse til intervjuene. For det andre dannet feltnotatene og refleksjonsnotatene, sammen med de transkriberte intervjuene (se under), det empiriske grunnlaget for hovedanalysen.

Til forskjell fra de av idrettslaget produserte dokumenter som ble gjenstand for dokumentanalyse, har feltnotatene og refleksjonsnotatene følgende kjennetegn:¹³ (i) de er forfattet av forskeren (gjelder både felt- og refleksjonsnotater); (ii) de er forfattet i en virkelig setting som et møte eller lignende (feltnotater) eller (iii) de er forfattet på kontoret (refleksjonsnotater). Det gir følgende grunner til ekstra refleksjon: (i) hvorfor noterer jeg akkurat det jeg gjør?; (ii) på hvilken måte påvirker jeg den virkeligheten (for eksempel et møte) jeg er til stede og observerer i?; (iii) hvorfor kommer jeg på akkurat de tingene å skrive om når jeg lager refleksjonsnotater på kontoret eller hjemme (og har de noen som helst vitenskapelig verdi)?

---

13 Dette er egengenererte poenger som er utviklet etter hermeneutikklesing.

For å diskutere særlig det første og det siste av de ovennevnte spørsmål, vil jeg igjen vende til konseptene forforståelse og forståelseshorisont. Ad spørsmål nummer 1: 'Det er umulig å registrere data uten å ha en viss forestilling om hva som er viktig og hva som ikke er det ...' (Hammersley & Atkinson, 1996: 203). Jeg vil igjen påminne om og reflektere over konseptet forforståelse. Mine teoretiske forberedelser til studien er presentert i teorikapitlet. Det samspiller med det som skjer i praksis i observasjonssituasjon. Ved mødebordet følger jeg sakslisten, og noterer intensivt under de sakene som jeg der og da tolker som relevante for min problemstilling. Om jeg skal forsøke å gruppere disse som saker i møter, vil de sortere under kategoriene topp og bredde, samt frafall og fortsettelse i ungdomstiden. (Når det gjelder spørsmål nummer to, om min påvirkning i de aktuelle settinger, se refleksjonene om min rolle og atferd ovenfor; Hammersley & Atkinson, 1996: 109-50). Ad spørsmål nummer 3: det er redegjort for ovenfor.

Intervjuer

Det kvalitative forskningsintervjuet slik det anvendes i denne studien, har til hensikt å bidra til en holistisk kunnskapsdannelse om norske idrettslag. Med kvalitativt forskningsintervju forstås her det halvstrukturerte forskningsintervju, med basis i Kvales (1996) halvstrukturerte livsverdenintervju. Den holistiske viten som dannes baserer seg selvsagt på samspillet mellom de tre metodene (dokumentanalyser, observasjon og intervju). Jeg vil på de neste sidene reflektere over det kvalitative forskningsintervjus styrker og svakheter og anvendelsen av det i inneværende studie. Det vil, som nevnt, i stor grad baseres på Kvales (1996) konsept om det kvalitative forskningsintervju, som igjen baserer seg på en vitenskapsteori lik den jeg har presentert ovenfor.

Kvale (1996) starter sin bok om det kvalitative forskningsintervju med en illustrativ distinksjon mellom to metaforer for intervjueren. Gullgraveren leter etter noe objektivt som man håper, tror eller vet allerede finnes, ved å avdekke det. Man kan avdekke noe i overflaten eller noe lenger nede i jordskorpen, som Kvale (1997) eksemplifiserer ved å peke på henholdsvis forskeren og terapeuten som intervjuere. Gullgravermetaforen som tilnærming til forskningsintervjuet, innebærer en kritikk av objektivisme. Den reisende derimot, danner sin kunnskap underveis, i samspill med andre, og konstruerer en historie som skal fortelles til sine egne når han kommer hjem.

'Reisen kan føre til mer enn ny kunnskap – det kan også skje en forandring med den reisende. Reisen kan spire til ettertanke og refleksjon, og dermed vise intervjueren vei til ny selvinnsett, så vel som avsløre verdier og tradisjoner som tidligere er tatt for gitt' (Kvale, 1997: 20).

Forskningsintervjuet har hverdagssamtalen som utgangspunkt og som forbilde. Forskningsintervjuet er samtidig, og innholdsmessig, en faglig samtale. Kvale (1997) lister følgende kjennetegn ved forskningsintervjuet, som skiller det fra hverdagssamtalen: for det første har den kvalitative forsker en metodisk bevissthet, som forhåpentligvis fremgår av innværende manuskript; for det andre kreves en refleksiv holdning til forholdet mellom intervjuer og informant, da det som oftest (som i denne studien) er et asymmetrisk forhold der forsker har utspillet og kanskje makten; for det tredje må forskeren ha en kritisk innstilling til det som blir sagt i en intervjusituasjon (Kvale, 1997: 31).

Selv om formålet med det kvalitative forskningsintervju er '... å forstå sider ved intervjupersonens dagligliv, fra den intervjuedes perspektiv' (Kvale, 1997: 37), og selv om det metodisk er '... den menneskelige interaksjonen i intervjuet som produserer vitenskapelig kunnskap' (Kvale, 1997: 28), så må man ha følgende i mente. Det er forskeren gjennom sin problemstilling og sin intervjuguide som bestemmer hvilke side av informantens hverdagsliv som skal belyses, og det er i stor grad forskeren gjennom sin spørsmålsstilling som styrer hvordan informanten får uttrykt sitt perspektiv. Det er altså igjen tid for refleksjon omkring fordommer og forståelseshorisont (jf. over).

Hvilken side av informantens hverdagsliv som ønskes belyst, er det jeg vil kalle den 'frivillige livsverden' eller 'idrettslige livsverden'. Begrepene er konstruerte etter ide fra Hummelvoll og Barbosa da Silva (1998) som i sin studie av sykepleiere tar utgangspunkt i en vanlig definisjon av livsverden og utvikler denne. Mens en vanlig definisjon av livsverden kan være at et er den erfarte verden hvor individet lever sitt hverdagsliv, utvikler Hummelvoll og Barbosa da Silva (1998) begrepet 'den profesjonelle livsverden' for å markere at det er informantenes erfarte liv som sykepleiere de er ute etter i sin studie.

Kvale inkluderer flere retninger inn i sin vitenskapsteoretiske basis for det kvalitative forskningsintervju. 'Disse innbefatter en postmoderne, sosial

virkelighetskonstruksjon, hermeneutiske tolkninger av skrevne teksters mening, fenomenologiske beskrivelser av bevissthet og dialektisk plassering av menneskelig aktivitet i sosiale og historiske sammenhenger' (Kvale, 1997: 26). De to midterste (hermeneutikk og fenomenologi) er behandlet eksplisitt ovenfor. Den første (den postmoderne og sosialkonstruktivistiske virkelighetskonstruksjon) innbefatter følgende kunnskapsforståelser (Kvale, 1996: 41-6): kunnskap som konversasjon, kunnskap som fortelling (narrativ), kunnskap som språk, kunnskap som kontekstuell, kunnskap som relasjonell. Disse impliserer nye syn på mellommenneskelige synspunkter og refererer til de engelske ordene som bygger opp begrepet intervju (inter = mellom, view = syn eller synspunkt). Tanken om den sosialkonstruktivistiske virkelighetskonstruksjon behandles noe videre under presentasjon under analyse (se også Skille, 2005, 2006).

Den siste (dialektikken) er implisitt behandlet over, men fremtrer som mer eksplisitt når man refererer til intervjuer. Det er åpenbart at en samtale mellom to personer er et samspill, altså dialektikk. Dialektikk er også et viktig element i den hermeneutikken som er redegjort for ovenfor (for eksempel forholdet mellom del og hel, eller mellom forsker og fenomen). Kvale er vitenskapsteoretisk på linje med de perspektiver som anvendes mer overordnet i denne studien. De nye elementene som Kvale presenterer, jamført med det fenomenologisk-hermeneutiske perspektiv som er presentert ovenfor, er hans presisering av den postmoderne og den dialektiske tankegangen. Om det er noe jeg vil framheve, som er mer spesifikt for intervjuer enn for de andre metoder og som er innenfor rammene av de allerede presenterte og nevnte perspektiver, er det den fenomenologiske dimensjonen. En av Kvales kjepphester er å argumenter for styrken til en metode som kan finne forskjellige utsagn og meninger. (Heri ligger det en kamp mellom kvalitative forskere, som Kvale, og positivistiske forskere som omdanner alt til gjennomsnitt, og som forkaster observasjoner som er så langt utenfor de andre fordi de antas å være feil, såkalte uteliggere.) Til dette perspektivet knyttes begrepet 'kritisk subjektivitet (Hummelvoll, 2003, 2006).

Kritisk subjektivitet 'betyr at man ikke undertrykker subjektive opplevelser og erfaringer, men erkjenner at kunnskapen kommer fra dette perspektivet ... at man er klar over feilkilder, og at man presiserer disse når resultatene viderefremmes' (Hummelvoll, 2003: 255; Hummelvoll, 2006: 27). 'Kritisk

subjektivitet er en kvalitet i vår bevissthet som bidrar til å overstige splittelsen mellom objektivitet og subjektivitet ... I denne kritiske bevisstheten er man klar over at den enkelte ser verden som sin verden og ikke som "Verden" generelt' (Hummelvoll, 2006: 20, original kursiv).

En praktisk konsekvens av den presenterte tenkingen om at folk opplever sin verden og ikke en generell verden, er at utvalget i den innværende studie ble gjort strategisk, nettopp for å få tak i både det generelle og det spesielle. Eller rettere sagt, utvalget ble forsøkt gjort slik at flere spesialiteter skulle danne grunnlaget for presentasjonen av det idealtypiske idrettslaget. Derfor ble forskjellige idealtypiske idrettslag utvalgt, og personer i forskjellige roller innenfor det enkelte idrettslag ble intervjuet. Utvalget informanter for hvert idrettslag, var basert på hvilke personer og posisjoner man kan tenke seg har noen formell og reell makt til å utøve innflytelse på idrettslagets aktivitet (både idrettslig og organisatorisk) og interesse og evne til å forholde seg til sentrale idrettspolitiske diskurser. Intervjuene fulgte en mal der følgende hovedmomenter ble belyst (se intervjuguide i Skille, 2006, vedlegg). Intervjuene tas opp på bånd og transkriberes. Den transkriberte intervjuteksten er sammen med feltnotater det primære grunnlaget for hovedanalysen.

Forberedelser

Utvalg

Kriteriene for utvalg ble basert på følgende dokumenterte forforståelse av fenomenet idrettslag. For det første ble de strukturelle kjennetegn ved idrettslag som fremkommer i ISFs kvantitative idrettslagsstudie (Enjolras & Seippel, 2001; Seippel, 2003) tatt i betraktning. Det ble også, for det andre, de idealtypene idrettslag som på dansk refereres til som 'Den lille idrætsforening', 'Boldklubben', og 'Den store mosjonsforening' (Ibsen, 1992). For det tredje bygde jeg på egen tidligere forskning om Storbyprosjektet (Skille, 2005). På bakgrunn av de ovennevnte kriterier valgte jeg å søke og finne disse fem typene idrettslag.

1. Jeg ønsket en fotballklubb, fordi fotball er den vanligste aktiviteten i norske idrettslag (Seippel, 2003). Vedrørende hvor mange idrettslag som har fotball som sin aktivitet eller en av sine aktiviteter, opererer Seippel (2003: 10) med 23 %, mens Enjolras og Seippel (2001: 18) opererer med 34 %. Med Ibsens (1992) terminologi er dette den typiske ballklubben.

2. Jeg ønsket en skiklubb, fordi ski er den nest vanligste idretten i norske idrettslag (Seippel, 2003), og fordi ski skiller seg fra fotball på flere måter. Ski er en individuell idrett (mens fotball er lagidrett), ski er vinteridrett (mens fotball er sommeridrett), og skiklubber er gjennomsnittlig mer konkurranseorientert enn fotballklubber (Enjolras og Seippel, 2001: 22). Det kan selvsagt være vanskelig og forvirrende å bruke et slikt gjennomsnittsmål ved valg av case, men det kan være en relevant dimensjon å ha i bakhodet i studiet av idrettslaget.

3. Jeg ønsket en snowboardklubb, fordi snowboard representerer likheter og forskjeller sammenlignet med de to foregående. Snowboard er spesielt fordi veldig mange utøver det men forholdsvis få er medlemmer i klubber. Snowboard utmerker seg også ved å ha en mer ungdommelig profil, ikke bare i media, men også om man ser på tillitsmannsapparatet helt opp til forbundsnivå, sammenlignet med de fleste (kanskje alle) andre idretter (Brekke, 2003). Parallelt med det sistnevnte, representerer snowboard en nytenkende kontrast til andre idrettslag, og en snowboardklubb kan forventes å ha et annet forhold til NIF sentralt enn andre idrettslag (Brekke, 2003).¹⁴ De to sistnevnte kan være små idrettslag (jf. Ibsen, 1992)

4. Jeg ønsket et ordinært fleridrettslag, da om lag en tredel av idrettslagene er fleridrettslag (Seippel, 2003) og fordi det ville representere en annen organisatorisk ordning enn de hittil utvalgte sær-idrettslagene. Med Ibsens terminologi er dette den store mosjonsforening.

5. Jeg ønsket et idrettslag med tilknytning til Storbyprosjektet, fordi et

---

¹⁴ Ved idrettstingene i 2003 og 2007 fremmet Norges snowboardforbund forslag om nye former for medlemskap. De ble ved begge anledninger nedstemt, noe som kan eksemplifisere nytenking som utfordrer de etablerte normene i NIF-systemet. (Empiri er basert på personlig observasjon som kan dokumenteres gjennom dokumentene med lovendringsforslag til de nevnte idrettstingene.)

slikt idrettslag nødvendigvis har et forhold til offentlig idrettspolitik (Skille, 2005).

Jeg mente at disse fem casene til sammen ville representere et bredt spekter av norsk idrett som ville gi et mangfoldig bilde av casene (Yin, 2003), og som ville danne grunnlag for tykke beskrivelser (jf. Geertz) og kvalifiserte gjetninger med mulighet for ulike former for validering (jf. Ricœur). Det er likevel viktig å huske at det finnes store variasjoner innenfor hver av de idealtypene jeg har valgt (jf. Enjolras & Seippel, 2001; Seippel, 2003).

Planen var at fire av idrettslagene skulle komme fra samme lokale kontekst, av flere grunner. For det første forsøkte jeg derigjennom å kontrollere ”variabelen kontekst” slik at eventuelle forskjeller mellom lagene i størst mulig grad skulle kunne relateres til deres idealtipe som idrettslag. For det andre ville idrettslag i og rundt Elverum nødvendigvis være en del av et lokal-samfunn som har utpekt seg selv til ”folkehelsebyen”, noe som kanskje har generert refleksjoner hos mine informanter, om folkehelse generelt og ikke minst om idrettens rolle i folkehelse spesielt. For det tredje, så lenge jeg ønsket å følge idrettslag på møter og ha mulighet til å besøke treninger gjennom et helt år, var tilgjengelighet og nærhet et viktig praktisk kriterium. De fire idrettslagene ble således alle søkt etter i og rundt Elverum. Det femte idrettslaget i utvalget måtte nødvendigvis være fra en større by, da kriteriet var at det skulle være et idrettslag som deltar i Storbyprosjektet.

Det ovennevnte er de teoretiske og gjennomtenkte begrunnelsene for utvalg. Hvordan det gikk i praksis, kommer jeg til under ’Gjennomføring’, om noen sider.

Verktøy

Med verktøy menes i denne studien observasjonshuskeliste og intervjuguide (se Kvale, 1997: 76-81). Utvikling av slike verktøy kan være en lang prosess, der tankearbeidet som til slutt ender i de konkrete og materialiserte guider, startet første gang jeg skrev noe i forbindelse med inneværende studie. Presentasjon av problemstillinger samt skissering av teoretiske og metodiske perspektiver, ble gjort allerede i prosjektbeskrivelsen som ble skrevet høsten 2005. (Fristen for søknaden der prosjektbeskrivelsen skulle ligge ved, var 15.

desember 2005.) Studien begynte 1. august 2006. En fylldigere gjennomgang av tidligere forskning og kontekstualisering av studien ble gjort i forrige notat, som ble skrevet høsten 2006 (Skille, 2006). I det samme notatet ble teori og metode videreutviklet, det vil si utdypet og konkretisert. Som en del av prosessen med notatet, utkrystalliserte det seg gjennom opplesing på forskningstemaet momenter som har materialisert i intervjuguide og observasjonshuskeliste (se Skille, 2006, vedlegg).

Temaene i intervjuguiden, slik de forelå høsten 2006, er: (i) idrettslaget generelt, herunder historie, dets rolle og funksjon i dag, samt strukturelle kjennetegn; (ii) hva som konstituerer idrettslagets virksomhet, herunder idrettslagets oppgaver, den aktuelle informants oppgaver, samt indre prosesser og ekstern påvirkninger; (iii) en konkretisering og utdyping av forholdet utad, herunder forholdet til ulike ledd i NIF-systemet, samt forholdet til offentlig politikk på ulike nivå, herunder spesielt i forhold til helse; og (iv) kjennetegn ved de som har roller i idrettslaget.

Formalia

Som en del av arbeidet høsten 2006, parallelt med opplesing på forskningstemaet og utvikling av verktøy, og som en forutsetning for å kunne starte datainnsamling, ble studien meldt inn til personvernombudet for forskning: Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD). Etter innmelding, og noen oppklarende telefonsamtaler, ble kvittering fra NSD mottatt desember 2006. Dermed kunne brev med informasjon om og forespørsel om deltakelse i studien, sendes til de utvalgte idrettslag tidlig 2007 (se 'Gjennomføring').

Gjennomføring

Studien tok form som case studier med feltarbeid der jeg fulgte flere idrettslag over tid. Planen var at det skulle innebære til sammen én sesong, inkludert konkurranseperiode, forberedelser og etterarbeid, samt årsmøte og styremøter, og hele kalenderåret 2007 ble satt av til datainnsamling. Ved å gi meg selv god tid var tanken at observasjon ved flere møter i hvert idrettslag skulle være en del av forberedelsen til intervjuer med de samme informantene. Et slikt design muliggjorde både oppdagende og fortolkende angrepsvinkler i ulike faser av studien, noe som igjen utviklet fortykkede

beskrivelser (jf. Geertz) og mer kvalifiserte gjetninger og valideringer (jf. Ricœur). Med en slik kvalitativ tilnærming med relativt vidt tidsperspektiv, lå det til rette for fleksibilitet, slik at jeg kunne komme tilbake til de enkelte case og informanter for å utdype oppdukkende problemstillinger (se Skille, 2005; Yin, 2003).

Brev med informasjon om studien og forespørsel om deltakelse ble sendt til tre idrettslag i og rundt Elverum, den 4. januar 2007 (jf. utvalg). Til det idrettslaget med ansatt daglig ledelse, nemlig fotballklubben, ble brevet sendt til idrettslagets kontoradresse. Til de to andre ble de sendt til idrettslagets leder.

Ett idrettslag, fotballklubben, svarte etter noen dager. Det var den valgte lederen som svarte via e-post. Han hadde tatt en ringerunde til de andre medlemmene i hovedstyret, og fått tilslutning til å svare meg og invitere meg på deres første hovedstyremøte allerede påfølgende uke. Jeg har vært i løpende kontakt med fotballklubben hele 2007, og vært tilstedet ved alle hovedstyremøter i 2007 (unntatt ett, på grunn av egen ferieavvikling), samt årsmøte og enkelte spesielle arrangementer (åpning av ny fotballbane og markering av et jubileum).

Ett idrettslag, skiklubben, svarte etter purring i april 2007. Jeg møtte lederen for idrettslaget påfølgende uke. Dette idrettslaget hadde mye mindre møtevirksomhet enn fotballklubben, og jeg startet dermed med å innhente så mye skriftlig informasjon som mulig i løpet av våren 2007.

Ett idrettslag, fleridrettslaget, ble purret på e-post samtidig med skiklubben. Jeg fikk kontakt med idrettslaget først etter en telefonsamtale med (avgått, viste det seg, se under) leder, som henviste meg videre til et annet styremedlem i idrettslaget. Det var etter samtaler med det nevnte styremedlem forsto at den jeg hadde snakket med på telefon, var avgått styreleder, og at man per i dag ikke hadde noen i den rollen.

Fra refleksjonsnotatet av 13. mars 2007, sakses følgende:

I dag har jeg besøkt formannen for [idrettslaget], på hans arbeidssted. Det ga meg noen refleksjoner, spesielt i forhold driften av ulike idrettslag, spesielt med hensyn til størrelse. Parallelt går refleksjonen om hvordan idrettslagenes (fotball og ski, som er med så langt) ledere reagerte på henvendelsen om deltakelse i forskningsprosjektet.

Brev med informasjon og forespørsel om deltakelse i studien 'Idrettslaget som helseprodusent' ble sendt ut 4. januar 2007, til tre klubber i samme geografiske område; en fotballklubb, en skiklubb og et fleridrettslag. Informasjon om kontaktpersoner for de enkelte lag ble funnet ved hjelp av det lokale idrettsrådets internettside, med liste over idrettslag og adresser til formann og daglig ledelse der det fantes.

12. januar fikk jeg denne e-posten fra fotballklubben.

Hei Eivind

Som leder av [idrettslaget] stiller jeg meg positiv til din forespørsel om deltakelse i ditt forskningsprosjekt.

Foreslår at du blir med på vårt neste hovedstyremøte tirsdag [dato] klokken 1830 i [sted].

Vi kan gjerne møtes 1800 for en liten samtale samme dag.

På møte kan du få 5-10 min i starten for å presentere deg og forskningen.

Deretter kan du sitte som tilhører på resten av møtet. Det varer til ca 2130.

Møte skal bla behandle årsberetningen for 2006 samt regnskap ol til årsmøtet den [dato].

Vennlig hilsen

[navn]

Leder [idrettslaget]

[...]

Da jeg ikke hadde fått svar fra de to andre idrettslagene etter to måneder, sendte jeg en forespørsel om brevet var mottatt og om jeg kunne komme i kontakt med dem. Fra skiklubben kom følgende e-post den 5. mars 2007.

Ang. ditt prosjekt.

Vi er en liten klubb i [stedsnavn] som arrangerer renn ca 6 stk i løpet av vinteren. Vi har ingen organisert trening.

Vi har medlemmer mest i aldersgruppen 3-9 år. Når løperne kommer opp i høyere klasser og satser mer på organisert trening går dem som regel over til [annet idrettslag] eller [annet idrettslag]. Om dette er fortsatt av interesse for deg kan du ta videre kontakt.

Mvh

[navn]

[idrettslaget]

Fra feltnotatet av 27. mars 2007 saksess følgende:

I dag ringte jeg kontaktpersonen jeg har forholdt meg til, i forbindelse med fleridrettslag.

Først hadde jeg sendt brev (som til fotballklubb og skiklubb i nærområdet) i begynnelsen av januar (se feltnotat av 13. mars). Deretter hadde jeg sendt en e-post, tilsvarende den jeg sendte til skiklubben, den 5. mars (se feltnotater av 13. mars):

Hei.

Mitt navn er Eivind Åsrum Skille, og jeg jobber som førsteamanuensis ved Institutt for idrettsfag ved Høgskolen i Hedmark.

I januar sendte jeg ditt idrettslag ([idrettslagets navn], ved deg) et informasjonsskriv med forespørsel om deltakelse i et forskningsprosjekt (jf vedlegg). Har du eller dere sett på det? Jeg har allerede startet datainnsamling i ett idrettslag, og kunne tenkt meg å komme i gang hos dere også snart, om dere er villige til å være med. Er dere usikre på mitt prosjekt eller deres idrettslags deltakelse, kan vi godt ta et oppklarende møte - helst i nær fremtid.

Mvh Eivind

Dr. Eivind Å. Skille

Associate Professor, Sociology of Sport

Da jeg ringte i dag (27. mars) sa informanten ingenting om mottatt brev eller e-post, men kun at han hadde sagt fra seg vervet i idrettslaget som han hadde sittet i på flere års overtid allerede. Han ga meg deretter et navn han mente jeg burde kjenne (det gjorde jeg), før samtalen var over.

Det slår meg hvor forskjellige idrettslagene er, fra fotballklubben med et velfungerende apparat av ressurssterke menn (for det er kun menn i det aktuelle hovedstyret) som virker som et konsern, som en besøkende fra særkretsen benevnte det på et av møtene nylig, via skiklubben som har to-tre møter i året mest for å lage dugnadslister til årets seks arrangementer, og til idrettslederen som jeg har sendt flere henvendelser til uten å få svar og som jeg hadde på tråden noen sekunder, og som tilsynelatende bare er glad for at hans periode er over.

Allerede under prosessen med å få kontakt, har analysen begynt. I tillegg førte prosessen med å få kontakt med utvalgte idrettslag, til noen videre avklaringer. For det første valgte jeg å ikke ta med den i utgangspunktet utvalgte storbyklubben, etter et besøk hos det valgte idrettslag i Bergen før jul 2006. Grunnen er ikke mangel på relevans; jeg tror fortsatt på den teoretiske begrunnelsen for å ha med en storbyklubb i utvalget, som redegjort for ovenfor. Grunnen for eksklusjon fra studien, er at nærheten over tid – som er et vesentlig aspekt ved den valgte metode – ikke ble tilstrekkelig ivaretatt. For det andre valgte jeg å utsette og ta kontakt med en snowboardklubb. Grunnen er heller ikke her mangel på relevans; jeg tror også i dette tilfelle fortsatt på den teoretiske begrunnelsen for utvelgelsen av idrettslag. Igjen ble nærheten over tid ikke tilstrekkelig ivaretatt, men jeg regner ikke snowboardklubben for ekskludert, men kun som utsatt. Det finnes snowboardklubb i nærheten av mitt nærmiljø, men ikke i så umiddelbar nærhet som ønskelig og som er tilfelle for de tre gjenværende idrettslag. Snowboardklubben vil bli med under en senere fase, etter at de fleste analyser av de tre idrettslag som allerede er inkludert er mer eller mindre ferdige, slik at resultatene der kan være en inngang til studien av snowboardklubben.

Analyse

Teori

Analysen – fortolkningsprosessen – i et kvalitativt arbeid foregår kontinuerlig. Som refleksjonene over viser, har det som noteres i et feltnotat, allerede vært gjenstand for fortolkning, og et oppfølgingsspørsmål under en intervjusituasjon er en konsekvens av en fortolkning av det svaret det er en oppfølging av. I enhver situasjon der forskeren selv er til stede under innsamling av data, som observatør eller intervjuer, er forskeren selv det viktigste vitenskapelige instrumentet. Det er forskerens for forståelse og fenomenets virkningshistorie (som virker både på forsker og informant) som styrer hvilke type data som genereres og hvilke fortolkninger som gjøres. For å sette det på spissen: uten forskeren tilstede i disse situasjonene, ville ikke kunnskapsdannelse funnet sted på denne måten (som, om vi underlegger oss spesielle metoderegler, vi kaller vitenskap). Jeg forkaster ikke at det finnes mye kunnskap om de prosesser som konstituerer idrettslag uten at det er forskere tilstede, men vitenskapelig kunnskapsdannelse ville ikke foregått uten at instrumentet forsker var til stede i den situasjonen data genereres.

Selv om analyse er en kontinuerlig prosess, vil jeg i det videre skissere hvordan det jeg vil kalle hovedanalysen er tenkt gjennomført, etter at data er innsamlet. Avgjørelsen om når datainnsamlingen skal stoppe, kan igjen være resultat av den kontinuerlige analysen, da en tommelfingerregel i kvalitative arbeider er at man har tilstrekkelig mengde data når nye runder med innsamling ikke gir vesentlig fortykning av de allerede eksisterende beskrivelser eller fortolkninger av fenomenet som skal undersøkes (Kvale, 1996; jf. Geertz; Ricœur). I tillegg må det tas hensyn til rammebetingelser som personell, tid og økonomi.

I denne studien hadde jeg gitt meg selv kalenderåret 2007 som tidsmessig rammebetingelse (av årsaker beskrevet i et tidligere notat: Skille, 2006). Ved inngangen til 2008 vil jeg etter planen være ved et punkt der jeg skal sette meg på kontoret med mengder med tekst: dokumenter produsert av og mottatt fra idrettslag, feltnotater fra observasjoner i idrettslag, refleksjonsnotater forfattet i løpet av 2007, og transkriberte intervjuer fra intervjuer med representanter i idrettslag. Da disse skulle fortolkes mer systematisk, vendte jeg tilbake til de teoretiske utgangspunktene jeg startet med (se Skille, 2006:

59-64),¹⁵ og de metodologiske retningslinjer Ricœur (1991) beskriver for forståelse og forklaring (jf. ovenfor).

Mens synteseteoretikere som Bourdieu forsøker å overvinne teoretiske og epistemologiske dikotomier som objekt – subjekt, vil Ricoeur med sitt grep overvinne den metodologiske dikotomien forklaring – forståelse. Gjennom veksling mellom bevegelser mellom forståelse og forklaring, vil det som senere presenteres som resultatene gradvis fremstå; ettersom case studien baserer seg på ulike kilder, vil resultatene fremstå som gyldige og pålitelige (jf. Easterby-Smith m. fl., 2002; Yin, 2003). I følge Ricœur (1991) er første bevegelse i fortolkningsprosessen å gjette på helheten, for deretter å bevege seg mot mer spesifikke deler – eller temaer – som konstituerer og konstitueres av helheten (jf. den hermeneutiske sirkel). En konkret metode basert på den filosofiske hermeneutikken, finnes hos van Manen (1997).

I følge van Manen (1997) handler vitenskap om mennesker og mening, mening som bare kan kommuniseres ved hjelp av tekst. Selv om det siste kan diskuteres, er det i alle fall på det rene at ved inngangen til hovedanalysen i innværende studie, forelå alle data som tekst, enten som ferdige dokumenter, felt- og refleksjonsnotater eller transkriberte intervjuer. Det anses som fruktbart, for å få tak på meningen med teksten, å betrakte teksten som tilnærmbart ved å finne strukturer av temaer i den (van Manen, 1997: 78). Et tema utkrystalliseres ved at en opplever mening om ”noe”. Et tema, i alle fall slik den nødvendigvis presenteres det i form av en forskningsartikkel eller en vitenskapelig rapport, er forenklinger av spesifikke poenger. Et tema er således en ordlig ”innfangning” av et fenomen.

Van Manen (1997: 92-95) foreslår tre tilnærminger til isolering av temaer. Den første er den helhetlige tilnærmingen, der en søker å beskrive meningen i en tekst (eller handling) ved hjelp av en eller få setninger. Den andre tilnærmingen er den selektive og understrekkende. Her forsøker man å finne den setning eller

---

¹⁵ Det inkluderer ulike sosiologiske retninger basert på de perspektiver som Durkheim og Weber representerer, og forsøk på å samle disse (for eksempel Bourdieu, se Skille 2005, 2006: 59-64). Mens Durkheim anså sosiologi som analogt med naturvitenskap og gjennom objektive sosiale fakta ville forklare sosiale fenomener, tok Weber utgangspunkt i det subjektive og ville fortolke og forstå menneskers opplevelser av sosiale fenomener ut fra menneskers egne beskrivelser av fenomenene.

den frase som er essensiell for det fenomenet som belyses. Disse to første må anses som de vanligste måter å analysere kvalitativt materiale. En søker først en helhetsforståelse for fenomenet som belyses (jf. Ricæres første bevegelse: gjettingen av helhet), for deretter å finne sitater som representerer helheten, eller viser kontradiksjoner innenfor helheten. Den tredje tilnærmingen er å fortolke setning for setning, for å finne aktuelle setnings bidrag til belysing av det aktuelle fenomen. Fenomenologisk-hermeneutisk forskning er således en konverserende relasjon mellom forsker og tema/fenomen, som av Gadamer (i Sannhet og metode) beskriver som en prosess som er strukturert omkring spørsmål og svar (van Manen, 1997: 98).

Den praktiske analysen

Medio oktober 2007 var så mye data samlet inn – både dokumenter (der det var tilgjengelig), feltnotater (der observasjoner var gjort), refleksjonsnotater og intervjuutskrifter – fra tre idrettslag, at den praktiske gjennomføringen av analysen begynte å ta form. Under dokumentanalysen gjennomgår jeg først dokumentene for å få et helhetlig bilde av det enkelte idrettslag (jf. Ricæurs første bevegelse: gjetting av helheten; van Manens tilnærming nummer 1). Deretter leter jeg etter passasjer som kan tolkes som beskrivelser av idrettslagets helhetsbilde (jf. van Manens tilnærming nummer 2). Ettersom det var stor variasjon mellom idrettslagene, vedrørende skriftlig informasjon og dermed mulighet for fortykning av fortolkningene og beskrivelsene, blir det første helhetsbilde veldig variert mellom idrettslagene.

Som for dokumenter blir feltnotater først lest i sin helhet for hvert idrettslag, for å danne et helhetsbilde av det aktuelle lag. Som for dokumentanalyser, er det stor variasjon mellom lagene, med hensyn til møtevirksomhet. Som en konsekvens av varierende møtevirksomhet blir det følgelig stor variasjon mellom lagene, vedrørende skriftlig informasjon basert på observasjoner. Dermed varierer mulighetene for fortykning av fortolkningene og beskrivelsene, og dermed basisen for måten helhetsinntrykket av det enkelte lag dannes. Et kanskje selvfølgelig poeng som likevel bør understrekes, er at det er de samme lagene som har mange og fyldige dokumenter, som også har stor møtevirksomhet.

De maskinskrevne refleksjonsnotatene som lages mer sporadisk på kontoret

etter spesielle hendelser som har gitt oppdatert informasjon, fyller ut bildet fra feltnotatene. Disse ble gjerne laget etter overraskende og positive hendelser i enkelte av de mindre lagene. Refleksjonsnotatene har således en utfyllende funksjon som fører til tykkere beskrivelser av særlig de mindre idrettslagene. Refleksjonsnotatene fungerer altså som utjevner for de forskjellene som er skissert over (med hensyn til både dokumenter og observasjoner). Som nevnt tidligere, danner feltnotatene sammen med intervjuguiden (se Skille, 2006, vedlegg) grunnlaget for intervjusituasjonene.

De transkriberte intervjuene er tenkt lest klubb for klubb, for å skape et helhetsbilde av denne klubben. Først ble hvert intervju lest i helhet og skaper et inntrykk. Deretter ble intervjuene gjennomgått slik at ulike passasjer ble knyttet til ulike koder som var basert på intervjuguidens tematiske oppbygning, men hvor det ble dannet nye underveis i intervjusituasjonen og hovedanalysen. På den måten blir tematisk like deler av ulike intervjuer hentet opp og sammenholdt, både mellom ulike informanter fra ett idrettslag og mellom informanter fra forskjellige idrettslag.

Som ovenfor: medio oktober 2007 begynner enkelte mønstre å vise seg i data-materialet, selv om hovedanalysen enda ikke er påbegynt. De allerede synlige mønstrene, basert på dokumenter, feltnotater og refleksjonsnotater, vil danne grunnlag for en helhetsforståelse (jf. Ricoeurs første bevegelse og van Manens to første faser) og hvordan empirien vil fordele seg på de ulike artiklene. Den videre analyse, som primært vil bygge på intervjumaterialet, vil validere og nyansere helheten (jf. Ricoeurs andre bevegelse og van Manens tredje fase).

Presentasjon

I tråd med det vitenskapsteoretiske perspektiv som ligger til grunn for innværende studie, betraktes skriving oms objektivering av egen forståelse; manuskriptet eller manuskriptene som springer ut av en forskningsprosess, er fiksering av tanker (van Manen, 1997: 125). For kjente og anerkjente akademikere som Barthes og Sartre er skrivingen selve forskningen. Hva betyr så det? Hva med metodelære og empiri? Skriving anses som forskning fordi det er en prosess som både distanserer forskeren (jf. objektivering) fra det han vet, og fører oss nærmere det vi vet. Skriveprosessen fører oss lenger fra og nærmere vår egen livsverden, den både dekontekstualiserer

og muliggjør praksis, skriving både abstraherer og konkretiserer. Kort sagt: skriveprosessen objektiverer og subjektiverer på samme tid (van Manen, 1997: 127-9).

Hva som presenteres, er resultat av hva jeg bet meg merke i, som er påvirket av mine interesser som overlapper med mine forforståelser. Det kan slå begge veier. På den ene siden kan man anta at det som er uvant oppdages og noteres, mens det som tas for gitt forblir ikke artikulert. På den andre siden kan det hende at man ikke oppdager ting, og dermed ikke noterer ting, fordi man ikke har mentale eller kognitive referanserammer for å registrere det, eller med mer dagligdagse ord: man har ikke knagger å henge det på. Van Manen (1997: 115-6) viser i så måte til et illustrerende eksempel. En jungelbeoer fra Malaysia blir plassert mitt i Singapore, og fulgt gjennom gatene. Da han etter endt dags ferd ble spurt om det sterkeste inntrykket han satt igjen med, nevnte han verken biler, gater, bygninger eller andre typisk urbane elementer. Men han var derimot slått av hvor mange bananer en person hadde klart å bære, og refererte til en som hadde fraktet bananer i en trillebår.

Kvalitetsvurdering

Den enkelte metodes fordeler og ulemper er presentert ovenfor, samt hvordan fordelene er forsøkt utnyttet og hvordan ulempene er forsøkt tildekket. Denne delen er en kvalitetsvurdering av casestudiet som helhet, der de enkelte metoder betraktes som validerende for hverandre.

Teori

Kvalitetsvurderingen av metodene tar utgangspunkt i begreper jeg har anvendt tidligere (Skille, 2005: 26, 2006: 103-110). Disse er tre former for validitet, samt reliabilitet (Seale, 1999: 34-42; Yin, 2003: 33-39), og bygger på noen førende idealer (Seale, 1999 kapittel 4). Det innebærer blant annet at de anvendes fordi de er overgripende for både kvantitative og kvalitative metoder selv om det ikke ville være nødvendig i inneværende studie og selv om det finnes rene kvalitative alternativer (se for eksempel Seale, 1999: 42-48).

Definisjonsvaliditet handler om hvorvidt de ordene man anvender for å beskrive det virkelige fenomenet man belyser, faktisk belyser eller samsvarer med det fenomenet. I forhold til kildene man anvender, kan det handle om hvorvidt forskeren forstår sjangeren i de dokumentene som analyseres, om forskeren sanser "virkeligheten" i observerte situasjoner slik at det som noteres i et feltnotat er av reell relevans for fenomenet som belyses. Det kan videre handle om hvorvidt informantene snakker samme språk seg imellom, og om forsker kan kommunisere med informantene, både i observasjons- og intervjusituasjon. Operasjonalisering av de viktige begreper er således en prosess i samspill mellom forsker og informant/felt.¹⁶

Intern validitet handler generelt om en helhetlig og ikke internt motstridende fortolkninger (forståelser/forklaringer) av fenomenet som det forskes på. I kvalitative studier innebærer det at meninger fortolkes og at forskjellige stemmer kommer til ordet omkring de temaer som skal belyses. Det er ikke minst viktig i en case studie som den inneværende, der utvalget er gjort strategisk nettopp i den hensikt å få fram forskjeller med hensyn til helse og relasjonen til sentral idrettspolitikk. Fortykking av beskrivelser (jf. Geertz) er validerende, ved at den første gjettingen (jf. Ricœur) får en stadig bredere basis og en kontinuerlig korrigering ettersom nye kilder og flere refleksjoner fremstår.

Ekstern validitet handler om hvorvidt den i inneværende studie dannede kunnskapen kan overføres (eventuelt generaliseres) til andre deler av den sosiale virkelighet, enn akkurat de deler hvorfra data er. I inneværende studies tilfelle betyr det blant annet en vurdering av om casene kan si noe om populasjonen idrettslag (n = 7500), eller i alle fall til deler av populasjonen. Reliabilitet handler om funnenes etterprøvbarehet.

I det videre vil det reflekteres over case studien av fem idrettslag, ved hjelp av de nevnte konsepter. I tillegg vil enkelte støttemetoder kort reflekteres over, spesielt i forhold til intern validiteten til helse case studien.¹⁷

---

¹⁶ I en kvantitativ spørreundersøkelse der det underforstås at forskeren har utspillet, refererer operasjonalisering til den prosessen der teoretiske konsepter oversettes til for respondenter gjenkjennelige begreper om deres hverdagsfenomen.

¹⁷ Det finnes her prosedyrer for å øke (både intern og ekstern validitet) reliabilitet (Seale, 1999: 42 samt kapittel 10), som jeg foreløpig lar ligge.

Konkret vurdering av case studier av idrettslag

Case studier av idrettslag, hvis metodiske tilnærminger er presenterte ovenfor, har flere valideringsmekanismer innebygd. Forbedring av definisjonsvaliditet har i denne studien skjedd ved at jeg med jevnlig kontakt med feltet det forskes i, har lært de begreper og konsepter som er de hverdagslige og naturlige for informantene, og som dermed beskriver deres virkelighet. Lengre kontakt med den enkelte kontekst vil øke sannsynligheten for at forsker forstår det som er forskningsfeltets interne språk, altså det som her refereres til som begrepsvaliditet (Seale, 1999; Postholm, 2005).

Det innebærer ikke nødvendigvis kontinuerlig kontakt som et feltarbeid der en bor og lever sammen med gruppen man forsker på, men jevnlig kontakt med så mye kontinuitet som lar seg gjøre i egen nærkontekst. Kjennskap til og kunnskap om feltet, som utøver, trener, far til utøver, og idrettsutdannet, vil være grunnlaget for kjennskapen og kunnskapen, og gir flere konsekvenser. For det første kan langvarig sosialisering i og til et felt føre til at en del ting tas for gitt, og dermed ikke blir satt ord på. Da er poenget med et notat som dette, om et kjent felt, borte, om det er så godt kjent og inkorporert at det ikke kan ordsettes. For det andre vil lengre kontakt med den enkelte kontekst øke sannsynligheten for at forsker forstår språket, og dermed utvikles og forbedres intern validiteten. Lengre kontakt med feltet vil videre føre til at en ikke bare forstår språket, men også den enkelte utforskede konteksts interne logikk, og dermed forbedres det som her refereres til som intern validitet.

Intern validitet handler om helheten i det studerte fenomenet, inkludert hvorvidt påstander om kausalsammenhenger støttes (eller ikke) av en studie i en bestemt setting (Seale, 1999: 38). Enkelte vil hevde at kausalsammenhenger ikke er noen vesentlig del av vurderingen av intern validitet i en kvalitativ studie, da kvalitative studier skal handle om meningsfortolkning og presentasjon av ulike perspektiver. I prinsippet er jeg tilhenger av å snakke om kvalitative metoder ut fra egne styrker og svakheter, og ikke som en negasjon til et samfunnsvitenskapelig paradigme basert på kvantitative metoder. Men det er flere grunner til å reflektere over problemet. For det første kom kvantitative metoder og tilhørende begrepsapparat først, og man kan si at det er fornuftig å ta hensyn til den historiske bakgrunn for det inneværende perspektiv. For det andre har jeg valgt å anvende et sett konsepter som kan

anvendes i studier med både kvalitative og kvantitative metoder. Derfor blir det viktig å presisere betydningen av dem og min anvendelse av dem. For det tredje gir det en enda bedre mulighet for anvendelse av det metodologiske fundamentet å diskutere seg gjennom dette problemet, da Ricæurs (1991) poeng er en overvinnelse av Diltheys distinksjon mellom forståelse og forklaring.

Seale (1999: 39) gjør et poeng av at kvalitative forskere, på tross av sin understreking av at de kun beskriver hva og hvordan, impliserer mye hvorfor (altså kausalsammenhenger) i sine analyser og utrapporteringer (jf. Ricæur, 1991). Seale underbygger sitt poeng med referanse til Geertz' tykke beskrivelser, og eksemplifiserer med et sitat fra Geertz' kjente studie av hanekamp på Bali. Hanekamp betraktes som en årsak til bedre selvforståelse, som igjen betraktes som årsak til verdien som tillegges hanekamp. Virkelighetsnær kvalitativ forskning, med lange opphold i feltet det forskes på, vil føre til forståelse som impliserer kausalsammenhenger, og distinksjonen mellom forklaring og forståelse viskes ut (jf. Riceour, 1991).

I inneværende studie lener jeg meg på ovennevnte perspektiv på intern validitet. Basert på idrettslagets dokumenter, felt- og refleksjonsnotater samt transkriberte intervjuer, har jeg i tråd med Riceours (1991) perspektiv, først "gjettet meg til" en foreløpig helhetsforståelse av det enkelte idrettslag og av det generaliserte/idealtypiske *Idrettslaget*. Deretter er prosedyrer benyttet (se under) for å validere (som innebærer både å bekrefte og korrigere) de foreløpige fortolkninger. Med fyldige beskrivelser av idrettslig aktivitet, har jeg forhåpentligvis etter hvert vært i stand til både å forklare og forstå. Med utgangspunkt i en interesse for idrettslags forhold til sentral idrettspolitik, har jeg forsøkt å identifisere mekanismer som kan beskrive og være gjenstand for fortolkning.

En konkret prosedyre for kontroll og forbedring av både den definisjonsmessige og den interne validiteten, er såkalt "member checking" (Postholm, 2005: 132-3). Det innebar at informanter fra forskningsfeltet konfronteres med mine fortolkninger, og jeg får tilbakemeldinger som korrigerer både språk og fortolkning.

En annen og overlappende prosedyre for validering, er avkrefte, bekref-

tende eller uforutsette tilfeller (Postholm, 2005: 133). Slike funn fremtvinger ytterligere refleksjon og refortolkning av foreløpige analyser. Utvalget er gjort i den hensikt å fremtvinge slike situasjoner. Etter første gjetning på helhet (Riceour, 1991) kommer nye og kanskje ikke så passende perspektiver til. Seale (1999) sammenligner prosedyren med Poppers falsifisme. Men det er etter min mening *kvalitative* forskjeller mellom falsifisme og kvalitativ utfordring av foreløpige fortolkninger, nettopp i at Popper ville forkastet hypotesen som ble falsifisert, mens det i en kvalitativ studie kan og skal tillates perspektiver som motsier det generelle bildet som vi kanskje først gjetter oss til. Således tillater kvalitative forskning nyanser og fortykning i beskrivelser på en annen og etter min mening – for inneværende formål – bedre måte. Den komparative analysen av idrettslag, som var en ønsket konsekvens av det strategiske utvalget som er skissert over, validerte helhetsforståelsen av den enkelte idrettslag og av det generaliserte/idealtypiske *Idrettslaget*. Tross forskjeller, blir intern validitet høy så lenge det ikke er interne logiske motstridigheter i fortolkningen.

En tredje valideringsmetode som bygger direkte på det metodologiske grunnlaget som er skissert ovenfor, handler om økologisk validitet (Seale, 1999: 102), naturalistisk generalisering (Seale, 1999: 107) eller teoretisk generalisering (Seale, 1999: 109). Det førstnevnte begrepet impliserer at en kontekstualiserer de utvalgte idrettslag, mens det sistnevnte begrepet impliserer at det nettopp er fordi idrettslagene forskes på i sin naturlige kontekst at funnene er generaliserbare. Det innebærer at jeg kan uttale meg om idrettslag utover de utvalgte case, fordi det generaliserte/idealtypiske *Idrettslaget* fremstår som helhetlig men med variasjoner.

Det er i følge Seale (1999) i stor grad de samme prosedyrer og mekanismer, som de nevnte konkrete valideringsprosedyrer inkludert lange opphold i forskningsfeltet som leder til tykke beskrivelser, som fremmer intern så vel som ekstern validitet. Verdien av kunnskapen om det generaliserte/idealtypiske *Idrettslaget*, vil dermed være generaliserbart til populasjonen idrettslag. Ved dypdykk i få case utvikles teorier som antas appliserbare på (andre deler av eller hele) populasjonen. En case er bare significant innenfor konteksten av teori, og gjennom anvendelse av teoretisk kunnskap og en tykt beskrevet og valid case kan generalisering skje (Seale, 1999: 109).

Reliabiliteten ivaretas i de empiriske undersøkelser gjennom at det tas feltnotater og at intervjuer transkriberes. Hvorvidt en slik studie er repliserbar, er et nesten umulig så vel som uvesentlig spørsmål, fordi forskeren og det teoretiske grunnlaget for forskeren/studien er av så vesens betydning for fortolkning og forståelse. (Se Seale, 1999; 41-2, og kapittel 10.) Det hadde således vært interessant å få en annen forsker til å se på de samme idrettslagene, med et annet teoretisk grunnlag. Det hadde også vært interessant å gjøre en tilsvarende studie på tilsvarende utvalg idrettslag, men i en annen kontekst. Kanskje bare det grep å skifte fylke, og dermed idrettskrets, kunne gi utslag på resultater og fortolkninger.

Støttemetoder

Samtaler og møter med tillitsvalgte og ansatte i NIF sentralt, særforbund, idrettskretser og idrettsråd er med å utvikle min forståelse av de begreper og konsepter som jeg leser meg til i overordnede dokumenter, som stortingsmeldinger og idrettspolitisk dokument. De utgjør således en validering av definisjonsforståelsen i studien som helhet. Samtalene vil videre fungere triangulerende i forhold til de hovedempiriske undersøkelser (case studien), og de utgjør således også en internvalidering av studien som helhet. Den eksterne validiteten for samtaler med sentrale personer har begrenset verdi, fordi det ikke finnes noen kontekst de er direkte overførbare til. Hypotetisk kan en tenke seg at senere studier av andre paraplyorganisasjoner vil bli enklere fordi jeg har vært gjennom denne studien. Samtalene jeg i denne omgang har med sentrale personer vil således være eksternt valide i forhold til en eventuell senere studie. Reliabiliteten er mer usikker, og avhenger blant annet av tydeligheten til informantene. Den avhenger derimot mest av spørsmålene forsker stiller, og analyser av de svarene man får. Reliabiliteten er selvsagt bedre der samtaler og møter støtter seg på skrevne dokumenter, og/eller der det finnes referat fra møtene.

REFLEKSJONER OM PRESENTASJON AV EMPIRI

I følge prosjektbeskrivelsen skal innværende studie ende ut i tre artikler i internasjonale fagfelleverderte tidsskrifter (). Den enkelte artikkels tema tar utgangspunkt i den enkelte av de tre problemstillinger (). Etter at mellom en tredel og halvparten av intervjuene er tegner det seg et bilde av hvordan spesielt de to første av de planlagte artiklene skal eller kan bygges opp. Den siste artikkelen krever flere runder i datamaterialet og mer refleksjon, samt kanskje supplerende observasjon, før den begynner å ta form.

Artikkel 1

Med utgangspunkt i problemstillingen *Hvilke roller og funksjoner mener idrettslaget at det har?*, er artikkel en som følger.

Idrettens verdi eller meningen med idrett kan forstås på flere måter. Det første refererer til samfunnets forståelser av idrettens betydning, slik det er konkretisert i for eksempel stortingsmeldinger, eller Idrettsforbundets politiske dokumenter. Det andre refererer til de individuelle opplevelser av eller begrunnelser for å drive idrett. Mens stortingsmeldinger fokuserer på at helse er den primære nytteverdien for staten, i sine begrunnelser for å subsidiere frivillig organisert idrett, er idrettsglede ("jeg trener fordi det er gøy") er den individuelle meningen med idrett som rapporteres mest.

Det teoretiske grunnlaget for artikkelen er oversettelsesperspektivet i nyinstitusjonalismen (jf. vedlegg 1). Metoden er som skissert over (jf. vedlegg 2).

Resultatene fremstår foreløpig som følger. Det idrettslaget som har handlingsplan og sportslig utviklingsplan, fokuserer i disse dokumentene på det sportslige. Organisasjon og økonomi er, slik de nevnte dokumenter fremstiller det, kun rammebetingelser for aktivitet. Observasjon fra møter gir et noe annet inntrykk, nemlig at organisasjon og økonomi er det som først og fremst er aktiviteten i en organisasjon som et idrettslag. Dermed blir verken helse eller idrettsglede spesielt synlig. Intervjuer, derimot, nyanserer begge de nevnte bilder. Og ikke minst, både helseverdien og idrettsgleden fokuseres av informantene.

Analysen vil legge vekt på hvordan idrettslaget oversetter helseargumentet som finnes i politiske dokumenter, til egen fordel, selv om det ikke påvirker den idrettslige praksisen.

Artikkel 2

Med utgangspunkt i problemstillingen *Hva konstituerer idrettslagets mål, midler og praksis?*, er artikkel to som følger.

Norske idrettslag må forstås innenfor konteksten av den sosialdemokratiske velferdsstat. I tillegg bygger artikkelen på Scotts forståelser av organisasjoner som rasjonelle, naturlige og åpne systemer. Med vekt på det siste, og spesielt organisasjoners institusjonelle miljø, vil konseptet om institusjonelle felt bli analytisk viktig.

Teori og metode er også her som skissert over (jf. vedlegg 1 og vedlegg 2).

Resultatene utkrystalliserer seg foreløpig som følger. Det minste særiddrettslaget fremstår som et rasjonelt system, i den forstand at alle (som er få) aktører er enige om hvilken retning organisasjonen skal gå. Det største særiddrettslaget og fleriddrettslaget kan identifiseres som naturlige systemer, med ulike interesser. For fleriddrettslaget baserer det seg på det enkle faktum at det er flere idretter som har ulike interesser og behov. For det store særiddrettslaget

er de ulike interessene basert på de ulike behovene ulike alderstrinn og nivå innenfor samme idrett. Spesielt ungdomsavdelingen har det sprikende mandat å både rekruttere frafall i overgangen fra barn til ungdom på den ene siden, og talentseleksjon på den andre siden.

Det foreløpig mest interessante, er at den nylig nevnte utfordringen for klubben, nemlig å differensiere tilbudet på ungdomsnivået, som tilsynelatende er et indre anliggende, løses med referanse til det institusjonelle felt. Analysen vil fokusere på hvordan det institusjonelle miljø, og spesielt det regionale organisasjonsfeltet med de konkrete konkurrerende organisasjoner, er avgjørende for et idrettslags strategiske valg og sportslige praksis.

Artikkel 3

Som nevnt, er artikkel tre lenger unna enn de to første i denne fasen av arbeidet. De tentative tankene er at problemstillingen *Hvilke intenderte og uintenderte konsekvenser har de konstituerte mål, midler og praksis?*, kan løses på en av følgende måter.

Nyinstitutionalismen, som er utgangspunktet for begge de foregående artikler, og for teorifundamentet for denne studien som helhet (oversettelsesperspektivet), har flere muligheter. Fokus på organisasjoners institusjonelle miljø og det institusjonelle felt (jf. artikkel 2) er en mulighet. En annen mulighet, og en naturlig kontinuasjon fra artikkel 2, er å analysere forholdet mellom strategiske valg internt i idrettslaget og eksterne aktørers/krefters påvirkning på idrettslaget.

REFERANSER

- Alvesson, M. & Sköldbberg, K. (2000): *Reflexive Methodology*. New Vistas for Qualitative Research. London: Sage.
- Andersson, M. (2000): "*All five fingers are not the same*". Bergen: Universitetet i Bergen.
- Andersson, M. (2002): Identity Work in Sports Ethnic Minority Youth. Norwegian Macro-debates and the Role Model aspect, *Journal of International Migration and Integration*, 3 (1): 83-106.
- Bergsgard, N. A. (2005): *Idrettspolitikens maktspill*. Bø: Telemarksforskning.
- Bourdieu, P. (1986). *Distinction. A social critique of the judgement of taste*. London: Routledge.
- Bourdieu, P. (1991). *Language & symbolic power*. Cambridge: Polity Press.
- Bourdieu, P. (1993). *Some Properties of Fields, in Sociology in Question*. London: Sage.
- Bourdieu, P. (2007): *Viten om viten og refleksivitet: forelesninger holdt ved Collège de France 2000-2001*. Oslo: Pax.
- Bourdieu, P. & Wacquant, L. J. D. (1992): *An Invitation to Reflexive Sociology*. Cambridge: Polity press.
- Brekke, J. P. (2003). *Utenfor løypa*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Easterby-Smith, M., Thorpe, R. & Lowe, A. (2002): *Management research*. London: Sage.
- Enjolras, E. & Seippel, Ø. (2001): *Norske idrettslag 2000: struktur, økonomi og frivillig innsats*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

- Eriksen, T. B., Hompland, A. & Tjønneland, E. (2003): *Et lite land i verden. (Norsk idéhistorie bind 6, T. B. Eriksen & Ø. Sørensen [red])*. Oslo: Aschehoug.
- Fangen, K. (2004): *Deltakende observasjon*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Fleming, S. (1994): Sport and South Asian Youth: the perils of 'false universalism' and stereotyping. *Leisure Studies*, 13 (3): 159-77.
- Fløistad, G. (1991): *Filosofi og vitenskap*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Gadamer, H. G. (1975/2006) *Truth and Method*. London: Continuum.
- Gadamer, H. G. (2003): *Forståelsens filosofi*. Oslo: Cappelen.
- Geertz, C. (1973): *The interpretation of cultures*. New York: Basic books.
- Geertz, C. (2001): "Fra den innfødtes synsvinkel": Om den antropologiske forståelsens egenart, i: S. Lægred & T. Skorpen (red): *Hermeneutisk lesebok*. Oslo: Spartacus.
- Goksøy, M. (1992): *Staten og idretten*. Oslo: Kulturdepartementet.
- Goksøy, M. (red), Andersen, E. & Asdal, K. (1996): *Kropp, kultur og tippeskamp*. Oslo: Gyldendal.
- Habermas, J. (2001): Om Gadamer's Sannhet og Metode, i: S. Lægred & T. Skorpen (red): *Hermeneutisk lesebok*. Oslo: Spartacus.
- Hammersley, M. & Atkinson, P. (1996): *Feltmetodikk*. Oslo: Gyldendal.
- Hovdenak 2006
- Hummelvoll, J. K. (2003): *Kunnskapsdannelse i praksis. Handlingsorientert forskningssamarbeid i akuttpsykiatrien*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Hummelvoll, J. K. (2006): Handlingsorientert forskningssamarbeid – teoretisk begrunnelse og praktiske implikasjoner. *Norsk tidsskrift for sypleieforening*, 8 (1): 17-30.
- Hummelvoll, J. K. & Barbosa da Silva, A. (1998): The Use of Qualitative Research Interview to Uncover the Essence of Community Psychiatric Nursing: Methodological Reflections, *Journal of Holistic Care*, 16 (4): 453-78.
- Ibsen, B. (1992): *Frivilligt arbejde i idrætsforeninger*. København: DHL/Systeme.
- Jordheim, H. (2003): Etterord, i H. G. Gadamer: *Forståelsens filosofi*. Oslo: Cappelen, s. 94-118.
- Kemp, P. (1999): *Tid og fortælling*. Aarhus: Aarhus universitetsforlag.
- Kvale, S. (1996): *Interviews*. London: Sage.
- Kvale 1997
- Olstad, F. (1987): *Norsk idretts historie. Forsvar, sport, klassekamp 1981-1939*. Oslo: Aschehoug.
- Postholm, M. B. (2005): *Kvalitativ metode: en innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier*. Oslo: Univeristetsforlaget.

- Ricœur, P. (1976). *Interpretation Theory: Discourse and the Surplus of Meaning*. Fort Worth: Texas Christian University Press.
- Ricœur, P. (1991). The Model of the Text: Meaningful Action Considered as a Text, i: P. Ricœur: *From Text to Action*. Evanston: Northwestern University Press.
- Ricœur, P. (1999) Eksistens og hermeneutikk, i: P. Ricœur: *Eksistens og hermeneutikk*. Oslo: Aschehoug, s. 59-82.
- Ricœur, P. (2001): Hva er en tekst? Å forstå og forklare, i: S. Lægroid & T. Skorpen (red): *Hermeneutisk lesebok*. Oslo: Spartacus, s. 59-79.
- NIF (2007a): *Idrettspolitisk document 2007-2011*. Oslo: Norges idrettsforbund.
- NIF (2007b): *Resolusjon fra Idrettstinget*. Skien: Norges idrettsforbund. <http://www.idrett.no/t2.aspx?p=9855&x=1&a=197568> (lest 24. mai 2007).
- Seale, C. (1999): *The Quality of Qualitative Research*. London: Sage.
- Seippel, Ø. (2003): *Norske idrettslag 2002*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Selle, P. & Øymyr, B. (1995): *Frivillig organisering og demokrati*. Oslo: Samlaget.
- Sivesind, K. H., Lorentzen, H., Selle, P. & Wollebæk, D. (2002): *The voluntary sector in Norway*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Skille, E. Å. (2005): *Sport policy and adolescent sport. The Sports City Program* (Storbyprosjektet). Oslo: Norges idrettshøgskole.
- Skille, E. Å. (2006): *Idrettslaget som helseprodusent. Introduksjon, teori og metodologi i studiet av idrettslag og sentral idrettspolitikk med fokus på helse*. Elverum: Høgskolen i Hedmark.
- Skille, E. Å. (innsendt): Idrettslagets praksis versus sentral idrettspolitikk – en problematisering av idrettens instrumentalitet, i: B. Enjolras & R. H. Waldahl: *Frivillige organisasjoner og offentlig politikk* (bok planlagt 2008).
- Skirstad, B. (2002): Norske idrettslag: Oversikt og utfordringer, i Ø. Seippel (red): *Idrettens bevegelser. Sosiologiske studier av idrett i et moderne samfunn*. Oslo: Novus.
- St. meld. nr. 41 (1991-1992): *Om idretten, folkebevegelse og folkeforlystelse*. Oslo: Kulturdepartementet.
- St. meld. nr. 14 (1999-2000): *Idrettsliv i endring*. Oslo: Kulturdepartementet.
- St. meld. nr. 39 (2006-2007): *Frivillighet for alle*. Oslo: Kultur- og kirke- departementet.
- Tangen, J. O. (1997): *Samfunnets idrett*. Bø: Høgskolen i Telemark/Oslo: Universitetet i Oslo.
- Tangen, J. O. (2004): *Hvordan er idrett mulig?* Kristiansand: Høyskoleforlaget

- Tønnesson, E. (1986): *Norsk idretts historie. Folkehelse, trim, stjerner 1939-1986*. Oslo: Aschehoug.
- Van Manen, M. (1997). *Researching lived experience*. London/Ontario: The Althouse Press.
- Yin, R. K. (2003): *Case Study Research. Design and Methods* (3rd ed). London: Sage.

VEDLEGG

Vedlegg 1: Teoripaper (EGOS 2007)

Understanding voluntary organizations – theoretical preliminaries for the study of local sports clubs and central sport policy

Introduction

The way from policy making at the national level, to the implementation of the policy at the local level, is long and uneasy. As is the case in Norway, the policy is most often made by full time employees and is taking place in a state department or in the central staff of the umbrella organization of sports, while the implementation of policy is usually conducted by volunteers in local sports clubs. (Whether it actually is central sport policy that is implemented is a question that will be, often implicitly but sometimes explicitly, discussed through out the article.) Every part of the process from top to bottom has its characteristics and has the potential for being studied scientifically, by the application of different theories. In general, however, it is probably fair to say that the theoretical development within the studies of the implementation of sport policy and with the field of sport organization, is rather low (Houlihan, 2005; Seippel, 2005a, 2006; Skille, 2005).

Another way of approaching the problem, than stating that there is a long way from top to bottom, is to take the grass root level as the point of departure. But our knowledge of such organizations is rather inadequate, and links to the fact that a search of literature reveals studies of international sports organizations (e.g. Lee, 2004), most on national sport governing bodies (e.g., Amis & Slack, 2004; Chelladurai, Szyslo, & Haggerty, 1987; Kikulis, 2000; Kikulis et al., 1995; Slack & Hinings, 1992), and professional sports franchises (e.g. Cousens & Slack, 2005; O'Brian & Slack, 2004). The study of those organizations which promote and provide sport activity at the grass root level is highly missing. In addition, the transferability of the above cited studies, into the Scandinavian context, is limited.

As a consequence, the framework of a theory is underdeveloped. With this article, the objective is to shed light on the issue of the local sports club and its relation to central policy, and to discuss various theoretical frameworks which may aim at taking into account the grass root of sport organizations, namely the sports club, and its relation to central sports policy. In short: the aim of the article is to develop a theoretical framework for the analysis of central sport policy, *as it is perceived from the perspective of the sports club*. That is not to say that other levels of analysis will be overlooked; thus, from the perspective of the local sports club, where sport activity is actually provided and practiced, one can nest the way out into the environment which is relevant for the sports club's provision of activity.

The article is structured as follows. First, some of theoretical suggestions for different levels of analysis of sport policy will be posed and discussed. During the presentation of the first of these theories, the context of Norwegian sport and Norwegian sport policy will be sketched as an integrated part (of the theoretical presentation). Critique of the perspectives will be added. Second, an alternative theoretical perspective will be presented, which takes the local sports club as its point of departure and which build on the sociological perspective of neo institutionalism. The theory will be object of reflection about the application of it, with regard to later empirical analysis of the phenomenon (see Skille, 2006).¹⁸

Theoretical perspectives (of implementation) in the study of sport policy

Houlihan (2005) notes that there is a lack of theory development, with regard to frameworks for analyzing sport policy. As already stated, different theories are applied, and should be applied, at different levels of the analysis of sports policy. In the further, I will sketch three theoretical frameworks that have been applied in studies of sport policy making and implementation. It is not my intention, neither to review all possible alternatives, nor to create a

---

¹⁸ It is believed that, and the theory will be evaluated with a study in mind where, a qualitative case study approach will develop the understanding of the constitutive work of – including change within and variations among – voluntary sports clubs at a local level (cf. Greenwood & Hinings, 1996; Kikulis, 2000; Skille, 2006; Skille & Skirstad, 2007).

general theory applicable at all levels; it is rather to shed light on the strengths and weaknesses of some of the existing theories, before going into the issue of finding a theory which is appropriate for the analysis of the sports club's relationship to central policy.

The presentation of theories will follow this structure. First, a simplified model of implementation – with a classic top-down perspective – will be presented, alongside the presentation of the context of Norwegian sport and sport policy. Second, a more sophisticated theory of the relationship between the policy making body of the state, and implementing body of the voluntary sports organization, will be presented under the heading of policy tools. Third, an even more sophisticated and updated theory of the relationship between the state and the voluntary sport organization will be discussed, under the name of advocacy coalition framework.

A top-down implementation model and the Norwegian context

Based on the empirical evidence of Norwegian sport policy, Skille (2005a) has applied the implementation model of van Meter and van Horn (1975), to point out that the central level of policy making and the local level of sports provision are 'two worlds of Norwegian sport'. In the implementation model the starting point is the decision makers' definition of objectives and the allocation of recourses. Then three sets of filtering variables come into play: characteristics of the implementing bodies, organizational communication, as well as economic and political conditions. When the implementation model of van Meter and van Horn (1975) is presented in a simplified version, I find it (pedagogically) appropriate to present the Norwegian context simultaneously.

At the state level the decision makers can be split into two. First, the Parliament treats and verifies the White Paper on sport, which makes up the general guidelines for state sports policy. Second, the Department of sport Policy (DSP) administrate the White Paper's content on a day to day basis. The economic basis for so doing is the revenues of the state controlled gambling agency (Norsk Tipping AS). The gambling revenues are not treated in the Parliament as part of the national budget, but are transferred directly from the gambling agency to the DSP.

In Norway, the implementing bodies of sport are all federated in the Norwegian Olympic Committee and Confederation of Sports (NOC). The NOC system comprises a number of organizations, which are organized in two historically constituted lines (Goksøyr et al., 1996). One line takes care of the common sports policy at various levels, and includes: District Sport Associations (DSA, n = 19), there is one for each county; and Local Sport Councils (LSC, n = 380), there is one in every municipality with more than three sports clubs. The other, so-called special sport federation line, includes: Special Sport Federations (SSF, n = 56), in principle each SSF governs one sport,¹⁹ nationally and is the connection to the international SSF; and Special District Sport Associations (SDSA), these are regional organizations of SSF, governing the sport in every county with an appropriate number of sports clubs with that particular sport on its program (NIF, 2004). On top, the lines go together in the central NOC, and in the bottom are the Sport Clubs (SC, n = 7.500²⁰). A major point for the subsequent development and discussion of an appropriate theoretical framework for the analysis of the implementation of sport policy is this: it is the sports clubs that provide sport activity (with the exceptions of national teams and regional teams at the level of special sport federations and regional special sport associations, respectively).

The communication between the body of policy making (the Department of Sport Policy, DSP) and the implementing body (the Norwegian Olympic Committee and Confederation of Sports, NOC), is characterized by: annual transactions from the DSP to the NOC, followed by an assignment letter. The NOC has a monopoly to state subsidies, being the only organization receiving such funding (KKD, 2006). In addition, there are few routines for reporting back to the DSP, and there is no monitoring of how the subsidies are spent. In short, the communication between the DSP and the NOC builds on a mutual dependency and a historically developed trust (Goksøyr et al., 1996).

The economic and political conditions have to be seen together. The political position of the contemporary government has little influence on sport matters, because the state's money to sport is distributed outside the Parliament

---

19 Here are major variations. For example, the ski federation governs cross country skiing, other Nordic disciplines (ski jumping and biathlon) as well as alpine disciplines.

20 Including work place sports clubs there are 12.000.

negotiations (KKD, 1992). It basis on the revenues from the state's gambling agency, and is administrated solely by bureaucrats in the DSP. Although it is a theoretical/principle possibility for the DSP to allocate the money to other recipients, the NOC has, as mentioned, developed a monopoly and autonomy with regard to public funding for sport (Goksøyr et al., 1996; Olstad, 1987; Tønnesson, 1986).

The implementation model ends with a bottle neck (literally if the figure is read from left to right, see Figure 2), where the process of implementation depends on the dispositions – that is the ability and willingness – of the grass root implementers (van Meter & van Horn, 1975: 472-4). Thus: 'the goals of policy may be rejected for a variety of reasons', such as offending the implementer's values and self interest, or crossing other organizational loyalties or preferred/existing relationships (van Meter & van Horn, 1975: 473). With regard to Norwegian sport, the grass root implementer who is in face to face interaction with the target groups of the sport policy, is most likely a volunteer in a local sports club, basically motivated for the reasons of having own children as participants (Enjolras & Seippel, 2001; Seippel, 2003).

Figure 2, which is a modified/simplified (by Kjellberg & Reitan, 1995: 143) version of the implementation model of van Meter and van Horn (1975: 463), shows two main features. First, it is a long and uneasy way, with many possible constraints and many dependencies to take into consideration, between the decision of objectives and the outcome of the policy. Second, the outcome of a general policy or a specific program always depends on the grass root implementer. Hence, the professional bureaucrats of the DSP of the state cooperate with the employed and professional staff of the central level of the NOC, and do not – of course – have the possibility to communicate directly with each of the 7.500 local sports clubs. That problem of the implementation model has to be seen in relation with the following point of critique.

The model of implementation forwarded by van Meter and van Horn (1975) is designed for analyses of the public sector. In that respect, the grass root implementer would be a medical doctor, a policeman or another street level bureaucrat employed in the state or in a municipality. However, while the grass root implementer is representing the voluntary system of the NOC, she

or he is probably less obliged to the guidelines from the top than a civil servant would be. Therefore, a critique of this model of implementation, is that it does not discuss such variations, for example along the axis of professionals – volunteers (see Enjolras & Seippel, 2001; Seippel, 2003). That is a point that Seippel (2005a, 2006) aims to overcome, when he treats Norwegian sport policy in terms of public policy tools.

Public policy tools

As stated above, Seippel (2005a, 2006), who comes from the tradition of civil society research, takes as the point of departure for his analysis of Norwegian sport policy, the tools of which public sector has available to implement the public policy by the use of the voluntary sport organization. Seippel (2005a, 2006) forwards a theoretical approach where he seeks to develop a link between the implementation process and the outcome of sport policy, or rather various sport policies, drawing on Salamon's (2002) work on the concept of public policy tools. It basis on the tradition of governance, which admits the policy arena to have a less clear and hierarchical structure than often characterizes public policy. The implementation process depends more on cooperation, negotiation and social networks than hierarchy, demand and supply. With specific regard to the voluntary sector, two aspects are often emphasized; first, it provides certain goods better than do other actors and, second, voluntary organizations' role is important because they may operate more visionary or normative oriented than market- or political actors (Seippel, 2006: 3).

According to Salamon, a 'tool, or instrument, of public action is an 'identifiable method through which collective action is structured to address a public problem' (Salamon, 2002: 19). The following dimensions are characteristics of various policy tools (Salamon, 2002: 20): type of good which is provided, type of vehicle of provision, type of delivery system and the set of rules of the method which is applied. Based on these dimensions, Seippel (2005a) identifies three tools with relevance for, and which can be identified as being in use in Norwegian sport policy.

First, 'public information' (Weiss, 2002) aims to influence the thoughts and knowledge of people. 'Policymakers inform an audience of target actors about a policy issue or pattern of behaviour to influence what people think,

know, or believe when they engage in target behaviour' (Weiss, 2002: 218). Public information is materialized in written documents on visions, means and ends, such as the White Paper on sport. Thus, the written documents from the Parliament and/or the Government, are supposed to please the whole population, and are rather ambiguous. On the one hand, visions, such as 'sport for all', are vague and at best hard – if at all possible – to measure. On the other hand, this tool is based on a rational actor thinking; with regard to the receivers of the public policy, it is assumingly believed that knowledge and information leads to the 'right' (defined by whom, the authorities?) kind of practice among the inhabitants.²¹

Second, as an admission that information is not a sufficient tool, 'grants' (Beam & Conlan, 2002) may be used. Grants are 'payments from a donor government to a recipient organization (typically public or nonprofit) or and individual. More specifically, they are a gift that has the aim of either "stimulating" or "supporting" some sort of service or activity by the recipient' (Beam & Conlan, 2002: 341). In the Norwegian context the grantor is the DSP, while the recipient is the NOC.²² While general grants, as in the case of Norwegian sport, mainly goes to different parts of a federation of organizations, they (the general grants) 'cloud the chain of accountability' (Beam & Conlan, 2002: 372). Thus, it is hard to evaluate what the government gets from the economic subsidies to sport (Enjolras, 2004, 2005).²³

Third, and as a consequence of the lack of possibilities for monitoring the effects of general grants and the related lack of possibilities for the Government to control the use of grants, the development goes in direction of more use of 'contracting' (Kelman, 2002). 'Contracting, as a tool of government, is a business arrangement between a government agency and a private entity in

---

21 For example, the general knowledge about physical activity's positive effect on health, should then lead to a recommended/required level of physical activity for the entire population. That is, however, not an empirical fact.

22 There are relationships between the public and the voluntary sector also at other levels than that of the state (DSP-NOC), but these are too various across counties and municipalities to be treated here.

23 It is, however, possible to create secondary measurements. For example, Skille (2005b) measured sport participation as a necessary – but not sufficient – condition for social integration through sport. Further, Seippel (2005b: 255) measured social integration in/through sport by empirically measuring social and material reciprocity.

which the private entity promises, in exchange for money, to deliver certain products or services to the government ...' (Kelman, 2002: 282). Throughout the history of Norwegian sport policy, the use of targeted economic subsidies has varied (Goksøyr et al., 1996). In that respect, contemporary sports policy is ambiguous. On the one hand, it is less targeted subsidies from the DSP to the NOC, compared to earlier periods. On the other hand, the state requires more monitoring and reporting about how the subsidies are spent in accordance to governmental goals than before.

Contracting adds a new element to the tool concept, compared to the two former (information and grants), namely that the recipient is given agency. In that respect, the relationship, between policy maker and grantor on the one side, and the implementer and recipient on the other side, become dialectic. Thus, in the concept of contract it is an implicit possibility for negotiations, which opens the road for the implementing recipient to speak out their own goals before going into a reciprocal relationship with (for example) the state which defines the sports policy.

Salamon (2002: 22-24) suggests five evaluation criteria for policy tools. The three basic criteria are: effectiveness (e.g., do information, grants and contracts from the government make people become physically active?), efficiency (e.g., how much physical activity does the government get out of each euro?), equity (e.g., does the sport policy work for all inhabitants?). In addition, two governing criteria are: manageability, which 'refers to the ease or difficulty involved in operating programs' (Salamon, 2002: 24), and legitimacy: 'no matter what the prospects for effectiveness, a program that cannot win the political support cannot make headway' (Salamon, 2002: 24). With regard to Norwegian sport, former research has suggested that the latter have been prioritized on behalf of the four former: political legitimacy goes before effectiveness, efficiency, equity and the opportunities of implementing sport policy (Skille, 2004a, b, 2005b).

Further, Salamon (2002: 24-37) discusses some 'key tool dimensions', which, based on the abovementioned criteria make it possible to do a more precise identification of policy tools. In that respect, the above cited research (Skille, 2004a, b, 2005b) also revealed that – expressed with the vocabulary and concepts of Salamon's public policy tools – the key tool dimension

‘automaticity’ (Salamon, 2002: 32-35) works more heavily than other key dimensions of policy tools, such as degree of coerciveness, directedness and visibility. That is, the use of established organizational structures, which, within the Norwegian context, is the NOC system, happens automatically when the state is to implement a ‘new’ sports policy.

With the application of Salamon’s (2002) concept of policy tools, Seippel’s (2005a, 2006) approach may be considered a top-down perspective which aims to explain how the state implements its policy through by the application of a voluntary system. Hence, it has its clear limitations, because, as Seippel (2005a) underscores, Norwegian sport is basically and still primary voluntary conducted, especially in the grass root level of local sports clubs (Enjolras & Seippel, 2001; Seippel, 2003). As long as the grass root implementer and the central level decision maker live in such different worlds, and as long as the grass root implementer has no obligations for the decision maker in the public policy system, a top down perspective seems inappropriate. In addition, although the contract as a tool admits agency on both sides of the table and therefore facilitates negotiation, Norwegian sports policy making includes a limited number of actors taking place in the negotiations. Having in mind the latter, it is time to move on to the next theoretical perspective.

Advocacy Coalition Framework

The presentation of Houlihan’s (2005) approach – which follows – sums up much of the above mentioned perspectives, because Houlihan starts out with presenting different theories for policy analysis. Houlihan (2005: 164) holds that ‘the increase in governmental interest in sport has not been matched by an equivalent increase in the analysis of public policy for sport’, and sketches four different theoretical solutions for analyzing sport policy.²⁴ Houlihan presents and advocates the ‘Advocacy Coalition Framework’ (ACF), which ‘has a broader focus than many of its rivals and has the potential to illumi-

---

24 The first three are: *The stages model*, ‘which is based on a division of the policy process into a series of discrete stages following the rational actor model’ (Houlihan, 2005: 168); *Institutional analysis*, where institution is considered as something that ‘constrain choice through their capacity to shape actors’ perceptions of both problems and acceptable solutions’ (Houlihan, 2005: 170); *The multiple streams framework*, which ‘is primarily concerned with the process of agenda setting’ (Houlihan, 2005: 171) and which offers ‘a powerful critique of rational models ... and ... institutional interests’ (Houlihan, 2005: 172).

nate aspects of the policy process beyond a preoccupation with agenda setting' (Houlihan, 2005: 174). With reference to three British studies,²⁵ Houlihan (2005: 174) holds that 'the ACF was a valuable starting point for the development of analytical frameworks capable of illuminating the sport policy area'.

The ACF was initiated as an alternative to former models (in particular the stages model) and to take into account the best from top-down and bottom-up perspectives, and to give technical information a more prominent role in policy process theory (Sabatier, 1998; Sabatier & Jenkins-Smith, 1999). 'A key feature of the ACF, therefore, is its focus on the policy process as a whole' (Green & Houlihan, 2005: 14), where the aim is to analyze policy change on the basis of three sets of processes. The main process is that of the policy subsystem, where competing coalitions try to influence the decisions to be made by government authorities. A subsystem refers to a set of actors from the public and the private sector, that are concerned with the same policy problem, '... and who regularly seek to influence public policy in that domain' (Sabatier, 1998: 99; Sabatier & Jenkins-Smith, 1999: 119). It is an innovative feature of the ACF, to challenge the assumption 'that an actor's organizational affiliation is primordial' (Sabatier, 1998: 107; Sabatier & Jenkins-Smith, 1999: 127).²⁶

The other processes involved in the ACF are external to, or rather surrounding (parts of) the society of/for, the subsystem. These are, first, constraining (for the subsystem's actors) and stable parameters such as social structure and constitutive rules. Second, and more changeable are the events comprised by socio-economic conditions and technology, changes in governing coalitions for example after elections, public opinion, and decisions made in other subsystems that might influence the subsystem under investigation. Important in the ACF is the dialectic interplay between the external factors, between the external factors and the subsystem, and between the coalitions within the subsystem (Sabatier, 1998; Sabatier & Jenkins-Smith, 1999).

---

25 These are: Green and Houlihan (2005) on elite sports development in three different countries; Parrish's (2003) study of sport policy in the European Union; and Houlihan and White (2002) on sport development policy in the UK.

26 A coalition may comprise elected, employed and voluntary officials from the public and the private/voluntary sector, as well as journalists, researchers and others.

However, a point of critique against the ACF is based on the fact that ‘the ACF clearly assumes that actors are instrumentally rational – i.e. they seek to use the information and other resources to achieve their goals’ (Sabatier, 1998: 108; Sabatier & Jenkins-Smith, 1999: 130).²⁷ Although the ACF implies collective action, based on coordinated individuals with a shared belief system, it does not take into account the influences of institutions, for example that ‘the institutional context within which coalitions decide their strategies ... affects their action’, or that ‘institutional coalitions may move among different levels of action in pursuit of policy change’ (Schlager, 1999: 250). Within the theory of institutions, the concept of power is central (see below), and it is striking that Sabatier and Jenkins-Smith (1999) have not identified a dominant coalition.²⁸

Another critique is that, although the ACF is an effort to view the policy process as a whole, and despite the fact that it was created on the basis of ‘a desire to synthesize the best features of the “top-down” and “bottom-up” approaches’ (Sabatier, 1998: 98; Sabatier & Jenkins-Smith, 1999: 117; see also Green & Houlihan, 2005: 14), it does not consider the process of implementation accurately. As Houlihan notes: ‘in conclusion, it is acknowledged that this framework is not without its problems – for example, the identification of discrete levels of analysis, the articulation of the pattern of influence between levels, and the relative autonomy that each level enjoys’ (Houlihan, 2005: 182).

There is a third point, which cannot be considered as critique of the theory as such, but which is important as long as the point of this discussion is to find a theory which is applicable on the Norwegian context. The point that a coalition comprises agents from various sectors (public representatives, voluntary organizations, journalists and researchers etc.) is excellent, compared to Norway, but while the ACF assumes that there are two or more coalitions, the history of Norwegian sports policy shows signs of corporatism between the

---

²⁷ Cf. information as a policy tool.

²⁸ However, the ACF admits a variety of constraints (which may, if analyzed with that aim, lead to the identification of dominance within the coalitions or subsystems), such as: time and computational constraints, that actors weigh loss more heavily than gains, and that actors’ perceptions, interpretations and actions are filtered and steered by pre-existing beliefs (Sabatier, 1998: 109; Sabatier & Jenkins-Smith, 1999: 131).

DSP and the NOC (Goksøy et al., 1996). On the contrary, perhaps a theory such as the ACF would open the eyes for (especially Norwegian) researchers and practitioners, and be capable of adding some nuances to the picture which is usually painted of the Norwegian situation.

Evaluation of the three theoretical frameworks

Each of the abovementioned approaches has its advantages and disadvantages. The top down perspective of van Meter and van Horn (1975) makes an important point about going from the policy making process to the implementation process which takes place in voluntary sports clubs. The policy tools perspective developed by Salamon (2002), as it is applied by Seippel (2005a), do have an empirical basis in the Norwegian context, and would probably work as an analytical tool for analyzing sport policy implementation in other countries, with similar arrangements between the state and the voluntary sport system (such as Denmark, Sweden, Germany).

Further, the modified ACF presented by Houlihan (2005), which is based on Sabatier (1998) and Sabatier and Jenkins-Smith (1999), does offer a framework for analyzing sport politics at the state level. And it is probably the theoretical framework, of those presented, that has been most often and most successfully applied in analyses of national level sports policy (e.g. Green & Houlihan, 2005; Houlihan & White, 2002; Parrish, 2003). However, all the theories mentioned above fail to take into account the ultimate executing body of sports policy implementation, namely the sports club; it is the level of organization where the sports activity takes place. That is the body of organization where the political or organizational representatives meet the target groups of the policy in face to face interaction.

With regard to the frameworks already applied on the Norwegian case (Skille, 2005a; Seippel, 2005a, 2006), they both fail in trying to understand the receivers of the sport policy. Skille (2005a) identifies how the filtering variables (organizational arrangements and external constraints) and the dispositions of grass root implementers, between the decision makers defined objectives of a policy and the outcome of it, makes the way from top to bottom long and uneasy. However, as long as the dispositions – that is ability and willingness – of the local implementers, is only considered a constraint for the defined policy at the top level, the model does not contribute to the

understanding of the implementer of sports policy. To put it in a nutshell, and to apply an ever lasting sociological concept, the sports clubs' representatives are not – but must be if they are to be understood properly – given agency.

Seippel (2005a) identifies tools for the top level to apply in the process of implementing its policy. However, it may be read as if the target groups are passive receivers of the good idea and the force of the bodies of sports policy making and organizations of sports policy implementation. With regard to Houlihan's (2005) perspective, it stops well before even thinking about going from central level – the state's – sport politics to the implementation of it. With regard to the study of the Norwegian sports club and its relationship to central sport politics and policy, it therefore seems inappropriate.

In sum, there is a need for alternatives, if the analysis of the local sports club and its relationship to central sport policy is to be analyzed properly. One alternative is of course to adopt from political science the opposite of the top down perspective (i. e. van Meter & van Horn, 1975), namely a typical bottom-up perspective (Kjellberg & Reitan, 1995). Thus, the advocacy coalition framework (ACF) seeks to integrate the top-down and the bottom-up approaches, as well as considering both internal (coalitions') and external factors as influencing the political subsystems. Therefore, a pure bottom up alternative, would not add much new into the analysis, in comparison with what is already presented above. I will, instead, build on a sociological perspective on the analysis of organization, and draw some lines from classic neo institutionalism to later neo institutionalism.²⁹

Neo institutionalism – translation theory

Neo institutionalism focuses on organizations' (external) dependency as well as (internal) strategy, and merges rather contradicting but not mutual exclusive perspectives. However, it has been a major critique against the theory that reproduction is prioritized to change. Moreover, later development in neo institutionalism offers a new perspective, based on critique of the classic

---

²⁹ The terms 'classic neo institutionalism' and 'new neo institutionalism' are not established or commonly used in the literature. But they are applied here to distinguish between epochs and to point out the development that has taken place within neo institutional theory the last years.

new institutionalism's focus on how organizations within a field resemble each other and how external pressure is prioritized to external agency. The latter suggest that the organization – the local sports club – takes into account change in its environment, and adopt institutional mechanisms from other fields or successful parts of its own field. But, as a contradiction to diffusion, which used to be the concept of describing such processes of adopting other institutional mechanisms, the concept of translation was introduced. In the further, first, 'classic neo institutionalism' will be sketched, and, second, 'the new neo institutionalism', translation, will be outlined. The theory will be discussed with specific regard to the application of it, in the analysis of the local sports club and its relation to central sports policy.

Neo institutionalism

Based on the classic works of Meyer and Rowan (1991 [1977]) and DiMaggio and Powell (1991 [19783]), Skille (2004a, 2005b) has applied neo institutionalism in the study of Norwegian sport policy, to analyze: (i) how the position of the NOC as the monopolized and autonomous sport organization in the Norwegian society, may be considered a rationalized myth (Meyer & Rowan, 1991); and (ii) how new inventions, for example so-called alternative sport offers which was supposed to have other characteristics (such as flexibility and low threshold for participation) compared to conventional sport (which is competitive and exclusive), undergo isomorphic processes (DiMaggio & Powell, 1991) and resemble the conventional sport.

Neo institutionalism has received a number of critics. I will discuss two of them, and pose some possible solutions. First, it is claimed neo institutionalism only explains homogeneity within an organizational field, while for example empirical studies from Norway reveal that the field of voluntary organizations in general (Sivesind et al., 2002; Wollebæk & Selle, 2002) and sports clubs in particular (Enjolras & Seippel, 2001; Seippel, 2003) are first and foremost reckoned by its heterogeneity. Second, neo institutionalism is criticized for focusing on external pressure when explaining institutional change, and not sufficiently taking into account the internal and strategic elements of an organization's work.

As a result, researchers have integrated various theoretical perspectives, with different weighing on the structure-agency axis (Kikulis et al., 1995;

Stevens & Slack, 1998). Thus, fundamental elements of agency are implicit in the institutional perspective, as long as it is human action that establish, maintain and erode institutions (Kikulis, 2000; cf. Berger & Luckmann, 1991 [1966]). Against this background (1. there have been successful applications of neo institutionalism in former studies of Norwegian sport policy; 2. there is critique that cannot be overlooked; 3. there are examples of theoretical development), I will outline an ‘updated’ version of neo institutionalism. The new perspective takes account for two major sociological debates. These are, first the discussion of structure and agency; and second, the relationship between the global and the local. Consequently, the perspective is assumed fruitful for the study of variations between local sports clubs and their relationships to central sports policy.

Translation

The theory of translation aims to offer a framework for analyzing institutional change within organizations. In the case of the study of local sports clubs, change depends – among other things – on central sport policy, but the point of applying translation theory is that the central sport policy is treated within the local sports club before any outcome or impact of the policy is visible. Campbell (2004) criticizes former paradigms of institutionalism for not clarifying the criteria which is the base line when analyzing institutional change and they do not clarify the underlying mechanisms for institutional change. Thus, he identifies two such mechanisms, namely *bricolage and translation* (Campbell, 2004: 28).

Bricolage refers to the recombination of existing institutional elements within a field or an organization: ‘... actors often craft new institutional solutions by recombining elements in their repertoire through an innovative process of *bricolage* whereby new institutions differ from but resemble old ones’ (Campbell, 2004: 69). On the contrary, translation refers to the import of new institutional elements from outside the investigated field or organization.

More specifically, new ideas are combined with already existing institutional practices and, therefore, are *translated* into local practice in varying degrees and in ways that involve a process very similar to bricolage. The difference is that translation involves the combination of *new* externally given ele-

ments received through diffusion as well as old locally given ones inherited from the past' (Campbell, 2004: 80).

But the concept of translation implies much more than purely import, or diffusion which it used to be called (see Berry & Berry, 1999). The (chemical/biological) metaphor of diffusion is something completely different to (social) translation. While diffusion is a process of movement of a substance from one side of a membrane to the other, purely based on the pressure difference on the two sides of the membrane, it is a passive process. On the contrary, translation implies that the new element is actively imported and, when imported, actively treated to fit into the receiving context (institution). It involves an important translation step, which has serious implications for applicators of neo institutionalism who claim that diffusion leads to homogenous outcomes after processes of isomorphism (Campbell, 2004).

Translation is recombination of internal and external elements of institution, or in the case of the focus of the present research: sport practice is often – more or less – related to health policy. 'It [translation] comprises what exists and what is created; the relationship between humans and ideas, ideas and objects, and humans and objects – all needed in order to understand what in shorthand we call “organizational change”' (Czarniawska & Joerges, 1996: 24). Translation implies local agency in people's everyday behaviour, which includes the regulation by culture, for example in local sports clubs where sports activity takes place.

'... in order to bring an idea into a local cosmos from any part of the outside world, one has to use a cultural code ... each culture has several mutually contradicting codes which are made available to individual people like alternative repertoires for thought. ... [I]t is ... accurate to imagine this process as a kind of ball game. Only if the actors catch the ball and pass it on, i.e. they collaborate, can the game continue... in this way, we move from the *trans-mission* ... to the *trans-formation* of a thing' (Rottenburg, 1996: 214-215, original italics).

The point is, for the study of sports clubs and central sports policy, that, if i.e. the health element of the central sports policy influences the practice of sports

clubs, it does so through the sports clubs' representatives' interpretation of the phenomenon of health. Because '... it is important to retain the view of the individual as a human agent routinely engaged in the reproduction of social institutions, but with the capacity to translate them in the course of day-to-day activities' (Spyberg, 1996: 189), the health element of the central sports policy is only empirically observable as sports practice in the local sports clubs, as the sports clubs representatives implemented understanding of the central sports policy. The latter refers to the fact that agency may lead to the choice, or that the local culture is so, that taking into account the health element of the central sports policy does not happen. Or if it is taken into account, it is empirically observable as something else than was the intention from the top level decision makers. That may well be the fact, because: 'Translation aims at the appropriation of the external thing, which is then given another function, an altered meaning and often a new shape in the new context' (Rottenburg, 1996: 214).

In sum, the theory of translation offers an analytical framework for analyzing the sports club, its internal processes of new combinations of internal institutional elements, *and* the import, interpretation and implementation of external institutional elements. A critique of the translation theory is that the central policy is conceived as something 'out there', which may be or may not be imported, translated and implemented. The perspective does not take into account, as does the advocacy coalition framework, the wholeness of the sports policy field including how representatives of a sports organization may take part in a coalition and influence the decision making of sports policy.

Concluding remarks

The aim of this paper was to develop an appropriate theoretical framework for understanding the sports club's perception of central sport policy. Central refers to the level of the state's Department of Sport Policy (DSP) as well as the central level of the voluntary organization the Norwegian Olympic Committee and Confederation for Sports (NOC). In so doing, I have paved the way by discussing different theories for policy analysis and their application on (to some extent, Norwegian) empirical studies of sports policy.

The implementation model of van Meter and van Horn (1975), i.e. applied on the Norwegian context by Skille (2005), is a typical top down approach which is first and foremost appropriate for analysis of the public sector (see Figure 3). On the contrary, the policy tools approach of Salamon (2002), as it is applied on the Norwegian context by Seippel (2005a, 2006), takes into consideration the fact that Norwegian sport basis on a division of labour. On the one hand the public sector (DSP) provides the framework for sport implementation, by economic subsidies for both sports facilities and for the administration of the organization (NOC). On the other hand, the NOC system provides sports activity. In that vein, the division of policy tools, into information, grants and contracts appear as fruitful.

The ACF of Sabatier and Jenkins-Smith (1999; Sabatier, 1998), and applied by Green and Houlihan (2005; Houlihan, 2005), blends the best from top down with the best from bottom up (see Figure 4), and in that respect goes beyond the problem of both the implementation model and the policy tools approach. Hence, the presented perspectives are not necessarily mutual exclusive. For example, what the ACF refers to as ‘guidance instruments’ – that is information, budgets, rules and personnel – are similar to policy tools (and even to some extent similar to allocation of resources and the communication between implementing bodies, in the implementation model). Thus, the two first presented theories are all circling around the top of the figures, and/or have arrows headed only downwards.

However, it is relevant to apply the policy tools approach, also on the analysis of political subsystems of other levels than the national. For example, the municipality can supply public information, grants and contracts in relation to the sports councils and/or the sports clubs. Also with regard to the ACF, which primary unit of analysis is the political subsystem which assumingly is at the national level, it is ‘possible to play with the units of analysis’ (Schlager, 1999: 237) as well as with the level of analysis (*ibid*). For example, the local sports councils and the municipality could make a coalition.

Former research on sports clubs has shown is that the sports club considers only what is directly related to their work as providers of sport activity (Enjolras & Seippel, 2001; Seippel, 2003). Therefore the sports club relates to its special sport federation’s regional office – because that is the level

of organizing sport competitions (leagues, tournaments etc.) in the local environment of the sports club, and to the local sports council – because it is the level of the voluntary sport organization’s influence on local policy especially with regard to provisions of facilities (see Figure 5). And as far as any public sector’s organization is considered, the sports club relates to the municipality – because that is the local sport council’s partner in the facility policy. Out of the theories discussed in this article, the translation perspective of neo institutionalism is the only one which starts with the local level.

References

- Amis, J., Slak, T. & Hinings, C.R. (2004). Strategic Change and the Role of Interests, Power, and Organizational Capacity. *Journal of Sport Management*, 18, 158-98.
- Beam, D. R. & Conlan, T. J. (2002). Grants. In L. Salamon (ed.): *The Tools of Government*. Oxford: Oxford University Press. Pp. 340-380.
- Berger, P. & Luckmann, T. (1991 [1966]). *The social construction of reality*. London: Penguin books.
- Berry, F. S. & Berry, W. D. (1999). Innovation and Diffusion Models in Policy Research. In: P. A. Sabatier (ed.): *Theories of the Policy Process*. Boulder (Colorado): Westview Press. Pp. 169-200.
- Campbell, J. L. (2004): *Institutional Change and Globalization*. Princeton: Princeton University Press.
- Chelladurai, P. Szyslo, M., & Haggerty, T.R. (1987). Systems based dimensions of effectiveness: The case of national sport organizations. *Canadian Journal of Sport Sciences*, 12: 111-119.
- Cousens, L. & Slack, T. (2005). Field-Level Change: The Case of North American Major League Professional Sport. *Journal of Sport Management*, 19, (1), 13-42
- Czarniawska, B. & Joerges, B. (1996). Travels of Ideas. In: B. Czarniawska & G. Sevón (eds.): *Translating Organizational Change*. Berlin: Walter de Gruyter.
- DiMaggio, P. & Powell, W. W. (1991). The Iron Cage Revisited: Institutional Isomorphism and Collective Rationality. In: W. W. Powell & P. DiMaggio (eds.), *The New Institutionalism in Organizational Analysis*. Chicago: The University of Chicago press.

- Enjolras, B. (2004). *Idrett mellom statlig styring og selvbestemmelse* [Sport between state steering and autonomy]. Oslo: Institute for Social Research.
- Enjolras, B. (2005). *Idrettens økonomi og effektivitet* [The sport's economy and efficiency]. Oslo: Institute for Social Research.
- Enjolras, B. & Seippel, Ø. (2001). *Norske idrettslag 2000* [Norwegian sport clubs 2000]. Oslo: Institute for Social Research.
- Green, M. & Houlihan, B. (2005). Elite sport development. Policy learning and political priorities. London: Routledge.
- Greenwood, R. & Hinings, C. R. (1996). Understanding Radical Organizational Change: Bringing Together the Old and New institutionalism, *Academy of Management Review*, 21: 1022-1054.
- Goksøyr, M. (ed.), Andersen, E. & Asdal, K. (1996). *Kropp, kultur og tippekamp* [The history of the DSP]. Oslo: Universitetsforlaget.
- Houlihan, B. (2005). Public Sector Sports Policy: Developing a Framework for Analysis. *International Review for the Sociology of Sport*, 40 (2): 163-185.
- Houlihan, B. & White, A. (2002). *The Politics of Sport Development: Development of Sport or Development through Sport?* London: Routledge.
- Kelman, S. J. (2002). Contracting. In: L. Salamon (ed.): *The Tools of Government*. Oxford: Oxford University Press. pp. 282-319.
- Kikulis, L. (2000). Continuity and Change in Governance and Decision Making in National Sport Organizations: Institutional Explanations. *Journal of Sport Management*, 14: 293-320.
- Kikulis, L., Slack, T. & Hinings, B. (1995). Does Decision Making Make a Difference? Patterns of Change Within Canadian National Sport Organizations'. *Journal of Sport Management*, 9: 273-299.
- Kjellberg & Reitan (1995): *Studiet av offentlig politikk* [The study of public policy]. Oslo: Tano.
- KKD (1992): *Lov om pengespill* [Law about gambling]. Oslo: Kultur- og kirkedepartementet.
- KKD (2006): *Hovedfordelingen 2006* [The main distribution of gambling revenues 2006]. Oslo: Kultur- og kirkedepartementet.
- Lee, S. (2004). Moving the goalposts: The governance and political economy of world football. In R. Levermore & A. Budd (eds): *Sport and International relations. An Emerging Relationship*. London: Routledge.
- Meyer, J. W. & Rowan, B. (1991): Institutionalized Organisations: Formal Structure as Myth and Ceremony. In: W. W. Powell & P. DiMaggio (eds.), *The New Institutionalism in Organizational Analysis*. Chicago: The University of

Chicago Press.

- NIF (2004): *Lovhefte*. [NOC's law]. Oslo: Norges idrettsforbund og olympiske komité.
- O'Brien, D. & Slack, T. (2004). The emergence of a professional Logic in English Rugby Union: The role of Isomorphic and Diffusion Processes. *Journal of Sport Management*, 18 (1), 13-39.
- Olstad, F. (1987). *Norsk idretts historie* (I) [Norwegian sport history volume I]. Oslo: Aschehoug.
- Parrish, R. (2003). The Politics of Sport Regulation in the European Union. *Journal of European Public Policy*, 10 (2): 246-262.
- Rottenburg, R. (1996). When Organization Travels: On Intercultural Translation. In: B. Czarniawska & G. Sevón (eds.): *Translating Organizational Change*. Berlin: Walter de Gruyter.
- Sabatier, P. A. (1998). The advocacy coalition framework: revisions and relevance for Europe. *Journal of European Public Policy*, 5 (1): 98-130.
- Sabatier, P. A. & Jenkins-Smith, H. C. (1999). The Advocacy Coalition Framework: An Assessment. In P. A. Sabatier (ed.): *Theories of the Policy Process*. Boulder (Colorado): Westview Press. Pp. 117-166.
- Salamon, L. (2002). The New Governance and the tools of Public Action: An Introduction. In L. Salamon (ed.): *The Tools of Government*. Oxford: Oxford University Press. Pp. 1-47.
- Schlager, E. (1999). A Comparison of Frameworks, Theories and Models of Policy Processes. In: P. A. Sabatier (ed.): *Theories of the Policy Process*. Boulder (Colorado): Westview Press. Pp. 233-260.
- Seippel, Ø. (2003). *Norske idrettslag 2002* [Norwegian sports clubs 2002]. Oslo: Institute for Social Research.
- Seippel, Ø. (2005a). Public policy tools and voluntary sport organizations – theoretical perspectives, Norwegian cases. Paper at conference *3rd world congress International Sociology of Sport Association*, Buenos Aires, Argentina, November 30-December 3, 2005.
- Seippel, Ø. (2005b). Sport, Civil Society and Social Integration. *Journal of Civil Society*, 1 (3): 247-265.
- Seippel, Ø. (2006). Public policies and voluntary organization for sport facilities. Paper at conference: *Social Capital and sport Governance in Europe*. Milan, Italy, December 4-5, 2006.
- Sivesind, K. H., Lorentzen, H., Selle, P. & Wollebæk, D. (2002): *The Voluntary Sector in Norway*. Oslo: Institute for social research.

- Skille, E. Å. (2004a). Revisiting Myths of Norwegian Sport – Case of the Sports City Program, *International Journal of Applied Sport Science*, 16 (1): 29-40.
- Skille, E. Å. (2004b). Sport for All? The 'Sports City Programme' in Norway, *Sport in Society*, 7 (2): 192-210.
- Skille, E. Å. (2005a). Two worlds of Norwegian sport. Poster at conference, *3rd world congress International Sociology of Sport Association*, Buenos Aires, Argentina, November 30-December 3, 2005.
- Skille, E. Å. (2005b). *Sport policy and adolescent sport. The Sports City Program (Storbyprosjektet)*. Oslo: Norwegian School of sport Sciences.
- Skille, E. Å. (2006). *Idrettslaget som helseprodusent* [The sports club as health producer]. Elverum: Høgskolen i Hedmark.
- Skille, E. Å. & Skirstad, B. (2007). Understanding sport participation – A cross level analysis from the perspectives of neo institutionalism and Bourdieu. In T. Slack & M. Parent (eds.): *International Perspectives on the Management of Sport*. Berlington: Elsevier.
- Skirstad, B. & Chelladurai, P. (forthcoming). Bridging the Volunteer and Business Sectors in Sport: A Norwegian Solution. *Journal of Sport Management*.
- Slack, T. & Hinings, B. (1992). Understanding Change in National Sport Organizations: An Integration of Theoretical Perspectives. *Journal of Sport Management*, 6: 114-132
- Spyberg, T. (1996). Global Transformations. In: B. Czarniawska & G. Sevón (eds.): *Translating Organizational Change*. Berlin: Walter de Gruyter.
- Stevens, J. & Slack, T. (1998): Integrating Social Action and Structural Constraints, *International Review for the Sociology of Sport*, 33, 2: 143-154.
- Tønnesson, S. (1986). *Norsk idretts historie* (II) [Norwegian sport history volume II]. Oslo: Ascehoug.
- van Meter & van Horn (1975): The policy implementation process. *Administration & Society*, 6, 4: 445-488.
- Weiss, J. (2002). Public information. In L. Salamon (ed.): *The Tools of Government*. Oxford: Oxford University Press. Pp. 217-254.
- Wollebæk, D. & Selle, P. (2002). *Det nye organisasjonssamfunnet* [The new organization society]. Bergen: Fagbokforlaget.

Vedlegg 2: Metodepaper (EASM 2007)

How to create as much knowledge as possible about the impact of central policy, on sport.

Introduction

It is a long way to go from central policy making to the implementation of that policy.³⁰ With central policy making I mean policy making which takes place at the national level, either in public sector or in the voluntary sector.

The first part of central sport policy – central policy in the public sector – refers to state sport policy. In that respect, the Norwegian state – in the White Paper on sport – basis the subsidizing and support of the voluntary sport organization on two main sets of values. The first set of core values defines sport as culture, in several respects:³¹ first, the intrinsic value ascribes qualities such as the experience of joy, mastery and achievement; second, the sport activities creates engagement, enthusiasm and belonging; sport is considered an expression of values, references and symbols which unite people; and third, the concept of culture relates to how sport organizations contribute to the creation of meaningful leisure experiences for its members. The latter relates to a belief in a strong and tight local community with a sport club in its core, as being a good context for upbringing and education of young people, and links to the second set of values for sport.

The second set of core values for sport, as seen from the state,³² are the societal or external values. Through out history, the reason for the state's

---

30 Skille (2005).

31 St. meld. nr. 14 (1999-2000, p. 13).

32 St. meld. nr. 14 (1999-2000).

interest in sport has varied.³³ Today, two focal areas are visible, namely sport as social policy and sport as health provider. The first can be considered a continuation of the general belief in sports as a good setting for education (in the broadest sense of the term) of young people. 'It is valuable both for the individual and for society through the establishment of networks and organizations. Sport ... is valuable for those who participate because there are established social bonds in the local communities',³⁴ and sport as a means for social integration of immigrants is mentioned in particular (*ibid.*). Further, the most visible and expressed external value of sport, as a reason for state subsidies, is health.

The sport's instrumental value is, seen from the state, first and foremost related to the health perspective. The positive effect that physical activity has on the preventive health work, contributes to strengthen the legitimacy for state subsidies. Increased physical and mental surplus as a consequence of exercise is important, not only for the individual experience of joy and well being, but also as a accumulated health profit for the society.³⁵

The second part of central sport policy – central policy in the voluntary sector – refers to the policy of the Norwegian Olympic Committee and Confederation of Sports (NOC), which is the umbrella organization for all conventional sport organizations in Norway. The sport policy document of the NOC is, as is the White Paper from the state, thematically widespread.³⁶ Many interests should be pleased in one document of one umbrella organization, representing 56 special sport federations, 19 district sport federations, more than 12.000 sport clubs and about 1, 3 million individual members.

---

33 Olstad (1987); Tønnesson (1986); Goksøyr (1992). For example, while the Norwegian government first subsidized the voluntary sport organizations (late nineteenth and early twentieth century, it was for military reasons, and during the inter war and early post war period (1920s-1950s), the government saw sport as a means to increase the production capacity of the work force.

34 St. meld. nr. 14 (1999-2000, p. 36).

35 St. meld. nr. 14 (1999-2000, p. 36).

36 NIF (2007a). The sport policy document is the NOC system's guidelines for the next four years, from the general assembly which was held in May this year (2007) and till the next general assembly in 2011.

One theme which will be used as an example is health. The goal of NOC, with regard to health, is: 'To work for increased resources to sport, from the national budget, to health promotion'.³⁷ Looking at the formulation, one could critically ask, whether the goal is to promote health or to receive funding. Anyway, it is clear that the NOC sees itself as a possible tool for health provision.³⁸ In sum, central sport policy has two points of departure, state and NOC, (the two marked top boxes in figure), and is from both points heterogeneous. In any case, the implementation of sport policy, the provision of sport activity, takes place in sport clubs at the local level, as part of the NOC system, as part of the voluntary sector. Research shows that in about 84 per cents of the sports clubs, about 90 per cents of the work is voluntarily conducted.

However, the available research is a quantitative survey,³⁹ which paints a broad picture of sports clubs' size, structure, economy etc. That is good, but it lacks a deeper investigation and thicker descriptions of the processes going on in sport clubs and the thoughts of the sport club representatives. What does the board focus upon in their meetings? How do, on the one hand, the internal processes in the sports clubs and, on the other hand, the external environment influence the debate and decisions that are made in the board of the sport clubs? In particular, is the central sport policy considered at all? Out of such queries the research question developed: How to create as much knowledge as possible about the impact of central policy, on sport? In that respect, this paper is a methodological reflection aiming at developing a basis for empirical research.

I want to find out as much as possible about how central policy impacts (local) sport (implementation). And I have to do so within the frames of being one researcher with about 70 per cents of my working time dedicated to research, for three years (August 1st 2006 – July 31st 2009). I have a

---

37 NOC (2007a, p. 13).

38 The impression was reinforced by a resolution from the last general assembly: 'Norwegian sport ... has a unanimous request and offer to the Norwegian society ... Norwegian sport invites the authorities to cooperate for health promotion in the population. We suggest that ... it should be allocated an amount equivalent to one per cent of today's health budget, to voluntary organizations working with health promotion' (NOC, 2007b).

39 Enjolras and Seippel (1999, 2001); Seippel (2003).

limited amount of economic resources, implying that I have to do all the work myself, including most transcriptions etc. In the further, I will outline my solution; it is built on three interrelated pillars, which together can be defined as the reasons for doing what I am doing.

- 1) With a phenomenological approach, I try to stay close the phenomenon of Norwegian sport. Norwegian sport is first and foremost the activities, both physically – what we usually refer to as sport, and organizationally – what is above referred as the NOC system. (Norwegian sport is of course not unified and holistic, but varied. That is a main point of departure for the sampling procedure mentioned below.)
- 2) With a hermeneutics approach, I try to first, reflect upon my prejudices and fore-understanding,⁴⁰ and second, to both understand and explain the phenomenon that I investigate.⁴¹ The latter includes several validation procedures,⁴² and the generation of thick descriptions.⁴³
- 3) Based on the two former, that is a hermeneutic phenomenological perspective approach, the third pillar occurs, namely a case study design and qualitative methods.⁴⁴ For example, based on the abovementioned quantitative research,⁴⁵ I do a strategic sampling to cover a broad part of the phenomenon but at the same time few enough units to go into depth with qualitative approaches. (The qualitative methods include document analysis, observation and interviews.)

I will treat each of the pillars in more depth.

Phenomenology⁴⁶

I think that the impact of central policy, on sport, must be investigated at the level of where sport takes place. In that respect, it is important to note that the concept of sport is not yet defined in this presentation. Thus, ‘sport’ here refers to what ever the informants in the sport clubs mean by the term

---

40 Gadamer (2003).

41 Ricœur (1991).

42 Seale (1999).

43 Geertz (1973); Ricœur (1991).

44 Yin (2003).

45 Enjolras and Seippel (1999, 2001); Seippel (2003).

46 This passage is based on the overview of phenomenology given in the Stanford Encyclopedia of Philosophy, Phenomenology (2003).

‘sport’. However, it is a defining process which has already taken place, since I choose to speak only with those in sport clubs. It is in sport clubs that sport activity takes place; the rest of the NOC system is considered as an organizational environment for the sport club.

Further, the outcome of policy must affect people in some respect. Therefore, since sport takes place in sport clubs, and since policy must affect people, the impact of sport policy on sport must be investigated by the investigation of the experience of people in sport clubs. People in sport clubs might be those providing sport or those playing sport. In any case, we speak of a first person experience; thus phenomenology studies the appearance of a phenomenon, and the meaning attached to it, by individual or subjective persons. Thus (quoting Stanford Encyclopedia of Philosophy), ‘phenomenology is the study of *phenomena*: literally, appearances as opposed to reality’.⁴⁷

Phenomenology has changed, or developed, throughout history. Early, Husserl suggested that we should and could describe experiences by bracketing the surrounding world. That implies, first, that in phenomenological reflection, it should not be necessary to concern whether the world – material objects – exists, because it is our experiences of the objects (whether they exist or not) that is of importance. It (the perspective of bracketing the world) implies, second, that one should and could investigate the experiences of oneself or others, without being influenced by anything. That is what Husserl called (the method of) epoché.

Later, and somewhat contrary to Husserl, Heidegger underscored that we must always consider all activities as being in the world. For Heidegger, activities and experiences cannot be studied by bracketing the world (again quoting Stanford Encyclopedia of Philosophy), ‘rather we interpret our activities and the meaning things have for us by looking to our contextual relations to things in the world’.⁴⁸ This is – I think – valid for the man in the street, as well as for the scientist.⁴⁹

---

47 Stanford Encyclopedia of Philosophy, Phenomenology (2003, p. 7).

48 Stanford Encyclopedia of Philosophy, Phenomenology (2003, p. 11).

49 Further, Schutz brought phenomenology into the social sciences, focusing on ‘getting behind constituted meanings ... by which actors build up the meaning of their own actions’ (Stanford Encyclopedia of Philosophy, 2002, p. 5).

In sum, phenomenology has through history taken many ways, and today has many branches.⁵⁰ Following Heidegger, I lean of the branch of phenomenology that is called ‘hermeneutical phenomenology’, which (again quoting Stanford Encyclopedia of Philosophy) ‘studies interpretative structures of experience, how we understand and engage things around us in our human world, including ourselves and others’.⁵¹ (It is the life world of the sport club representatives I will investigate.)

Hermeneutics

As phenomenology, hermeneutic has taken many ways, but what is agreed upon is that hermeneutic is a bout interpretation of meaning. In that respect, I will lean on Gadamer, and his emphasis on fore-understanding, and Ricoeur, and his turn in the question about understanding and explanation. These two also represents a distinction in the field of hermeneutics. On the one side, Gadamer refuses to see hermeneutic as some kind of methodology. For him, hermeneutic is about the human seeking for meaning, rather than a scientific method. On the other side, Ricoeur suggests, more or less explicitly, how the dialectic between understanding and explanation, leads to validated interpretations, as is the aim of scientific methods. According to Gadamer, I cite: ‘A person who is trying to understand a text is always projecting. He projects a meaning for the text as a whole as soon as some initial meaning emerges in the text. Again, the initial meaning emerges only because he is reading the text with particular expectations in regard to a certain meaning’.⁵²

In short, our expectations determine what we interpret. And our expectations base on our stock of knowledge, whether that knowledge is conscious or not. However, Gadamer does not see this prejudice or fore-understanding only as a constraint, but he asks: ‘What distinguishes the legitimate prejudices

---

50 See *Stanford Encyclopedia of Philosophy, Phenomenology* (2003, pp. 9-15) for an overview of history and variety, and *Stanford Encyclopedia of Philosophy, Phenomenology* (2003, pp. 15-23) for a discussion about how phenomenology relates to other philosophical topics, i.e. the philosophy of mind.

51 *Stanford Encyclopedia of Philosophy, Phenomenology* (2003, p. 10).

52 Gadamer (1975/2004: 269).

from the countless others ...?'.⁵³ In short, the core point is that the prejudice is always based on tradition,⁵⁴ but Gadamer also speaks of *temporal distance* (to the object of study, I would say, although Gadamer did not see hermeneutic as a method for a study as such).⁵⁵ Taken together, the point is that the temporal distance, from which we can interpret and understand something, varies with history and tradition. (Thus what is the truth today is not necessarily truth tomorrow.)

In addition: the principle of the history of effects,⁵⁶ makes the interpretation process even more complicated and it becomes even more necessary to reflect upon the fore-meaning and the phenomenon, and the relationship between them. In my case, the prejudices and fore-understanding is made conciseness by reflections about how I lean on the existing research, as well as my own experience from the field of sport (as former athlete, former coach, voluntary father and sport teacher and researcher). Based on this reflection, I will enter the analysis. The next point from hermeneutics is a joint venture which can be denominated by terms such as validation, thick description, and understanding and explanation. I will focus on the latter and thus lean most on Ricoeur.

According to Ricoeur, action can be interpreted as text, thus what follows is considered valid for both classical hermeneutic text analysis and hermeneutic analysis of social phenomena, as sport policy and sport practice. For Ricoeur, as opposed to for example Dilthey, it is the relationship between the text and the reader which is our topic (and not the intentional meaning that the author tries to express with the text). Thus, '... a text is detached from its author, an action is detached from its agent and develops consequences of its own',⁵⁷ and "objectivity" ... proceeds from the "social fixation" of meaningful behaviour'.⁵⁸ Further, the paradigm of text interpretation '... offers a fresh approach to the question of the relation between *Erklären* (explanation) and

53 Gadamer (1975/2004: 278).

54 Gadamer (1975/2004: 278-291). For this, apparently positive attitude towards tradition, Gadamer has received critique, from for example or especially from Habermas. It will take too long to go into the debate, but in my opinion, see Skille (2007): HH notat.

55 Gadamer (1975/2004: 291-298).

56 Gadamer (1975/2004: 299-306). See Skille (2007): HH notat.

57 Ricoeur (1991: 153).

58 Ricoeur (1991: 154).

Verstehen (understanding, comprehension) in the human sciences' the answer, according to Ricoeur, '... lies in the dialectical character of the relation between *Erklären* and *Verstehen* as it is displayed in reading'.⁵⁹

Out of this dialectical relation a method for analysis is proposed: first a movement from understanding to explanation and then a movement from explanation to understanding. The first move is that from understanding to explanation, and it starts with guessing the wholeness of the focal phenomenon. The text '... is not a mere sequence of sentences, all on an equal footing and separately understandable. A text is a whole, a totality'. Further, while '... there are no rules for making good guesses ... there are methods for validating guesses'.⁶⁰ (I will return to validation when I treat the third pillar of this research.) The second move is that from explanation to understanding, and it is about putting detailed words on the focal phenomenon. And as thicker we describe the phenomenon, the better we understand it. According to Alvesson and Sköldberg, 'Thick description is the first step in the interpretation of culture ... The very skill and the grasp of the whole in this type of analysis ... is a good example of what [can be] referred to ... [as] the coherence of meaning'.⁶¹

In sum then, quoting Ricoeur, 'Such is the balance between the genius of guessing and the scientific character of validation which constitutes the modern complement of the dialectic between *Verstehen* and *Erklären*. At the same time, we are prepared to give an acceptable meaning to the famous concept of the *hermeneutic circle*. Guess and validation are in sense circularly related as subjective and objective approaches to text'.⁶²

---

59 Ricoeur (1991: 156, original italics).

60 Ricoeur (1991: 158).

61 Alvesson & Sköldberg (2000: 96).

62 Ricoeur (1991: 159, original italics).

Case study design

Based on the hermeneutical phenomenological approach,⁶³ a case study design and qualitative methods will be applied. And I try to link the design and methods to the more philosophical outline above, with the utilization of two particular approaches. First, previous research is used in order to select small but purposive samples; and second, I will employ methodological triangulation aiming at both understanding and explaining, including thick descriptions and validation procedures. (In addition, some advantages of qualitative methods are employed, namely the purpose of being explorative and flexible, with regard to both the sources of information and the access to informants.⁶⁴)

The sampling of cases was based on former research: first, the ideal typologies of sports clubs, developed by Ibsen in Denmark,⁶⁵ namely the small sports club, the ball club, and the large 'sport for all' club;⁶⁶ and second, various structural characteristics revealed in the quantitative research conducted by Enjolras and Seippel in Norway,⁶⁷ with regard to number of sports, types of sports, size, structure, economy, leadership, etc. On this basis, the sample consists of:

- 1) A football club; it represents the most popular sport of Norwegian sport clubs, it is football on the program in 23 % of all sport clubs,⁶⁸ and the largest special sport federation.
- 2) A cross country ski club; it represents the second largest sport, it is cross country skiing in 14 % of all sport clubs,⁶⁹ and a special

---

63 In addition to be founded on hermeneutic-phenomenology, this research adheres to the 'pragmatist thesis'. Ontologically, it is believed that there exists a reality independent of humans' minds and, at the same time, there are acknowledged many socially constructed realities. Epistemologically, it includes both inductive and deductive logics in the methodological approaches (Tashakkori & Teddlie, 1998); as a researcher I try to be open minded and at the same time acknowledge and reflect upon to be conscious about my fore-meanings.

64 Yin (2003).

65 Ibsen (1992).

66 Danish: 'Den store mosjonsforening'.

67 Enjolras & Seippel (2001); Seippel (2003).

68 Seippel (2003: 10). Ordinary sports clubs refers to both special sports clubs with one sport and sports clubs with several sports.

69 NSF (2007).

- sport federation with several disciplines (compared to the football association with only football),⁷⁰ and which represents an individual winter sport (compared to the team and summer sport football).
- 3) A snowboard club; it is a new sport (compared to football and ski), and research has revealed that it has other organizational arrangements and another relationship to the umbrella organization, than do other, more established sports.⁷¹
  - 4) An ordinary 'sport for all' club; it still represents 49 % of the sport clubs in Norway, although 80 % of all new established sport clubs are special sport clubs with only one sport.⁷²

In addition to the sport specific variations mentioned above, the sport clubs varied with regard to characteristics related to size, organizational structure, economy, and leadership structure. For example, the football club has 1000 members, it comprises 94 different football teams, it is divided into three departments (plus two other units with special tasks), it has budget of about NOK 4 million (500.000 euro), there is a meeting every month for the main board (in addition there are board meetings for each department), and there are two employees for administration. On the contrary, the ski club has about 70 members, which are not organized in any teams or groups because there are no scheduled training sessions, it has a budget of about NOK 20 thousand (2500 euro), and has two or three board meetings annually (all of them during the autumn, to plan the six ski races to be arranged in winter).

---

70 The number of sports or disciplines which are governed by the special sport federations varies. For example, the football association only governs football, while the ski association governs both Nordic disciplines (cross country skiing, ski jumping, and biathlon) as well as the alpine disciplines. It is some kind of skiing in 18 % of all ordinary sport clubs (Seippel, 2003: 10). It is cross country skiing in 1013 out of 1142 ski clubs (89 % of the ski clubs, NSF, 2007: 47); that is, 14 % of all sports clubs offers cross country skiing (cf. Enjolras & Seippel, 2001: 18-20).

71 Brekke (2003); Steen-Johnsen (2007). The snowboard federation has younger leaders compared to all other federations (Brekke, 2003), and have another attitude to organization and power structures (Steen-Johnsen, 2007). Further, out of the estimated 200.000 boarders in Norway, only 3134 are members of clubs and then of the federation (NSBF, 2007: 14). There are 64 clubs, which is less than 0,01 % of all ordinary sports clubs. (If all 200.000 boarders had been members of the federation, only the football association would have more members.)

72 Ibsen (1992); Enjolras & Seippel (2001: 16); Skirstad (2002).

Regarding triangulation as validation, information is sought through document analysis, observation, and interviews. In addition, information is gathered through informal conversations, e-mails and telephone calls. The documents were meeting reports and strategy documents (where it was available) produced by the sports clubs. Observation will take and takes place in board meetings in the football sports club and board meetings in the ski club, over the period of a year (2007). Field notes will be and are taken. The documents and observations give the first impression of what the sports clubs are and do, and about how or if they relate to central sport policy. In addition, they serve as preparation for the interviews.

From each of the sport clubs, the board members will be interviewed. That comprises a total of 25 leaders of four different sport clubs.⁷³ An interview guide is developed to ensure that each of the main topics of the study was covered in every interview. These were: (i) the sports club in general (history, aim and organization); (ii) what constitutes the work of the sports club (elite versus mass focus, intrinsic versus external values, the leaders' interests and competence, , etc.); (iii) what influences the work of the sports club (authorities, market, other sport organizations, local context, members); and (iv) the informants' background and sport involvement. The interviews with the adolescents were recorded (on mini discs) and transcribed shortly after each interview.

The analysis will be done either manually or – more probably – by the assistance of the computer program, but in any case in a hermeneutic procedure. It will follow the procedure sketched here. First, every interview is read, to get an impression of each of its meaning. Second, the transcribed texts are searched particularly for passages related to the object of study, namely the central sport policy and its impact on the sport clubs policy and practice. Third, quotes will be found to use as citations in the various manuscripts which will hopefully come out of the study. Thus, the citations are found to support the explanation that the researcher gives, with his own words, trying to explain what he (thinks he has) understood of the focal phenomenon. (Cf. Ricoeur.)

---

73 The study is reported to and accepted by the NSD.

Concluding remarks (Evaluation of the pillars and the application of design and methods)

With regard to construct and internal validity, it is considered high, while there little reason to disbelieve the informants' expressions of their understanding of their own sports club. In addition, two specific efforts were made to increase the internal validity:⁷⁴ first, previous research was utilized for making a purposive sampling, and as a basis for a systematic search for differences and similarities during the analysis; and second, a triangulation of methods was applied. The sampling procedure also increases external validity, although this kind of research it is more about particularity and contextualization than about generalization;⁷⁵ the ideal types together probably represent a significant amount of Norwegian sport clubs.⁷⁶

The main point is that it is believed that the design and methods applied, gives the opportunity to generate as thick descriptions and validated interpretations as possible about the focal phenomenon. Thus, what is not yet underscored is that the hermeneutical explanation, as for example Ricoeur's, is not identical with, it is not even similar to, explanation in natural scientific terms. Explanation is thus, as repeatedly above, a necessity to express the interpretation, which is part of the understanding process that the researcher goes through during research and particular during analysis.

In that respect, a further discussion about internal validity, external validity and generalization will be needed. Especially is the causality discussable. If there is a relationship between health rhetoric in the central policy papers, and the sport policy and sport practice at the grass root level, it is probably a more complicated relationship than a top-down policy being implemented. Following Ricoeur, a next step could or would be to from interpretation as old fashioned hermeneutic, into a discourse analysis. There is probably something – or there are probably many things – out there, which are more or

---

74 Yin (2003).

75 Yin (2003).

76 While 49 % sports clubs comprises several sports, and many football, ski and snow board clubs are special sport clubs, it is safe to claim, although is impossible to find the accurate numbers, that the four ideal types sampled her, represent well more than half of the population of Norwegian sports clubs.

less shared between central policy makers and grass root implementers. One of these things is the health discourse, and one part of the health discourse is the physical activity. ...

References

- Alvesson, M. & Sköldbberg, K. (2000): *Reflexive Methodology*. London: Sage.
- Brekke, J. P. (2003): *Utenfor løypa*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Enjolras, E. & Seippel, Ø. (1999): *Frivillighet, kommersialisering og profesjonalisering*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Enjolras, E. & Seippel, Ø. (2001): *Norske idrettslag 2000: struktur, økonomi og frivillig innsats*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Gadamer, H. G. (2004): *Truth and method* (2nd, revised edition). London: Continuum.
- Geertz, C. (1973): *The Interpretation of Cultures*. New York: Basic Books.
- Goksøyr, M. (1992). *Staten og idretten 1861-1991*. Oslo: Kulturdepartementet.
- Ibsen, B. (1992): *Frivilligt arbejde i idrætsforeninger*. Herning: DHL/systeme.
- NIF (2007a): *Idrettspolitisk dokument 2007-2011*. Oslo: Norges idrettsforbund og olympiske komité.
- NIF (2007b): *Resolusjon fra idrettstinget*. Skien: Norges idrettsforbund og olympiske komité.
- NSF (2007): *Beretning 2006-2007*. Oslo: Norges skiforbund.
- Olstad, F. (1987). *Norsk idretts historie* (I). Oslo: Aschehoug.
- Ricoeur, P. (1991): *From Text to Action*. Evanston: Northwestern University Press.
- Seale, C. (1999): *The Quality of Qualitative Research*. London: Sage.
- Seippel, Ø. (2003): *Norske idrettslag 2002*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Skille, E. Å. (2005): *Sport policy and adolescent sport. The Sports City Program* (Storbyprosjektet). Oslo: Norwegian School of Sport Sciences.
- Skille, E. Å. (2006): *Idrettslaget som helseprodusent. Introduksjon, teori og metodologi i studiet av idrettslag og sentral idrettspolitikk med fokus på helse*. HH notat nr 2, 2006. Elverum: Hedmark College.
- Skirstad, B. (2002): 'Norske idrettslag: Oversikt og utfordringer', i Ø. Seippel (Ed.): *Idrettens bevegelser*. Oslo: Novus.
- Stanford Encyclopedia of Philosophy (2002): *Alfred Schutz* (Online: <http://plato.stanford.edu/entries/schutz/>) (last accessed September 11th 2007).
- Stanford Encyclopedia of Philosophy (2003): *Phenomenology*. (Online: <http://www.plato.stanford.edu/entries/phenomenology/>) (last accessed September 11th

2007).

- Steen-Johnsen, K. (2007). Networks and the Organization of Identity: the case of Norwegian Snowboarding. *EASM* Turin, Italy, September 12th-15th 2007. St. meld. nr. 14 (1999-2000): *Idrettslivet i endrng*. Oslo: Kulturdepartementet.
- Tashakkori, A. & Teddlie, C. (1998): *Mixed Methodology. Combining Qualitative and Quantitative Approaches*. London, Sage.
- Tønnesson, S. (1986): *Norsk idretts historie (II)*. Oslo: Aschehoug.
- Yin, R. K. (2003): *Case Study Research. Design and Methods* (3rd edtn.). London: Sage.

Vedlegg 3: Resultatpaper (ISSA 2007)

Sport and health – a political and organizational study of the Norwegian case

Introduction

Health is a main theme of debate around lunch tables, in the media and as part of state politics. That is in Norway and – as far as my knowledge concerns – in other western countries. What makes the health debate especially relevant for sport sociology is – of course – the relationship between health and physical activity,ⁱ facts which are taken into account by the state in its documents. However, the state does not have its own system for implementing physical activity,ⁱⁱ thus, the system for implementing physical activity in the Norwegian population, is that of the voluntary sport organization(s).ⁱⁱⁱ Therefore, the following question has developed:

- What is the relationship between the state/public policy about health and physical activity, and the practice in sports clubs? (This links to and will become a part of a larger study about the instrumental value of sport.^{iv})

To understand the things I will talk about, a note on the context of Norwegian sport is necessary. Conventionally, Norwegian sport (i) takes place during leisure time, (ii) is voluntary conducted, to a high by parents of the participants, (iii) is competitive oriented at every level, that is, when you start playing organized sport, you start competing or at least start preparing for competitions, and (iv) participation is based on membership in a sport club.

Organizationally, the sport club, where activity is provided for its members, links to state policy through the NOC system. That includes everything which is federated under the umbrella of the Norwegian Olympic Committee and Confederation of Sports, NOC.^v The NOC system is, on principle,

independent of the state's Department of Sport Policy (DSP). However, the DSP subsidizes the NOC system, both with grants to the NOC system and contract relationship with the NOC system, and not at least by financing sport facilities. Traditionally, there has been little monitoring of how this money is spent by the NOC, and NOC has thus governed the field of sport on a quite autonomous basis.^{vi}

Theory

As shown in the description of context, there are many steps from the top where state policy is made, and down to bottom where the implementation of physical activity takes place. The point is that a top-down theory about policy making and implementation probably is of limited value when seeking to interpret and understand the (representatives of) sports clubs at the local level. I will rather adhere to a theoretical perspective which, first, basis on taking the institutional environment into account, and at the same time, second, implies agency of the local actors providing sport activity and being in face to face contact with the participants and the target groups of the policy.

That is a newer perspective of neo institutionalism,^{vii} where two concepts are of significance, namely bricolage and translation. Bricolage refers to recombination of institutional elements within a context, while translation refers to the import of new institutional elements from outside the investigated organization. I cite Campbell:

'More specifically, new ideas are combined with already existing institutional practices and, therefore, are translated into local practice in varying degrees and in ways that involve a process very similar to bricolage. The difference is that translation involves the combination of new externally given elements received through diffusion as well as old locally given ones inherited from the past'.^{viii}

Translation implies that the new element is actively imported and, when imported, actively treated to fit into the receiving context, which includes the regulation by culture. Citing Spyberg, '... the individual [is] a human

agent routinely engaged in the reproduction of social institutions, but with the capacity to translate them in the course of day-to-day activities'.^{ix} For example: the idea of health and sport as interrelated, as a part of the central sports policy, is only empirically observable in the local sports clubs, as the sports clubs representatives' interpretation of the idea.

Methods

Three sets of data are – or will be – gathered in this study. First, public documents are analyzed, to identify the state policy on health and physical activity. The focus during the analysis of public documents, which first and foremost is the White Paper on sport, was upon how the state sees the role of the sport organization(s) in relation to implementing the policy for health and physical activity. Second, NOC's central documents are analyzed, to identify (the leadership of) the umbrella organization's policy on health and physical activity. The focus during the analysis of the NOC' central documents, which first and foremost is the sport policy document ratified by the general assembly, were upon how the NOC's top level considers the implementation of health through physical activity, which necessarily must take place in sports clubs.

Third, I have just started case studies of sports clubs in the local area of where I live. That is a town with about 20.000 inhabitants. I have contact with two sport clubs so far. The first is a football club with about thousand members, 94 teams, mostly youth in the age span from 6-7 years olds and up to late teen ages.^x The other is a cross country ski club, with about seventy members, who are almost only children in primary school (that is, below teen ages). During this year (2007) I have been and will continue to be observing in meetings where the sports club's policy is made. (Later this year I will interview leaders and coaches.) As the difference of size and the variety of number of members indicate, the two clubs' organizational work differs. While the football club has had a board meeting every month this year (2007), the ski club has not had any.^{xi} In that respect, I will focus on the football club.

Results and discussion

State policy

In the White Paper on sport, two main reasons are given for the state's involvement into sport. On the one hand are sport's intrinsic values, such as joy and mastery. The point is that sport, as any other culture activity, is considered having a value in itself. On the other hand are sport's instrumental values, a consideration of sport as being good for more than the sporting experience alone, thus sport is considered good for society in some sense. Back in the 1860s the state subsidized the voluntary sport organization for military reasons. During the inter war period and in the early post war period (1940s and 1950s), the state's interest in sport was related to increasing the production capacity for the working part of the population. Today, the health perspective is considered important for the whole population, including those not working, namely young and elderly people. The White Paper on sport says:

‘The sport's instrumental value is, seen from the state, first and foremost related to the health perspective. The positive effect that physical activity has on the preventive health work, contributes to strengthen the legitimacy for state subsidies. Increased physical and mental surplus as a consequence of exercise is important, not only for the individual experience of joy and well being, but also as a accumulated health profit for the society’.^{xii}

The state has not, however, any organizational bodies for providing the activities which are required to gain the health benefits of sport. In that respect, the state must, as will I do now, turn to the sport organization.

NOC policy

The sport policy document of the NOC,^{xiii} is thematically widespread. One theme is health. The document holds that the goal of NOC, with regard to health, is: ‘To work for increased resources to sport, from the national budget, to health promotion’.^{xiv} Looking at the formulation, one could critically ask, whether the goal is to promote health or to receive funding. It is clear – though – that the NOC sees itself as a possible tool for health promotion, an

impression which is reinforced by a resolution from the general assembly:

‘Norwegian sport ... has a unanimous request and offer to the Norwegian society ... Norwegian sport invites the authorities to cooperate for health promotion in the population. We suggest that ... it should be allocated an amount equivalent to one per cent of today’s health budget, to voluntary organizations working with health promotion’.^{xv}

So far the top level of the NOC system, but what about the sport clubs?

Sports club policy and practice

There is little evidence in the data gathered so far, about any explicit reference to health or about the sport club’s role in health promotion. The only time the board members spoke of health was, either with reference to whether it should be chocolate or fruit with the coffee during the board meetings, or with reference to me and my project. However, I will claim that it is possible to find sport policy issues which may influence the population’s health, thus indirectly. That is especially the debate about mass sport and elite sport within the sport club, because the result of such discussions give implications for the overall supply for physical activity in the local context of the sports club.^{xvi}

I will give an example of such a debate, from the football club that I am observing. According to the club’s strategy document, its vision is to be ‘a club among the best in the country, in combining mass participation with local elite football’.^{xvii} Further, the strategy document holds: ‘One of the goals of [the club] is to give good football experiences to as many as possible, as long as possible’.^{xviii} However, this written policy has its counterpart in different views which become visible in negotiations during board meetings. In that respect, it is interesting to observe that the various opinions seem to be interrelated with the different roles of the board members.^{xix} Thus, two distinct camps within the board can be identified. In addition, one “in-between” group is found.

First, the elite oriented advocates are: the head of the ‘football academy’, who is responsible for trainer education and the development of players; the leader

of the senior department, who's responsibility is to facilitate achievement for the senior teams; and one of the seniors in the board, who thinks it is a pity that the senior team for men never achieves anything. Second, the mass participation advocates are: the leader of the children's department, who would like as many kids as possible enjoy football; the leader of the economy department, because he sees any member as an income source; and another of the seniors in the board, who focuses on the goal of giving people experiences as long as possible.

And, as mentioned, there is a group in between, comprised of: the leader of the board, who – of course – has to balance all the different interests in the club; the leader of the adolescent department, because he has a rather contradicting job. He has to facilitate for the coaches and the players, so the best can develop and become very good; on the contrary, he wants to reduce the number of drop outs which peaks during mid to late teen ages. The phenomenon of drop outs is touched upon in almost every board meeting, and it is during such debates that the temperature is high.

Concluding remarks

It seems like the sports clubs live their own lives, where the public health debate has little influence on the sports club activity. On the contrary, the health argument is used, especially when it comes to the legislation of activity and in particular when it comes to public funding to sport. If the health element is to be taken into account by the local sports clubs, it has to fit into the everyday life of the representatives of the sports club. That everyday is – among other things – a debate about mass sport and elite sport, and the debate about drop outs.

The point is, as it is covered by the title of this session: 'physical activity and health for all', that sport is a major part of the p. a., and therefore the policy and practice of sport may influence the p.a. in the population, and the health. However, to "help" sports clubs being more "health friendly", I think that the term/concept of health is not the main argument to use; it is rather about getting people involved in and enjoying sport, and to get them stay active.

There are examples of sports clubs "doing health".^{xx} two success criteria for

that are: first, it is an established sports club, with several employees, among them a physiotherapist responsible for the training for overweight youth and adults in different parties; second, the sports club co-operates with and get subsidies from the municipality's (local authorities') sports department. Both these things are rare; that a sports club has its own physio for mass sport participants, and that the municipality has an own sport department (with the opportunities for subsidising sports clubs in this way).

Notes/references

ⁱ It is an undoubted fact that many of the diseases we see in the western world today are results of too small amounts of physical activity. See for example: St. meld. nr. 16 (2002-2003): *Resept for et sunnere Norge - Folkehelsepolitikken*. Oslo: Helsedepartementet.

ⁱⁱ One exception is physical education in school, but there is no evidence that the time and quality for physical education in school has not increased in step with the 'crisis of physical inactivity and obesity'.

ⁱⁱⁱ Fitness centres are not considered here, because the state – because of the the centres' for-profit profile, define them out of its policy. St. meld. nr. 14 (1999-2000). *Idrettslivet i endring*. Oslo: Kulturdepartementet.

^{iv} For example, last year, my ISSA paper was about state initiated social policy implemented through the NOC system. Skille, E. Å. (2006): "Social policy in the name of culture" – sport policy in Norway (1970-2005). Paper, *16th World Congress of Sociology*, Durban, South Africa, July 23-29. The perspectives of the present presentation will be included in a book chapter about the instrumentality of sport in a book about public policy and civil sector. B. Enjolras & R. H. Waldahl (scheduled 2008).

^v On the one hand, the sport club belongs to a district sport association and, on the other hand, the sport club is member of (at least) one special sport federation. The district sport associations, of which there are nineteen, one for each county, and the special sport federations, of which there are fifty five, that is in principle one for each sport, are organized in different lines in the NOC system, due to historical circumstances and a fusion where both former organizational solutions were kept.

^{vi} The White Paper on sport comprises guidelines, not for the NOC system, but for the state's sport policy and how and why the state will support the voluntary NOC system. St. meld. nr. 14 (1999-2000). *Idrettslivet i endring*.

Oslo: Kulturdepartementet.

^{vii} Campbell, J. L. (2004): *Institutional Change and Globalization*. Princeton: Princeton University Press; Czarniawska, B. & Sevón, G. (1996, eds.): *Translating Organizational Change*. Berlin: Walter de Gruyter.

^{viii} Campbell, p. 80.

^{ix} Spyberg, T. (1996). Global Transformations. In: *Czarniawska & Sevón*, p. 189.

^x I think the football club gives a quite reasonable picture of Norwegian sport in general, because almost everybody is inside organized sport during primary school age, and a considerable amount of these play football. However, it is rare (3 %) that a Norwegian sports club has more than thousand members. See: Enjolras, E. & Seippel, Ø. (2001). *Norske idrettslag 2000*. Oslo: Institute for Social Research.

^{xi} With regard to the ski club, I have to lean on the documents (mostly resumes of the last years' meetings) and informal conversations and e-mails with two of the board members.

^{xii} St. meld. nr. 14(1999-2000). *Idrettslivet i endring*. Oslo: Kulturdepartementet, p. 36.

^{xiii} The sport policy document is the NOC system's guidelines for the next four years, from the general assembly which was held in May this year (2007) and till the next general assembly in 2011.

^{xiv} NOC (2007a). *Idrettspolitisk document 2007-2011*. Oslo: Norwegian Olympic Committee and Confederation of Sports, p. 13.

^{xv} NOC (2007b): *Resolusjon fra idrettstinget*. Skien: Norwegian Olympic Committee and Confederation of Sports.

^{xvi} See: Skille (submitted), Youth, sport and health. *EPER*.

^{xvii} Elverum fotball (2007) *Handlingsplan*. Elverum: Elverum fotball, p. 3.

^{xviii} Elverum fotball (2007) *Handlingsplan*. Elverum: Elverum fotball, p. 3.

^{xix} The size and the representative value of the sample, is of course not appropriate for claiming any form of generalisation, but the finding is so striking that it will be kept in mind during subsequent analysis.

^{xx} See <http://www.bt.no/sport/article327284.ece>

